

H. V. Kaalund.

Samlede Digte

Fra Dorthe til Margaret.

Nytaar 1918.

H. V. KAALUND

SAMLEDE DIGTE

H P HANSEN SC

H. V. KAALUND

SAMLEDE DIGTE

UDGIVNE AF

OTTO BORCHSENIUS

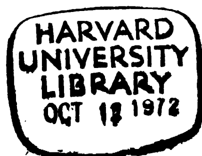

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)

FR. BAGGES BOGTRYKKERI

1898

HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY
OCT 18 1972

ET FORAAR

INDLEDNING.

SOMMERFUGLENE.

En Sommerfuglesamling er disse mine Sange.
De flagred i mit Indre, dér tog jeg dem tilfange.

Jeg vilde dem med Jubel i Verden udsende;
men ak, da var de døde — jeg kunde dem ej kjende.

Dog synes mig nu, da jeg atter dem bringer,
som spiller af min Ungdom et Skjær paa deres Vinger.

Sé derfor har jeg draget dem frem for Lysets Straale,
de blege Falæner, og stukket dem paa Naale.

Ja, stukket dem paa Naale! Og nu vil Verden dømme
fra disse døde Sange til mine Digterdrømme.

Og den vil tro mig fattig, og den vil haanligt tænke:
„Er det din hele Rigdom, det Bedste, Du kan skjænke?

Det er jo kun Frostmøl fra din Vaar den forsvundne,
kun Tusmørkesværmere i Dæmringen fundne;

selv, efter lange Aar, Du atter Dig nærmer,
og er kun hvad Du var — kun en Tusmørkesværmer."

O nej! o tro det ikke! o vent til de næste!
De rører sig derinde! der gjemmer jeg de bedste.

Som Pupper har jeg baaret dem skjult i mit Hjerte,
som vingeløse Orme, som Tvivl og som Smerte.

De krøb mig ind i Sjælen med Livets Strid og Jammer —
og hvad jeg led, det véd kun mit ensomme Kammer.

Men af de stille Pupper og af de blege Larver
kan blive Sommerfugle med alle Livets Farver.

Jeg synes, jeg mærker, Forvandlingen er omme;
jeg venter kun den varmende Solstraales Komme.

Som store Sommerfugle de røre sig derinde,
med alle Livets Farver, med Vinger, som skinne.

Maaske skal det mig lykkes engang dem at fange;
maaske skal ud de flyve som jublende Sange!

– – – . .

TIL ADAM OEHLENSCHLÄGER.

(Tilegnelsesdigt med min første Digtsamling).

———

Nordens Homeros! Hvad kan jeg Dig sige,
som alt ej Tusind har sagt?
Du, som din Stav over Aandernes Rige
har lig en Troldmand udstrakt.
Prise din Storhed? Den Vise er gammel,
sjungen af Mange før mig —
ak, fast jeg tror, fra jeg sad paa min Skammel,
elsked som Fader jeg Dig!

Saae jeg med Thor Dig til Ragnarok age
vældig mod Afgrundens Orm,
tyktes mig kraftig min Arm til at tage
Himlen og Jorden med Storm;
sang Du om Axel og Valborg, og maled
rørt Du Correggio's Død,
var det, som Englenes Vinger mig svaled
Kindernes brændende Glød!

Da Du blev født, til din Vugge nedstege
Muserne, smilende hver.
Sophokles, Shakspeare og Ossian, den blege,
svæved usynlig Dig nær;
Malere, Spillemænd, Vismænd og Skjalde
kyssed din Pande og Kind;
derfor dit Prisma fik Glans af dem alle,
dejligt med Syvstjernens Skin.

Fulgt jeg Dig har i det Dybe, det Høje,
fulgt Dig til Kamp og til Leg;
dristig, som Frejer, med spejdende Øje
op paa dit Hlidskjalf jeg steg;
sé, som den dejlige Gerda, da røved
Mus'en mit Hjærte, min Ro;
ikke jeg dvæled, før blomstrende Løvet
favned os Elskende to.

Tilgiv nu, Skjald, at sig Ynglingen nærmer,
ført af Begejstringens Ild.
Kald ham ej Daare, og kald ham ej Sværmer!
Skjænk ham kun venlig et Smil!
Thi af din mægtige himmelske Lue
faldt i hans Sjæl dog en Gnist;
og hvis Du dybt i hans Bryst kunde skue,
vilde Du elske ham vist!

Mejslen i Haanden man gav mig og Leret;
ak, det blev dødt for min Haand!
Træerne grønne og Solstraaleskjæret
drog til Naturen min Aand.
Penslen da greb jeg, men kasted den atter.
Nu først forstaar jeg mig selv,
nu mig med svulmende Bølger omfatter
Sangens henrivende Elv!

Tag da, Du Rige, hvad kjærligt jeg byder;
tro mig, jeg véd, det er lidt!
Blomsterne vilde paa Gjærdet dog fryder
mér end de kunstige tidt.
Tag dem til Tak for din Digtersols Straaler;
men for dit Hjertes især,
Du, som det Høje i Sole, Violer
endnu som Barnet har kjær!

HILSEN TIL THORVALDSEN.

(1838.)

Vær velkommen, Søn af gamle Norden,
vær velkommen til din Moders Bryst!
Henrykt føler hun, hvad Du er vorden,
Du, som ved dit Værk forbauser Jorden,
nævner Dig sin svage Alders Lyst.

Længe har forgjæves hun imøde
aabnet Dig sin moderlige Favn.
Hendes Kæmpesønner ere døde,
o, men de, hun har endnu, de gløde,
mens de juble højt dit Brodernavn.

Tak da for den skjønne, rige Gave,
Tak for Æren, som Du skjænkte dem!
Tak fordi Du fjernt i Sydens Have
længtes til de gamle Kæmpegrave,
til dit fattige, dit simple Hjem!

Skjøndt Dig flyder Fyrsteblod i Aaren,
blev Du ej blandt Rigdoms Glimmer fød
til den Højhed, som forblinder Daaren!
nej! i Armod er Du fød og baaren,
og til Fostermoder fik Du Nød.

Al din Rigdom var dit store Hjerte,
din begejstrede, din lyse Aand.
Som Prometheus greb Du Himlens Kjerte,
skjænked Leret Liv og Fryd og Smerte,
trylled Guder frem med Skaberhaand.

Lille Bertel, som med valne Hænder
og i Armods Klæder ukjendt gik,
sender nu sit Navn til Verdens Ender,
hyldes overalt, hvor han sig vender,
for den Adel, han fraoven fik.

Og naar de, som kappes om at bære
dig, beskedne Thorvaldsen, paa Haand
„Jordens Mægtige“, forglemte ere,
da skal Skjalde sjunge til din Ære,
da skal Du henrykke ved din Aand.

Frem af Jorden gamle Marmorrester
hæves skal og tale underfuldt
som det Eviges, det Skjønnes Præster,
vidne herligt om den store Mester,
naar i Muld Du længst har ligget skjult

Sé, beundrende Dig hylder Jorden!
O, men hun, som tog Dig først i Favn,
mest Dig elsker dog; det gamle Norden
føler dybt, ved Dig hun rig er vorden,
jubler moderøm dit Sønnenavn!

Men tilgiv, hun i sin Fryd maa sukke;
alt har Aldrens Sne din Isse dækt —
her i Danmark gynged jo din Vugge,
o! hvi vil Du her ej Øjet lukke,
slumre blandt den gamle Helteslægt?

Vil Du strax fra Hjemmet Afsked tage
i det første Gjensynsøjeblik?
Hør dit gamle Danmarks Moderklage:
bliv dog her, hvor dine Barndomsdage,
hvor din Ungdoms-Foraarsalder gik!

Her er intet kjælent, yppigt Eden,
her er intet evigt Blomsterflor;
o men Fuglen bygger dog paa Heden,
dér, hvor Stormen suser over Reden,
hvor kun hist og her en Lyngblomst gror.

Og en Udørk, hvor ej Vaaren kommer,
er dit Fødeland dog heller ej;
kort, men skjøn er Nordens grønne Sommer!
Fremmed staar Du hist blandt Sydens Blommer
med dit Øjes blaa Forglemmigej!

THORVALDSENS „PSYCHE SÆLGER AMORINER".

Hver Gang, o Du herlige Mester!
    jeg sér din Kunst,
de høje Guder jeg gjæster
    bag Tidens Dunst.
Kjæk svinger jeg mig til Parnasset
    paa Vingen din:
Hvor Bacchus mig rækker i Glasset
    sin Flammevin;

hvor Helios Solvognen kjører
om Hav og Jord,
hvor Phøbus Sølvstrengen rører
til Musers Kor;
hvor paa Bjergets øverste Spidse
Du selv har Plads
med Lauren omkring din Isse
hos Phidias.

Blegt er vel dit herlige Billed
som Haarets Sne;
dog er det, som Regnbuespillet
min Sjæl kan sé;
af Skjønhed Marmoret straaler —
jeg aander Luft,
som om alle Athens Violer
gav Stenen Duft.

Den yndige lille Novelle,
Du skrev i Ler,
vil jeg prøve at gjenfortælle
paa min Manér.
Man siger om Dig, Du Store,
Du elsker Spøg —
maaske vil Du selv Dig more
ved mit Forsøg.

— En Dag bar den dejlige Psyche
paa Arm en Kurv,
propfuld af Amorer tykke,
til Delphis Torv.
Hvor de susende, himmelhøje
Plataner stod,
opslog hun med smilende Øje
sin Handelsbod.

„Kom!“ raabte hun, „Hvem, som vil kjøbe
Kramsfugle smaa!“
Og alle til Torvet løbe,
som Psyche saae.
Tæt skued man Folket sig samle; —
blandt Møer og Børn
Anakreon smisked — den gamle,
forlibte Ørn.

Hvor flagred de fangne Eroter
i Buret om!
Hvert Nu deres buttede Poter
til Syne kom.
Mellem Kurvens Tremmer de titted
med skjelmske Smil;
én saae man derinde, som snitted
en gylden Pil.

Da listelig ud af sin Fælde
han vilde fly,
to Smaabørn — som naar ved en Nælde
man rører sky —
ved Vingen ham greb og nedputted,
det lille Skarn:
Ak! hvem der dog ejed sligt buttet
et Dukkebarn!

Men Smaabørn maa lyde og høre
de Ældres Ord:
Amoriner man ikke maa røre,
før man er stor!
En Bi med surrende Vinger
er ej saa slem,
— selv naar den os stikker en Finger —
som en af dem.

— Med Et saae man Sværmen at vige,
thi sé: der stod
i dens Midte en yndig Pige
ved Psyches Bod.
Hun strakte de snehvide Arme
mod Buret ud
og greb med Forelskelsens Varme
en lille Gud.

Til hendes Bryst han sig klynged,
den lille Skalk,
som en Sommerfugl, der sig gynged
paa en Rosenkalk.
I Skyggen af Laurbærlunden,
hvor Kilden flød,
de glemte med Munden paa Munden
Alverdens Nød.

Men kort er den himmelske Sødme!
O Vé! O Vé!
Hvi mon vel de Smaapiger rødme
og skjelmske le?
Ej! Nymfen har mistet sit smukke,
sit smækre Liv:
Hun gaar nu at hente en Vugge,
thi hun er Viv.

Men hvor er den lille Besnærer,
den Abekat?
Ak sé! som en Gaas hun ham bærer,
han er saa mat.
— Om atter han kommer i Flamme?
det véd jeg ej —
vist mangen Papa og Madamme
vil svare Nej.

I Baggrunden sidder saa stille
en Herkules.
Med ham gør Eroten, den lille,
kun kort Proces;
den knejser jo ret som en Mare
paa Heltens Ryg!
Vorherre os Alle bevare
for sligt et Tryk!

KVINDENS SKABELSE.

Tidens Morgen frembrød i straalende Glans over
Eden,
herlig sig Solen opsvang paa flammende Vinger
af Mulmet,
Ormen krøb ydmyg i Støv, og Ørnen steg højt
imod Skyen.
Dybt i Beskuen fortabt stod Manden, den nyskabte
Adam;
henrykt ved Skaberens Værk, han sukked med
svulmende Længsel:
Ak! hvi kan jeg det Alt til mit bankende Hjerte
ej trykke!
Sé, da danned ham Gud dets Billed af Roser og
Liljer:

Ildens med Vandets Natur han blanded, og Slangens med Duens,
Klippens med Sivets: og skabt for Adam smilede Kvinden —
Englen, ved hvilken er tabt, men atter gjenfundet et Eden!

AFTENSKUMRING.

Hver en Smaafugl blunder
i den dunkle Lund,
med sit Hoved under
Vingens bløde Dun;
hellig Taushed throner
over Mark og Vang;
fra det Fjerne toner
kun en Vandrers Sang.

Trættet af sin vilde,
stolte Kæmpegang,
Bølgen nynner stille
paa sin Aftensang;
Bugten mod den strækker
Blomsterarme to,
som et Barn den lægger
sig deri til Ro.

Ogsaa jeg vil følge
Længslen i mit Bryst,
som den vilde Bølge
søge Fredens Kyst!
Vidt, min Sjæl, Du flakked
uden Ro og Rist.
Nyd da nu en stakket,
ak, kun stakket Frist!

ALVERDEN ER SYG.

Alverden er syg, Alverden er mat!
Mig tykkes den ganger paa Held;
o, jeg gad lystig svinge min Hat
og bestige det højeste Fjeld.

Den smaalige Klogskab, den visne Fornuft
gjør Barmen hernede trang,
o, jeg gad indaande den renere Luft
og føle mig ung engang!

Ja, Verden synes mig ganger paa Held,
den har saa vrantent et Smil;
o, jeg gad bestige det højeste Fjeld,
vel over Jorden en Mil!

O, jeg gad stige paa Bjerget op
og juble og svinge min Hat;
og greb mig en Hvirvelvind paa dets Top —
da, syge Verden: Godnat!

TIL NIC. FRED. SEV. GRUNDTVIG.

(Afsunget ved Slutningen af hans historiske Forelæsninger paa Borch's Kollegium den 26de November 1838.)

Kæmpeaand af Kraftens Alder,
djærve Søn af Nord!
som med graanet Isse kalder
højt med Flammeord
frem til Kamp hver nordisk Broder
for den gamle Heltemoder —
— hør i Fimbulnatten svare
Dig en Ynglingskare:

Danmark dejligst Vang og Vænge,
lukt med Bølgen blaa,
skal vi elske tro, saalænge
Hjerterne kan slaa!
Tro som vore djærve Fædre,
og i Krig og Fred det hædre!
Sé: ved Fortids store Minder
gløde vore Kinder!

Her blandt Nordens stolte Have,
her er godt at bo;
gyldne Ax paa Kæmpegrave
til vor Føde gro;
vi er af den gamle Stamme,
højt kan vore Hjerter flamme.
End har Troskab, Mod og Nemme
her i Danmark hjemme!

Som en Kæmpe mellem Dværge
stred Du Gud i Vold;
Sandhed var dit gode Værge,
Barnets Tro dit Skjold!
Fast Du stod mod Løgnens Vælde,
fast som Nordens gamle Fjelde;
sang som Regnar mellem Krybet,
midt i Ormedybet!

Ja, i mange tunge Dage
har Du ærlig stridt,
miskjendt, uden Klynk og Klage,
til dit Haar blev hvidt.
Held Dig! Sejer har Du vunden —
snart er Døgnets Nat forsvunden,
snart skal Aandens Sol fra Norden
lyse over Jorden!

Klart Du tyded for os Unge
Sagas Runestav;
Stormen lærte Dig at sjunge
og det store Hav;
snart din Sang til Brage-Harpen
vældig tordnede som Sarpen;
snart os trylled dine Psalmer
under Edens Palmer!

Slaa endnu din Harpe længe,
Sanger djærv og graa!
Men saalænge Danmarks Vænge
ejer Piger smaa,
ejer Mænd, som Dansk kan sjunge,
skal af Gamle, skal af Unge
fro din Kæmpevise høres,
og hvert Hjerte røres!

EFEMER-GLÆDEN.

Klart straaler Slottet i festlig Glans
af tusinde blændende Kjerter;
deroppe sig hvirvler i lystig Dans
de stolte Menneskehjerter.

Men ude ruger den sorte Nat
med Storm og med Lyn og Torden!
Det suser saa vildt over Vej og Krat,
mens Regnen plasker paa Jorden.

De hører ej Sangen af Nattens Storm,
der pisker Regnen paa Rude:
„Ja tuml Dig kun, Du stakkels Orm,
snart er med din Lyst det ude!

Snart vejrer jeg hen dit usle Støv —
saa dans kun lystigt derinde!
Snart danser Du om blandt vissent Løv
for susende Hvirvelvinde!

I Sekler jeg sang over Tidens Hav;
stig kun, Du rastløse Bølge!
Snart tumle sig andre paa din Grav:
Men alle de skulle Dig følge!"

FRYDENSBORG.

Et Sted i Jylland, jeg véd ej hvor,
en Hytte staar,
brystfældig, vindskjæv og lille;
den har kun Græs til en eneste Ko;
om Taget Humlerankerne gro,
ved Siden risler en Kilde.

En Smule Have man foran sér:
To Piletræer
og nogle Stikkelsbærtjørne;
men Alt er revet og rent og net;
af Kaal i Midten der staar en Plet
og Blomster i hvert et Hjørne.

Et Rejseselskab ad Markens Sti
kom der forbi;
ved Hytten nejed en Kvinde,
hendes Øje var mildt, men Dragten arm;
to Rollinger bar hun paa sin Arm,
og flér løb i Stuen derinde.

Men over Døren, paa Hyttens Mur
stod med Fraktur
i Snirkler „Frydensborg“ skrevet.
„Hvad,“ raabte de Rejsende, „lille Mo'er:
er Fryden her hos Eder saa stor,
at Hyttens Navn den er blevet?“

„Ja,“ svared hun mildt, „syv Børn vi har;
det mindste bar
i Gaar vi til Daab hos Præsten.
Endnu til Dags holdt vi Livet hver;
vi har jo Himmel og grønne Træer!
Vorherre nok sørger for Resten!“

NIELS EBBESENS MINDESTØTTE.

(1838.)

„En Bautasten paa gammel ærlig Vis
vil Danmarks Folk for sin Befrier rejse,
for Ridder Ebbesen af Nørreris;
paa Randers Torv skal Ærestøtten knejse;
dér skal i Seklers Storme stolt den staa,
paa Heltedaaden pegende tilbage,
og Slægterne, som komme og som gaa,
skal føle Hjerterne til Storværk slaa
for gamle Danmark under Trængslers Dage."

Saa hæved nylig sig en liflig Røst
i Larmen af de travle Arbejdsbier.
Den klang saa fædrelandsk med Liv og Lyst,
som Tonen i de gamle Melodier;
som Hedelærkens Foraarssang den lød,
og herlig hæved sig i Manges Minde
den Tid, da Atterdagens Sol frembrød,
og Ebbesen dens Morgen farved rød
med Blod af Danmarks frygtelige Fjende.

Men nu er atter Alt saa dødt og tyst,
om Mindestenen høres knap en Stemme;
og denne Taushed har en Uglerøst,
som Livet af det bedste Haab kan skræmme.

Sé, derfor lyder højt mit Harpeslag,
som mig mit Fædrelands Natur det lærte
i Lærkens Pintsesang, i Stormens Brag;
kjækt vil jeg tale, Ebbesen, din Sag
med Toner, hented' dybt fra Danmarks Hjerte!

Hvi er det da saa tyst? Fordi — o Skræk!
fordi vort undertrykte Lands Befrier
som Morder plettet er — med holstensk Blæk;
sé derfor Danmarks Folk forsigtigt tier!
Vi kunde lettelig fornærme én
af hine Pennehelte, som os love
i Gottorp at oprejse Gert en Sten;
slig Strid os kunde vorde let til Mén!
Og derfor lade vi nu Sagen sove.

O nej, mit elskte Fædreland, saa dybt
jeg kan ej tro, Du er i Afmagt sunken!
Du, som med Daad har Verdens Studsen kjøbt,
er Du en Olding nu saa svag og lunken?
Er slukt dit Ørneblik, er koldt det Blod,
som blussed stolt, ved Danmarks Navn, i Kinden?
Er Egen marvløs, trøsket i sin Rod?
Saa lad os jævne ud, o Danebod,
den Vold, som stærk Du taarned imod Fjenden!

Ja, hørte Du, hvis trætte Helteben
fem Sekler har paa Ærens Laurbær sovet,

til Dværgekvækket mod din Mindesten,
Du vilde ryste paa dit ædle Hoved
og sukke højt, ej for dit Navns Forlis,
men over Folket, som Du Frihed kjøbte,
da Du dets Bøddel slog paa Riddervis,
det Folk, som gjennem Sekler sang din Pris
og nys med skjændigt Mordernavn Dig døbte!

Dog nej, det ligner ej, Du Danske, Dig!
Det er kun fremmed Klint, som skjuler Hveden,
en fremmed Faarekyllings hæse Skrig,
som røver Fædrelandet Moderglæden.
Du vil ej glemme Broderheltens Løn,
og lade fejgt Dig skræmme ham at hædre
med Mindets Krans, som blomstrer evig grøn.
Du er dog ej en saa vanslægtet Søn
af Moderen til hine stolte Fædre.

Ham kan Du takke for, at Dansk er til,
at Du et Fædreland ældgammelt ejer,
at med sit Frelsenskors i Kampens Ild
det himmelfaldne Danebrog end vajer.
Ja, ham, hvis Kæmpesværd Tyrannen slog,
ham kan Du takke trindt i Mark og Skove,
at end Du trylles af dit Fædresprog
i Skjaldesang, i Tale og i Bog,
og at Du bygger under danske Love!

Naar Hedens Lyng i Blomster atter staar,
da er det nu femhundred Somre siden,
at Danmark saae det store Jubelaar,
da Folket vaktes efter Jammertiden;
o, lad Niels Ebbesen da rejse sig
ved Kunstens Tryllestav igjen af Graven!
En Ærestøtte bliver det for Dig;
men lytter Du til hint udanske Skrig,
da over Dig Du fejgt vil bryde Staven!

KONEN VED LEDET I FREDERIKSDAL.

Naar gjennem det dejlige Frederiksdal
i den varme, duftende Sommer
Du drager hen gjennem Bøgenes Sal
og aander den Luft, som kjølig og sval
fra Fursøens Bølge kommer,
da sér Du paa Vejen i Skoven et Led,
Du behøver ej længe at søge;
den fattige Ledkone bygger derved
i Ly af de mægtige Bøge.

Fra tidligste Morgen til Aftenen sen,
i Støv og i brændende Hede,
og enten Du kommer paa bare Ben,
eller ager afsted som en fornem En,
er altid hun villig tilrede.

Naar Hjulenes Rumlen og Hestens Galop
og Fodtrin paa Skovvejen lyde,
da springer fra Finlapperstolen hun op,
for Ledet tilbage at skyde.

Selv har hun en Hytte ved Vejen sig bygt
af nedfaldne samlede Grene;
af ældgamle Bøge er Taget beskyg't;
som Fuglen i Reden, saa lunt og saa trygt,
hun bor der i Skovhytten ene;
med duftende Granris er Taget belagt,
og rundtom er luget for Nælder,
i Lænke ved Døren en Mops holder Vagt
med udklippet Halsbaand og Bjælder.

Den Hytte mig volder et hjertligt Behag,
skjøndt mere den ligner en Æske,
og skjøndt kun den hele bestaar af et Tag,
skjøndt ej den er bygt i den gothiske Smag,
den romerske eller den græske;
og hver Gang jeg gjæsted Fursøens Bred
og Møllen og Bakken og Slottet,
jeg først dog en Stund ved det venlige Led
ved Synet af Hytten mig gotted.

Saa mangen en Gang har jeg tittet derind
fra Bøgene og fra det Grønne,
forunderligt rørt af det kjærlige Sind,
hvormed det enfoldige, fattige Skind
har villet sin Armod forskjønne:

Smaabilleder, klippet af Firskillingsark,
og Guldpapir Væggene smykke,
af Blomster og Urter fra Skov og fra Mark
en Ramme omkranser hvert Stykke.

Den fattige Pyntning den er mig saa kjær,
den adler den kunstløse Hytte,
i den jeg en hellig Bestræbelse sér,
som selv midt i Armoden tænker paa mer
end det, som kan sanseligt nytte;
enfoldig og smagløs og underlig vel
den her i sin Barndom sig viser,
men bærer dog Præg af den evige Sjæl,
og derfor den Hytte jeg priser.

Naar Vinteren flygter med Storme og Slud,
og Lærkerne slaa i Skjærsommer,
og Jorden staar smykket som smilende Brud,
og atter Du iler til Fursøen ud,
og hen gjennem Skovledet kommer,
da stands ved den fattige Ledkones Bo,
og hvis den som mig kan Dig fryde,
da skjænk hende venlig en Hvid eller to,
hvormed hun den bedre kan pryde.

VED FREDERIK DEN SJETTES DØD.

En Sfinx med Fingeren paa sin Mund,
i Dæmring Fremtiden ruger,
mens Kongegraven ved Lejrelund
sit Bytte hungrig opsluger.
Som tusindaars Olding Kirken sér
vemodigt ned paa den Jordefærd,
mens Hjertesukket fra Norden
hensuser vidt over Jorden.

Nu staar den kjærlige Drot forladt
i Graven blandt sine Aner,
hvor Vinden sukker i sorte Nat
igjennem de revne Faner,
hvor ingen Tjenere paa hans Vink
tilrede haste som Lynets Blink,
hvor Faarekyllingen gnaven
er Kammersanger i Graven.

I Kirken mødes, naar Midnat slaar,
en Skare med gyldne Kroner:
Kong Svend hos Vilhelm i Koret staar,
ved Alteret Axel throner;
da glider Skyen fra Nattens Sol,
den skinner paa Saxos Munkestol,
det klinger bag Murens Stene
i Haralds muldnede Bene.

De samles Alle foruden Støj
som Helteskygger ved Lethe;
Rolf Krake svæver fra Markens Høj,
hist hæver sig stolt Margrethe,
fra Kjælderen famler Kong Christian op,
paa Sværdet han støtter sin Kæmpekrop.
De Volmarer tre i Vrimlen
straale som Stjerner paa Himlen.

De hørte den gamle Kongeport
i rustnede Hængsler dundre;
ind bare de Bønder en Baare sort —
vel maatte de Døde sig undre:
Det var jo ret som ved Balders Død,
da Alles Øjne i Taarer flød;
ja, selv fra Palmernes Zone
Farvel imod Norden tone.

Som Vindens Suk i et bladløst Krat,
de tale blandt Fortids Rester:
„Hvo er Du, Du, som i Gravens Nat
fra Kongesalen os gjæster?
Stat op en Stund af din Dødningseng!
Hvad har Du virket for Danmarks Væng?
Thi siden de ældgamle Dage
ej hørtes til Ligtog Mage.

De Bønder, som bar dit døde Muld,
vel dreves af Fogdens Svøbe?
Maaske man maatte for lumpent Guld
som Lejesvende dem kjøbe?
Hvi fletter man Dig den Hæderskrans?
Du vandt vel Sejre til Lands og Vands
og hævede Danmarks Vælde,
saa andre Folk bleve Trælle?"

Da rejser den gamle sølvgraa Drot
de trætte Lemmer fra Baaren;
med Mildhedsstraalen i Øjet blaat,
end vædet af Afskedstaaren.
Kong Christian knap han til Skuldren naaer,
dog kongelig han blandt Skaren staar.
Omkring den salvede Gamle
sig Danmarks Drotter forsamle.

Han peger hen paa sin Kistes Skrift —
paa Hjerte rig, ej paa Ordet —
„Dér kan I læse mit Livs Bedrift,
og hvi jeg med Graad blev jordet."
Og Alle de sé paa Baaren med Lyst,
de skue Sandhedens Folkerøst
ved Maanens bleggule Straale,
og undrende Gubben maale.

„Ja, Du har vundet en Sejer stor,
som ingen af os har oplevet!
Den Bonde, som Aaget tynged til Jord,
ham har til Frihed Du hævet!
Du løste den sorte Negers Baand
af Slavehandlerens Bøddelhaand!
Du staar som Fader omringet
af Folkeraadet paa Thinget!“

„Ja, ærligt har Du fortjent din Krans!“
Saa raabe de rørte Alle,
og Hænderne lægge de hver i hans
og Folke-Kongen ham kalde.
Kong Christian trykker ham i sin Favn,
og begge velsigne de Danmarks Navn,
mens Vinden susende griber
i Orgelets sølverne Piber.

„I Fred og Krig vil med Ild og Lyst
vi Folket til Daad besjæle,
og aabne det stolte Kongebryst
for Friheds dristige Mæle!
Thi Magten snart med Despoten dør,
hans mægtige Scepter er dog kun et Rør!
Men Kjærligheds hellige Vælde
sit Hoved til Folket kan hælde!“

TIL
HISTORIEMALER, PROFESSOR ECKERSBERG.

Ved hans Halvhundredaars Jubilæum.

(1839.)

Vi bringe Dig vor Hylding, kjære Gamle!
Foruden Faklers Glans, kun med en Sang
vi ved dit Vindve os i Natten samle;
ej Opsigt elsked Du paa Livets Gang.
Om af den yngre Slægt den Ældre glemmes,
vi vil dog ikke følge Modens Vis;
af vore fulde Hjerter her istemmes,
beskedne, gamle Eckersberg, din Pris!

Mens Tvivl og Uro gjære trindt i Livet,
mens Ormen gnaver skjult i Tidens Eg,
er Kunsten som en dejlig Drøm os givet,
i den sig nejer Sol og gyldne Neg.
Mens Verdens Babler styrte i Ruiner,
Du sidder dér med Haaret sølvergraat,
o Kunstens Søn, og sér med milde Miner
paa Livet, som fra et Morganaslot.

Naturen elsked Du, og glad dit Øje
hang ved Guds Himmel og det friske Hav;
et Straa, lidt Solskin kunde Dig fornøje,
og hvad Du saae, din Pensel sanddru gav;

dog for din Sjæl blev hvert et Billed ringe
mod Værket af Guds Almagts Fantasi,
Dig Kunsten paa Naturens Ørnevinge
er kun en liden, dejlig Kolibri.

Som Lærer har Du ærlig vidst at gavne:
En Küchler, Marstrand, Bendz og mange fler
skal hæve med europakjendte Navne
dit Mesterværd, naar Du er ikke mer.
Og medens Verden Danmarks Thorvald ærer,
o Eckersberg, din Ros skal ej forgaa:
Som Kunstner stor og højtfortjent som Lærer,
som Menneske saa elskelig som Faa!

Fred med dit hvide Haar paa Livets Aften!
Langt fra din Tærskel vige Sorgens Aand,
at længe Du bevare Kunstnerkraften,
dit sikre Øje og din faste Haand!
Fred med dit Liv, til Du hos Juel faar hjemme
højt paa Udødeligheds lyse Bjerg!
Vor gamle Lærer aldrig vi forglemme,
vor Ven, vor elskelige Eckersberg!

KJÆRLIGHEDS TRANG.

Dig, Kjærligheds vemodsfulde,
hellige Trang,
Dig vier i Verdens Kulde
jeg denne Sang.

O elsk mig! ler i sin Vugge
det lille Nor;
ved Graven høre vi sukke
de samme Ord.

O elsk mig! trygler hver Alder
paa Støvets Vej;
det jamrer i Livets Haller:
Forstød mig ej!

Saa Synderen trygler, den gustne,
ved Galgens Strik,
med bævende Læber og brustne,
døende Blik.

Tyrannen sukker det silde,
naar han forladt
blandt Dolke staar i den vilde
Blodhævnens Nat.

Og Kvindens svulmende Hjerte,
og Mandens Bryst,
og Vemod, Glæde og Smerte
har samme Røst.

Saa klager, sukker og vaander
det dybe Savn,
og Aander knuge med Aander
sig tæt i Favn.

Thi gjennem Forfærdelsens Zoner
gaar Livets Sti;
dér danse vilde Dæmoner
vort Blik forbi.

Imellem Afgrund og Himmel
af Skjæbnen sat,
udkaster Du Loddet svimmel
i Tvivlens Nat.

— Ja, Kjærligheds hellige Vælde
I Verden vild
Du Puden er, jeg vil hælde
mit Hoved til.

O, bær mig paa bløde Arme
over Tidens Strøm,
mig og min brændende varme
Begejstrings Drøm!

Ja, hæv mig mod Lysets Porte
med Guddomskraft,
skal ej i Natten den sorte
min Sjæl gaa tabt!

AFTENSKYERNE.

Naar Aftnen breder om Jorden sit Slør,
da ligge i Vesten de dejligste Øer;
fra skinnende Sletter, hvor Alferne bo,
hensuser om Jorden den himmelske Ro.

Og Menneskesjælen sig stirrer fast blind
med Længsel i Paradisdalene ind;
den drømmer at sé paa den rødmende Sky
bag gyldene Bjerge Serafernes By.

Som Barn, naar jeg leged i Dæmringen før,
jeg skued med Undren de straalende Øer;
da tænkte jeg: naar jeg engang bliver stor,
til dem vil jeg gaa om den vidtstrakte Jord.

Ja dem vil jeg søge bag Bjerg og bag Hav,
med Randsel paa Ryggen og Pilegrimsstav;
naar rigtigt jeg søger, jeg finder dem vist,
og bygge hos mig skal de Elskede hist.

Ak, nu er jeg voxen! — Arabiens Hest,
saa rap og saa vild som den susende Blæst,
med Sporer i Siden og flagrende Man
mig bringer ej til det forjettede Land.

Og gik jeg om Jordkloden mødig min Vej
over svimlende Bjerge, jeg naaede det ej,
hvad enten jeg jager mod Vest eller Øst
med higende Savn i mit Menneskebryst.

Ak, Elskte, jeg er ej uskyldig som før!
I Taage forsvinde de himmelske Øer;
og var selv et Eden den rødmende Sky,
hvad skulde jeg Daare i Englenes By!

DEN STUMME SORG.

Kom, liden Thora, kom og sid
søsterlig ved min Side!
Alt i Morgen mig sér i Strid
Solen i Østerlide.

Hvæsset er nu min lette Pil,
skærped' Gangerens Hove;
Kvælden kaster sit Afskedssmil
over de dunkle Skove.

Sladre vi vil i Aftnens Stund,
sladre som gamle Venner;
sid ved min Side og ræk mig kun
dine snehvide Hænder!

Barn Du var, da vi skiltes ad,
nu alt en Jomfru stille.
Husker Du, da paa mit Knæ Du sad,
dejlige Thoralille?

Nu skal atter i Kamp jeg bort,
falder maaske i Morgen;
Vikingen kan kun dvæle kort,
har ikke Tid til Sorgen.

Derfor vil vi nu sammen le,
barnligen os fornøje.
Kan Du ej mer som fordum sé
kjærlig mig i mit Øje?

Hovedet ryster Du taus og bleg —
er Du ej mer den Gamle,
siden Du voxed fra Barnets Leg,
voxede fra din Skamle?

Lidet til Livets milde Lyst
kjender den haarde Kæmpe;
frygter maaske Du min stærke Røst,
vil jeg den gjerne dæmpe.

Kampens Bulder og Sværdeslag
hærder en Vikings Stemme;
naar man har raabt gjennem Stormens Brag,
kan man vel Møer skræmme.

Kan maaske Dig mit barske Skjæg
og mit Øje forskrække,
vil jeg tage min Hjælm fra Væg
og mit Hoved bedække.

Taus og bleg Du i Hytten gaar,
siger ej, hvad dig fejler. —
Thora, sig, om dit Hjerte slaar
hemmeligt for en Bejler?

Glad jeg giver Dig alt mit Guld,
da kan dit Bryllup stande;
Lykken mig bliver vel atter huld
paa de skummende Vande.

Sejeren og den raske Daad
mer jeg end Guldet skatter —
hvorfor brister Du ud i Graad,
dejlige Kæmpedatter?

Har man krænket Dig? Er Du syg?
Hvad har bleget Dig Kinden?
Kvinden er kun en Lilie myg,
visner for Nattevinden.

Gaa da, læg Dig til Slummer hen!
let udsover Du Sorgen.
Langt fra Dig er din Barndomsven,
naar Du vaagner i Morgen.

Mægtigt lokker ham Kampens Gru,
han maa sin Lykke friste —
ræk ham Munden til Afsked nu;
det er maaske den sidste.

Bleg og stille Du staar som før,
taus Du dit Hoved ryster. —
Nu, saa Farvel! Ifald jeg dør,
mindes mig da som Søster!

FORTRØSTNING.

Jeg sad og saae
mod Skyen graa,
og véd Du, hvad jeg tænkte paa?

Jeg tænkte, Ven,
engang som den
vil Livets Kummer svinde hen!

Vi skue til
ved Skyens Spil,
og finde hver, hvad selv vi vil.

Ja, hver vil sé
kun sin Idé —
man græde maa derved og le.

Hvor jeg saa grandt
kun Myggen fandt,
min Nabo saae en Elefant.

Dog Skyen gaar,
men Sol opstaar
i Østen som for tusind Aar.

Saa gaar dernæst
den ned i Vest
hver Aftenstund, trods Regn og Blæst;

Og fra dens Vej
en Tomme ej
Du rokker den saalidt som jeg.

Og derfor fro
jeg gaar til Ro,
og holder paa min simple Tro:

At Skyen gaar,
men Sol opstaar
i Østen som for tusind Aar!

VOR TID.

Nu skriver fast Alle den dejligste Stil,
man digter og rimer saa yndigt;
Kritiken gaar efter med Høvl og med Fil,
og det saa det næsten er syndigt.
Saa priser man Literaturens Held —
men det smager ikke af Livets Væld!

Forstanden driver saa kløgtigt et Spil,
den alt i Systemer vil føje;
ja vist skal af Øjne der skarpe til
at træde et Synaaleøje!
men Musen dog aldrig fødte et Fjeld —
som før græder Aanden for Livets Væld!

Ja, Verden bliver saa led og saa kjed,
den gaber og skaber sig kræsen;
saa kildrer man den med lidt Vittighed
i Siderne og under Næsen,
og Narrenes Brixe slaa Smæld i Smæld;
men det smager ikke af Livets Væld!

Helt broget er Smagen fra Taa og til Top,
modern, antik og romantisk,
min Stol pompeijansk og chinesisk min Kop;
dog skaber sig Dværgen gigantisk:
Et Ben i Dalen og ét paa Fjeld —
men det smager ikke af Livets Væld!

Effekten! Effekten tilbeder vor Slægt:
Man skyder paa Fyrster og Konger,
saa kappes Ens Hoved med megen Effekt,
man nævnes af tusinde Tunger;
der prækes og gjøres urimeligt Spræl —
men det smager ikke af Livets Væld!

Lidt Nyt skal det være! ja vist noget Nyt!
Nu trænge vi til det Pikante;
saa vender man Tingen paa Vrangen — Pyt!
Til Pirringen ere vi vante.
Den Nyhedslyst er mig forskruet og grel —
ældgammelt som Livet er Livets Væld!

Med Dampen man sejler, trods Vejr og Vind,
og kalder sig Kræfternes Herre;
man damped sig gjerne i Himmelen ind,
men bliver dog ude desværre!
Som før er af Hunger og Død man Træl —
af Kuldamp smager ej Livets Væld!

Ja, trods al vor Kløgt og vor smukke Stil,
og alle de mange Maskiner,
vor Tid har om Munden saa sygt et Smil,
og sørgende ere dens Miner.
Det tykkes mig tidt, som det lider mod Kvæld,
som vi skal gjenfødes i Livets Væld!

Naar Bølgen sig løfter, den synke maa,
for atter sig mægtigt at hæve —
saa lad det kun falde, som ej kan bestaa;
hvad Aanden tilhører, skal leve!
Jeg tror det forvist, det hæver sig vel
med sejerrig Pande af Livets Væld!

Jeg tror det forvist, jeg stoler paa Gud!
Til Lise for Menneskesorgen
den Kamp for Lyset skal kæmpes ud,
og Dæmringen følges af Morgen;
ja friskere Slægter til Jorderigs Held
opdukke, forklared', af Livets Væld!

Men naar skal den komme, den store Idé,
som Tiden forjetter at føde?
Skal fjernere Slægter dens Straaler først sé,
naar vi, som den aned, er døde?
Jeg havde saa gjerne badet min Sjæl
i Livets evige Sundheds Væld —

Jeg havde saa gjerne hilset med Sang
de lysere, skjønnere Dage!
men Tiden henvandrer urokket sin Gang;
det hjælper slet ikke at klage.
Thi maa jeg end synge som Lærken i Kvæld,
jeg jubler som den dog for Livets Væld!

DEN SANDE FRYD.

Kom, glade Overgivenhed
og Fryd for Ingenting,
o, kom og tag mig atter med
til Dans og Leg og Spring!

Min Kind har Skjæg, dyb er min Røst,
og jeg er stiv og sat;
kom, overgivne Barndomslyst,
flet Blomster om min Hat!

O drag mig ud til Skov og Eng —
jeg kjedes ved min Bog;
drag mig, som naar den vilde Dreng
Du før til Frihed drog.

Ja gjør mig glad og let og mild,
som fordum Du mig fandt,
før Verdens Alvor gjør mig til
en mørk og stiv Pedant.

Nu spørger koldt mit Hoved, om
min Glæde har en Grund,
hvis ej, da er den Latter tom,
som lyder fra min Mund.

O, hvad skal Fryd med ydre Grund!
Alverdens Sorg som Fjer
bortvifter glad jeg med min Mund,
naar jeg som Barnet ler.

Hvad hjap det vel, om Jordens Guld
man lagde i min Haand?
Det blev kun Muld som andet Muld
for en mismodig Aand.

Og steg jeg end til Ærens Top,
fandt jeg min Glæde dér?
Uhyre svulmer Ønsket op
og raaber altid: Mer!

Sé, Verdens Herre sér sig midt
i Pragten arm omkring —
den sande Fryd behøver lidt,
den ler ad Ingenting.

Naar Barnet jubler sjælefro,
spørg det engang: for Hvad?
Alt hvad det véd, er, at det lo,
fordi dets Sjæl var glad.

O, kom min gamle Glæde, Du!
Jag mine Griller hen;
jeg vil jo være nøjsom nu,
gjør mig til Barn igjen!

Man bliver en Forstening stiv
i Tidens kolde Elv;
giv mig de Indfald, fuld' af Liv,
som sprudle af sig selv.

Giv mig den friske Barndomslyst
og Fodens lette Il,
det raske Blod, det aabne Bryst
og glade Ungdomssmil.

Kom, tag mig atter, tag mig med
til Dans og Leg og Spring,
min gamle Overgivenhed
og Fryd for Ingenting!

EVENTYRET.

(Til en Radering af Retsch: Pigen med Hexemasken).

— —

Lig en gammel tandløs Krykkemo'er
vandrer Eventyret om i Verden
og fortæller Hver, som kun vil lytte,
underlige Ting, saa vore Haar
rejse sig af Gru; dog fængsles vi
midt i Skrækken; thi bag Hexemasken,
bag de grimme, haarde, skarpe Træk
røber sig det Skjønne som en dejlig
overgiven Pige: det er Feen,
Eventyrets lunefulde Fe,
det er hende, som Du sér bag Masken.

Tydelig jeg mindes, da jeg sad
som en lille Pog og grunded paa,
hvad der blev fortalt mig om den grumme,
barske Trold, og om den vilde Havmand,
og om Spøgelset, som paa sin Helhest
red i Luften, medens Lygtemænd
dansed lystig omkring Galgebakken. —
Rædsel greb mig; i min Barnesjæl
vaagned Anelsen om fjendske Magter,
som i Mørket færdes, og jeg bad
angst min Moder om at tænde Lys.

Nu er Lyset tændt for mig; mit Indre
ængstes ej af Mørket som tilforn;
Livet selv, det brogede, nu tykkes
mig et mægtigt Eventyr, fortalt
af den gamle Oldemoder: Tid.
Under Masken med de skarpe Træk
og de dybe Rynker véd jeg skjuler
evig Skjønhed sig; hvorhen jeg skuer,
overalt jeg skimter Guddomstanken,
ren, uskyldig som den unge Pige,
der for Spøg sig lyver styg og gammel,
for at sé, om og vi store Børn
mægter at gjenkjende hende. — Ofte
skuffer os Forklædningen; vort Øje
sér kun Puppen, ikke Sommerfuglen,
den udødelige Psyche, skjult
i sin hæslige, sin laante Støvdragt.

Alt det Synlige, det, som vi kalde
virkeligt, hvad er det mere vel
end en Maske, en uhyre Maske,
som med sine haarde, kolde Træk
skræmmer os tilbage! Faa fik Evne
til at løfte den; men dertil stræber
Kunstneren og Skjalden, dertil stræber
hver, som skue vil det sande Livs
rige Skjønhed Ansigt tæt til Ansigt.

FØR HUN VAR VOXEN.

Naar før til Valsen
jeg hende bød,
da blev til Halsen
hun luerød.

Da var hun stille,
da var hun bly,
og kom jeg, vilde
hun altid fly.

Men nu — nu purrer
hun i mit Haar
og skjelmsk mig Burrer
paa Frakken slaar.

Saa let i Flugten
er ingen Hind;
som Ferskenfrugten
er hendes Kind.

Med korte Ærmer,
paa bitte Sko,
hun om mig sværmer;
jeg har ej Ro.

Sé den Poliske,
nu staar hun dér
med gule Piske
og hjertensler. —

Du, søde, lille,
forfløjne Skarn!
Vær nu et stille,
fornuftigt Barn.

Min Kind hun klapper,
men strax igjen
af Haanden snapper
hun mig min Pen.

Nu er Du fangen,
Du Vildkat, Du!
Hvad faar for Sangen
i Løn jeg nu?

Ja, vend dit Hoved
og hvisk kun: Tys!
Har Du ej lovet
mig tusind Kys?

At bryde Pagten,
det gjælder ej —
her er Kontrakten,
og her er jeg.

Nej, nej, nu bliver
det altfor galt!
Kvittering giver
jeg strax — betalt!

DA HUN VAR VOXEN.

Med milde Blikke
Du paa mig sér —
Du kan slet ikke
forstaa mig mer.

Du er saa stille,
Du er saa bly;
jeg er den vilde
forrevne Sky.

Ved Kildevoven
Du venlig gaar,
mens jeg foroven
paa Bakken staar.

Du elsker Freden,
dit Sind er let;
jeg tror, af Eden
jeg snart blev træt.

Naar Stormen dundrer
jeg lystigt ler;
men Du Dig undrer
og paa mig sér. —

Og dog Du hænger
saa ømt ved mig,
og dog jeg trænger
saa dybt til Dig.

NAAR DU ER TRÆT.

Naar Du er træt, naar Du er kjed
af Verden og dens Smaalighed,
da skynd Dig fra den trange Mur
ud i Guds mægtige Natur.

Og naar Du Dig paa Sletten sér,
hvad eller mellem Skovens Træer,
da kast Dig ned i Græsset, bøj
din Ryg tilbage mod en Høj.

Og skam Dig ej, for Du er stor:
Læg dig kun paa den grønne Jord,
men sé Dig først forsigtig om,
Du arme Træl af Verdens Dom.

Dog hvis dit Blik foroven sér
kun lutter Vind og lutter Vejr,
da rejs Dig atter, gaa din Vej,
thi, Kjære, Du forstaar mig ej.

Men Du, som Aandens Kampe stred,
kom, læg Dig træt paa Højen ned,
og fæst en Stund dit Øje paa
det grænseløse Himmelblaa.

Henover Dig gaar Luftens Strøm,
Du synker i en stille Drøm.
Vend kun din Ryg til Verden her,
en Verden gaar da op Dig dér —

En Verden, sammensat af Alt,
hvad Støvet aldrig gav Gestalt,
hvad Anelsen kan male kun
med Himmelguld paa Himmelgrund.

Det kvæger Øje, Sjæl og Sind
at sé i Himmeldybet ind,
hvor Intet minder os om Støv,
hvor Intet raaber: Tanke, tøv!

Og sé derop, til Du er træt,
indtil dit Hjerte bliver let;
da rejs Dig atter, Jordens Søn,
og Du vil finde Verden skjøn.

NATUREN UFORANDERLIGHED.

I Verden op og ned det gaar;
Naturen lér derad.
Blaaøjet, som for tusind Aar,
den smiler endnu glad.

I Haven bagved Bondens Skur,
i den bag et Palads
er, evigtvirkende Natur,
Dig ligegodt tilpas.

Du smiler til vor Kjærlighed,
Du smiler til vort Had:
Ved Brudehus og Rettersted
gror lige grønt dit Blad.

End kommer Svalen søndenfra
med samme Il og Hast,
som dengang, da paa Golgatha
vor Frelsers Øje brast.

End ruller stolt sig Eufrats Flod
i Østens Paradis,
som da den badede din Fod
engang, Semiramis.

End nynner Verdenshavet paa
sin gamle, dybe Sang;
den samme Stjernehvælving saae
Kaldæerne engang.

Som fordum smiler Jorden grøn
og Himlen lyseblaa —
men jeg, som Tidens lette Søn,
vemodigt sér derpaa.

Blandt sjunkne Grave Livet ler
med tusind Øjne fro:
Just derfor fylder Vemod her
med Taarer mine to.

Og derfor knuger jeg mig varm
op til Naturens Bryst
og trygler: slip ej af din Arm
mig og min rige Lyst.

Et Barn i Vuggen var jeg nys,
snart slaar min Afskedsstund.
Just derfor trykker jeg mit Kys
saa varmt paa Livets Mund.

DEN FLYVENDE SOMMER.

En Spindelvæv flagrer i Solens Skin,
naar Vaaren med Sangfugle kommer —
en Tømme af Guld paa Himmelens Vind, —
man kalder den: flyvende Sommer.

Med Regnbu'farver den svæver saa let:
En Væv af den spindende Lykke;
og Væveren flytter omkring med sit Næt
og søger det Sted, han vil bygge.

Saa flyver jeg selv omkring med min Sang,
den bærer mig højt mod Guds Himmel;
paa den har jeg svævet saa mangen en Gang
over Livets brogede Vrimmel.

En Rose mig rækker engang vel sin Gren,
hvorpaa jeg kan hvile og bygge;
dér spinder vel Silke paa Kjærligheds Ten
min Sangs den ustadige Lykke.

FARUM.

(1842.)

(Sat i Musik af Komponisten til: „Danmark, dejligst Vang og Vænge", Auditør Poul Rasmussen i Farum.)

Her i Farums skovomkranste Eden,
ved den stille Sø,
vil jeg sætte mig paa Blomsterbredden
ved en Stak af Hø,
og af Hyld en Hyrdefløjte skjære
med idyllisk Klang;
Skov og Sø og Himlens Pragt skal være
Noder til min Sang.

Snart som Bien hænger sig mit Øje
ved hver Blomst og Straa,
snart det taber sig i Himlens høje,
grænseløse Blaa,
snart i Vesten drømmende det hviler
paa den gyldne Sky,
snart fra Søens Bred det vinget iler
til den stille By.

Hisset smiler den som Barnet rolig
i sin Moders Skjød;
bagved Præstens fredelige Bolig
knejser Kirken rød.

sagte hviskende ved Havemuren
Hængeasken staar;
over Dødens Senge har Naturen
bredt sin Blomstervaar.

Rundt om Søens klare Spejl sig slynger
Bøgeskovens Krans;
Bølge sagtelig mod Bølge gynger
i Najadedans;
som en lysegrøn Smaragd indfattet
i det sølvblaa Vand,
hæver Øen sig med Ellekrattet
om sin Blomsterrand.

Fuld af Sorg og Uro tumler Verden
sig der udenom:
Ingen Lyd af Vrimlens travle Færden
naa'r dens Helligdom;
fredelig sin Røst Bogfinken hæver
i dens Hybenhæk.
— Til den fjerne Fursø Øjet svæver
over Fiskebæk.

Bag ved Søen i romantisk Vildhed
knejser Bøg og Gran;
dér i Skovens tempeldybe Stilhed
bor den gamle Pan.

Mellem Brombærkrat og vilde Ranker
tyst han grubler dér;
milde Vindpust fra de stejle Banker
Syrinx' Toner bær'.

Over Kæmpegraven Freden throner
med sin Axekrans,
medens Farums Kirkeklokke toner
sødt i Aftnens Glans.
Ingen blodig Norne længer vejer
Liv og Dødens Gru;
dér, hvor Sværdet hvined, Leen mejer
Engens Kløver nu.

O, hvi kan jeg ej som Fuglen bygge,
fri for smaalig Tvang,
her i disse stille Skoves Skygge
med min glade Sang!
Skjønne Farum! fra din Blomstervrimmel
kalder Staden mig.
— Naar jeg drømmer mig en jordisk Himmel,
skal den ligne Dig!

TANKESPILLET.

Kjender Du det Tankespil, som, sindrigt
sammensat af Stykke tæt ved Stykke,
føjer sig til et harmonisk Billed,
til et Billed skjønt af Edens Have,
eller til en Dal med Trylleslotte
og en dejlig Udsigt i det Fjerne?

Ofte har som Barn med det jeg leget,
skilt det ad og prøvet, om jeg kunde
sammensætte det, og længe prøvet
og forkastet, til det skjønne Billed
atter samlede sig til et Hele.

Som et saadant Tankespil mig synes
er min Sjæl. Engang i svundne Dage
laa den udbredt lys og klar for Verden;
men den kolde Tid, som Alt forstyrrer,
kom og greb deri og tog mit Væsen
fra hinanden, rystede det sammen
i Adspredelsernes vilde Hvirvel,
og af mit forsvundne Edens Have
gav den mig kun Stykkerne tilbage.
Derfor sidder jeg nu her i Verden

tankefuld og grunder paa, hvorledes
jeg det sære Tankespil skal samle
og af Stykkerne, jeg har tilbage,
sammensætte mig mit Eden atter.

EN DRØM.

Et Samlingspunkt jeg trængte til,
hvorved jeg fæste kunde,
hvad der var spredt i Livets Spil
og gaaet halvt tilgrunde.

Fra Himlen blinked Stjerner ned
med Evighedens Gaade;
da fæsted jeg med Suk derved
mit Jordlivs brustne Traade.

Og bort fra Vrimlen jeg mig sneg,
fra Livets Strid og Trængsel,
og opad jeg mod Stjernen steg
med min uhyre Længsel.

Og opad steg jeg, Trin for Trin,
i det Uendelige;
jeg raabte: „Herre luk mig ind
til dig i Lysets Rige;

Jeg kommer som en Flygtning hid,
bedrøvet og bedøvet,
men end har ikke Livets Strid
mig Guddomspræget røvet.

O luk mig, faldne Engel, ind,
fra Lysets Hjem forvildet,
før Verden plettet har mit Sind
og krænket dybt dit Billed!"

I Universets Rum jeg hang,
ej Støtte var for Foden;
jeg saae, hvor Alt i Bølgegang
sig væltede paa Kloden.

Min Haand alt efter Stjernen greb,
da vakled jeg i Svimmel,
da brast den lette Spindelvæv,
og jeg sank fra min Himmel.

Som før jeg gaar paa Jorden her,
og i det vide Fjerne
som før til mig vemodig sér
den klare Nattens Stjerne.

EFTERAARSNATUREN.

Saa vidt mit Øje skuer,
jeg ser en øde Egn,
hvorover Himlen truer
med Storm og med Regn;
paa Moseranden gyser
en Krøbling af Pil,
mens Aftenrøden lyser
med døende Smil.

Henover Himlen jager
et Chaos af Skyer;
en Flok af hæse Krager
for Uvejret flyer;
den kolde Høstvind hvisler
blandt tørrede Straa;
kun Hedegræs og Tidsler
blandt Højene staa.

Om Mosen Viben svæver
med klynkende Skrig,
og hist og her kun hæver
en Lerhytte sig;

ej Lærken slaar sin Trille
i Aftenens Skjær;
der er saa dødt og stille
blandt Bakkerne her.

Rundt om mig Heden breder
sit stivnede Hav.
Det er mig, som jeg træder
paa Jorderigs Grav;
i vilde Bølger formet
den sørgende staar,
som over den det stormed
i Tusinder Aar.

Dog blandt de nøgne Banker
jeg vandrer med Lyst:
Med alvorsfulde Tanker
de fylde mit Bryst.
Som Fuglen fri afryster
hver Lænke jeg her,
og skjælver ej som Kryster
for Smaasorger mer.

Her føler jeg, at Meget
er Daarskab og Tant,
som Verden har udskreget
for Stort og for Sandt;

her ser jeg ned paa Tiden
med sejrende Aand,
ej mer en Tommeliden
i Lysternes Baand.

Fraoven kan jeg høre
i Stormen en Røst.
Den suser for mit Øre
med gysende Lyst,
mens dunkle Drømme farer
paa luftige Sti
som vilde Aandeskarer
mit Øje forbi.

FORBANDET KAIN UDI ØRKNEN GIK.

Forbandet Kain udi Ørknen gik,
og Eva hviled paa Baare;
da faldt fra Oldingen Adams Blik
den første brændende Taare.

Og da han grov i den stille Dal
en Grav for sin døde Mage,
da fløjted den første Nattergal
sin første smeltende Klage.

Og da han sukked ved Nedgangssol
alene i Dødningehaven,
da aanded den første Natviol
sin himmelske Duft ved Graven.

Forsvundne er mange tusind Aar;
sødt klager end Nattergalen,
og Vemodsblomsten tungsindig staar
og aander sin Duft i Dalen.

End kæmper Livet med Sorgens Hær,
det bære eller det briste!
Den første Taare blev fulgt af flér —
men naar, naar flyder den sidste?

O, JEG HAR SIDDET ENGANG SOM DROT.

O, jeg har siddet engang som Drot
paa Fantasiens Throne;
men Tiden kom og styrted mit Slot
og røvede mig min Krone.

Nu maa jeg forjage den gyldne Drøm,
nu snige sig Timerne tunge;
dog synes mig tidt ved Tidens Strøm,
at jeg er en falden Konge.

TIL TRANKEBAR!

Til Trankebar, til Trankebar!
Ak, hvo der dog en Sømand var!

Mens Middagssolen brænder hed,
til Havnebroen gaar jeg ned.

Man bliver kold, man bliver stiv
i dette matte Hverdagsliv.

Den brune Søgut til mig sér
og lunefuldt i Skjægget lér.

Hil Dig, Du frie Konge af
det store vilde Verdenshav!

Jeg sukker, naar jeg tænker paa
alt hvad paa Jordens Bold Du saae:

Det brændende Batavia
Du bringer friske Hilsner fra.

Du saae bag Cubas Sukkerrør
den rige Kjøbmand for sin Dør.

O Himalaja! Chinas Kyst!
O Tryllenavne, rige Lyst.

O, var jeg fri og glad som Du!
Et tæmmet Husdyr er jeg nu.

Paa Jorden her er Alt saa smaat,
kun Havet ruller himmelblaat.

Og staar jeg ved det stolte Dyb,
jeg føler mig et lidet Kryb.

Med haarde Næve, brune Kind,
Du lér ad Hav og Nordenvind.

Men jeg gaar atter til min Pult
med Hovedet af Tanker fuldt.

Dér griber jeg til Pen og Bog —
ak, Verden skriver sig saa klog!

Men Tiden har saa slappe Træk,
den skriver sig sin Sundhed væk.

Til hjertlig Latter og til Daad
har Ynglingen ej længer Raad.

O, var jeg dog en Sømand nu,
en lystig sorgløs Gut som Du —

Da rystede jeg Støvet af
og fløj derud paa Verdens Hav.

Da blæste vel en Nordenvind
de syge Griller af mit Sind.

EFTERSOMMEREN.

Her, hvor den græsrige Slette
støder til Strandens Næs,
vil jeg paa Skrænten mig sætte
dybt i det bølgende Græs.

Efteraarstiden nu kommer,
Svalerne flokke sig —
nordiske heldende Sommer,
o, hvor fortryller Du mig!

Snarlig Du Afsked vil tage,
Skoven er dunkelgrøn;
end dine yndige Dage
fryder dog Sletternes Søn.

Toner fra Harpen sig trænge:
det er dit Aandepust
gjennem de bævende Strenge,
høstlige, milde August.

Vinden fra Havet mig kjøler!
Medens jeg ungdomsfro
sidder ved Stranden, jeg føler
Sjælens forklarede Ro.

Længe Du gjæsted mig ikke,
o, Du min Genius!
Ilden i Sangerens Blikke
brændte som hektiske Blus.

Nu paa de susende Høje,
frisk som en Nordenvind,
sér Du igjen i mit Øje
stille og ophøjet ind.

Herlig jeg skuer Dig atter!
Mildt Du bebrejder mig,
at jeg med letsindig Latter
glemte for Vrimmelen Dig.

Hjertet i Ungdommens Alder
fristes af daarlig Lyst;
tilgiv, min Engel! jeg falder
angrende nu til dit Bryst.

Ikke kan Hjorten, den vilde,
kvæges ved Skovens Væld,
som ved din svulmende Kilde
styrkes og læskes min Sjæl.

Derfor af Glæde jeg bæver;
thi en guddommelig
Genius, føler jeg, svæver
salig i Livet om mig.

FØR SØVNEN.

Paa mit Kammer jeg nu Lyset slukker:
Mørket hviler paa den trætte Jord,
medens Drømmens Verden sig oplukker
underfuld og stor.

Som en Konge staar min Sjæl derinde;
ak, men Støvet vil ej lystre den,
hvert et herligt Haab og lifligt Minde
maa den lægge hen.

Og den tager af sin Krone, klæder
sig for Gud sin Flitterkaabe af,
Ham, som den en Orms Fornødenheder
her paa Jorden gav.

Alt den føler sin Bevidsthed vige,
føler sig saa underlig forladt,
som et Barn, der nok engang maa sige
Moderen Godnat!

FRISKT VEJR.

Det dufter til Regn
fra rødmende Skovrosers Hegn.
Blandt Moser og Dale og Bakker
ensom jeg flakker
saa fri og saa frank og saa fro;
til Hinden ved Gjærdet
jeg raaber: Hallo!
Hallo! og den flygter forfærdet.

Hvor Hulvejen brat
danner Grændsen for Skovdybets Nat,
jeg milevidt skuer den brede
Slette dernede.
En Vogn, hvis Hjul ej er smurt,
jeg hører nu knirke;
her nikker en Urt,
og hist staar en Gruppe af Birke.

Hvor herlig og vild,
med en ensomt svajende Pil,
er den bakkede Egn! Ved Mosen
bøjer sig Rosen;
der hænger en blomstrende Tjørn
over Gravhøjens Stene;
en spejdende Ørn
svæver oppe i Skyverdnen ene.

Nu hæver sig stor
en truende Regnsky fra Nord;
dybere Mørket sig sænker,
Vinddraaben stænker;
jeg stiller mig under et Træ,
for Regnens Strømme
det yder mig Læ —
lad Himlen Sluserne tømme!

Snart stiger paany
den straalende Sol af sin Sky;
Taager som gyldene Fjelde
over den hælde:
med Farvernes funklende Spil
Regndraaberne hænge
i Solens Ild
og glimre paa Marker og Enge.

Henover jeg maa
den regnopsvulmede Aa;
mens Frøen bag Vandaxet dukker,
Liljen jeg plukker;
der vrimler af Urter og Straa,
som ikke jeg kjender,
mens Biller smaa
i hvirvlende Cirkler sig vender.

O herlige Stund!
Jeg er ung, jeg er glad, jeg er sund;
Sværmerens blodløse Fagter
dybt jeg foragter;
ikke med Verden i Strid,
fejg for min Broder,
flygter jeg hid;
jeg kun søger Naturen, min Moder.

Bruser hun vild,
eller smiler hun blomstrende mild,
mig hun paa Eng og paa Hede
volder kun Glæde,
aabner for Storhed mit Bryst,
at jeg maa smile
ad Livets Dyst
og længes i Striden at ile.

SOMMERAFTNENS TUSMØRKE.

Jeg Baaden har paa Land nu sat
og standset Aarens Slag;
endnu et Blik, og saa Godnat,
du skjønne, lyse Dag!

I Vest en dejlig gylden Rand
af Kvælden sés endnu;
den mindste Myg med Vingen kan
slaa Søens Spejl itu.

Fjernt pipper end en liden Fugl
paa Søens anden Kyst,
nu svandt den dybt i Skovens Skjul,
og Alt er nu saa tyst.

Imellem Lys og Mørke staar
min Sjæl saa vemodsfuld,
dens Isse over Stjernen naaer,
dens Fod i Gravens Muld.

Det er, som Død og Evighed
vil fordre deres Krav,
halvt drages jeg mod Mulmet ned,
halvt op mod Lysets Hav.

Mit Væsen føler med et Gys
sin dobbelte Natur
og drikker glad det sidste Lys
fra Himmelens Azur.

Det sidste Omrids, som jeg sér,
den sidste Livets Lyd
i sagte Sus af Busk og Træer
jeg hænger ved med Fryd.

Jeg elsker Livets Farvespil,
jeg er ej Mørkets Ven —
det er, som Intet mér var til,
og jeg stod kun igjen!

Ved Lysets Smil jeg dvæle maa,
jeg suger Mod deraf,
som svævede min Sjæl derpaa
i Intets store Grav.

MISMOD.

Tungt paa den vaade Skovvej Vognen henrasler;
ud fra Gjærdet strække sig visne Hasler;
taarnede vildt, som høje Bjerge, af Blæsten,
Aftnens Skyer flamme som Ild i Vesten.

Og paa fjerne, kobberfarvede Høje
sidder Stormens Engel; for mit Øje
kjendte Steder glide; hver en Bolig,
hver en Hytte vinker min Sjæl fortrolig.

Gjennembruset mægtigt af Ungdomsflammen,
blussed jeg nys; nu synker Stoltheden sammen;
i den dunkle Kvæld under sukkende Graner
lér jeg ad mine egne Højhedsplaner.

Og paa de øde Høje, hvor Vindene suse,
Mismod griber mit Indre. Hellige Muse,
fyld mit Hjerte atter med Manddomskraften
i den vilde, den tungsindige Aften!

KEJSEREN OG DEN FATTIGE KONE.

En Kejser lod bygge et Tempel til Guds Ære,
de stolteste Søjler skulde Hvælvingen bære.

Saa herlig en Bygning var aldrig sét tilforn;
alt hæved sig mod Solen det vældige Taarn.

Blytækkeren deroppe paa dets øverste Spidse
saae ud, som berørte han Himlen med sin Isse.

Naar fra sit høje Stade til Jorden han saae,
ham syntes Folk dernede saa underlige smaa.

Selv Kejseren, den mægtige, blev ganske lillebitte;
Blytækkeren ham kunde blandt Vrimlen neppe hitte.

Ham, hvem man kaldte stor, hvis Magt var uhyre,
han tog sig ud dernede kun som en lille Myre.

Paa Pladsen foran Templet han knejste paa Stolen;
hans Guldkrone blinked, naar han vendte sig i
Solen.

Det frydede den mægtige Kejser at sé,
at Smeden brugte Hamren og Mureren sin Ské.

Det fryded ham at sé, hvordan Oxerne slæbte;
det fryded ham, at rastløs man med Bygningen
stræbte.

Saa lod han paa Muren en gylden Indskrift sætte,
som skulde hele Verden hans Idræt berette;

Som skulde berette med forfængelig Bram,
at Hæderen for Templet kun tilhørte ham.

Men næppe var paa Muren den gyldne Indskrift sat,
da skete et Mirakel i den stille, dunkle Nat.

Den næste Morgen tidlig med Undren man saae
et andet Navn i Guld over Kejserens staa.

Ja, over Kejsernavnet med Scepter og Krone
stod Navnet paa en gammel, en tiggefærdig Kone.

Da Kejseren erfo'r det, sit Bud han udsendte
og lod den stakkels Gamle frem for sin Throne hente.

„Ha, gamle runkne Hex! hvordan er det fat?
Har Du med Tryllekunster dit Navn paa Muren sat?

Vil snedigt Du med Trolddom min Hæder Dig tilvende,
da, ved min Kejserkrone, Du skal paa Baalet brænde!"

„Ak Naade, Herre Kejser," saa bad den Gamle blidt,
„min Brøde kjender Gud, jeg bekjender den frit!

I Himlen at ære, jeg fulgte dit Exempel —
Du ejer store Skatte, Du bygged Gud et Tempel;

Men fattig som jeg er, en stakkels gammel Enke,
hvad skulde vel i Verden jeg have at skjænke?

Jeg grunded i min Hytte sørgmodig derpaa,
saa gik jeg ud paa Vejen og samlede Straa.

Jeg samled Straa og Korn, som fra Høstvognen faldt,
til Oxerne ved Templet jeg skjænkede det Alt;

Til Oxerne, som slæbte den store Marmorblok;
de aad det af min Haand, og aldrig fik de nok.

Tilgiv mig min Brøde, tilgiv den, Herre Drot!
jeg stakkels Enfoldige, jeg mente det saa godt."

Da Kejseren fornam den gamle Kvindes Ord,
da bøjed han sit Hoved og knælede paa Jord.

Nedkastet i Støvet paa sit Ansigt han bad:
„Almægtige Gud, mig mit Hovmod forlad!

Nu fatter jeg, hvi Navnet paa den fattige Kone
staar højt over mit, som prydes af en Krone.

Dig kan man ej bedrage med Verdens falske Skin,
Du elsker kun det fromme, det ydmyge Sind!

Jeg bygged Dig et Tempel; men hun gjorde mere,
da hun et Halmstraa ofred til Himmelens Ære!“

I STADEN OG PAA LANDET.

(For Børn.)

Prægtigt det er dog at bo i Staden!
Tyrkisk Musik ved Vagtparaden
har man hver Dag aldeles frit;
Stadsboutikker med dejlige Sager,
Legetøj, Bagværk, Frugt og Kager
friste og lokke ved hvert et Skridt.

Knap kan man sandse for al det Røre,
Drosker og Ekvipager kjøre
lystigt i hvirvlende Fart forbi;
Kongens Kareth er den allerbedste,
den er forgyldt og har tre Spand Heste
og saa en Kudsk i rødt Liberi.

Kors, hvilken Pragt! hvilke pene Gader!
Huse i lange, snorlige Rader,
Torve med Støtter og Springvand paa,
Slotte med Svejtsere og med Soldater,
Skilte paa Murene og Plakater,
røde, gule, grønne og blaa.

Ej man behøver for Mørket at frygte;
Lamper straale, og Lygte ved Lygte
lyser klart i den skumleste Nat.
Trygt bag sin lukkede Dør kan man sove,
medens blandt vilde ensomme Skove
Bonden bor i sin Hytte forladt.

Ja, i den store Stad, bag trygge
skjærmende Volde, er godt at bygge,
helst naar det stormer om Tag og Mur,
ak, men trods al den brogede Trængsel,
Glimmer og Pragt, den er dog et Fængsel,
snever og trang imod Guds Natur!

Oppe fra Kvist til den dybe Kjælder
bor man som Bier i trange Celler,
faar kun lidt Solskin i Næ og Ny,
sér af Guds blaa, Guds dejlige Himmel
højt over Tagene neppe en Strimmel,
hører ej Lærkens Triller i Sky.

Hvergang den kvidrende Svale kommer,
bringer os Budskab, at det er Sommer,
er det, som vinker en Engel os ud;
sagte den hvisker i vaarlige Vinde:
Menneske, hvor kan Du sidde derinde,
medens den blomstrende Jord staar Brud!

Luften i Stuen gjør Kinderne blege,
men i Naturen dér kan man lege,
dér har man Frihed, der har man Plads!
Mellem de duftende Blomsters Vrimmel,
under den vide, hvælvede Himmel
føler sig Hjertet saa vel tilpas.

Bondens Smaabørn derude paa Marken
tumle sig glade om Ællingeparken,
skjære sig Fløjter af Pil og Rør;
og har de leget sig træt i Græsset,
kjøre de højt mellem Neg paa Læsset
hjem til den aabnede Ladedør.

Herligt, ja herligt der er paa Landet!
Vagtparaden og alt det Andet,
Kongens Kareth selv og Kudsken med,
gav jeg om Sommeren glad til Bytte,
fik jeg en Mark og en straatækt Hytte
  Naturen til Opholdssted.

TIL BARONESSE MARIE L.

Baronesse, De, som tvinger
selv pedantisk Gravitet
til at prøve Sangens Vinger,
kan De undres, om jeg bringer
Dem min Hylding som Poet?
Undres, om af Hjertets Fylde
jeg besynger Dem som Skjald?
— Jeg — hvis egentlige Kald
er, at lade mig fortrylle?

Skal kun Mænd med Issen graa,
Excellencer, Rangspersoner,
skaldede Anakreoner,
have Eneret derpaa?
Hvad fik jeg da Strengelegen
af den høje Musa til!
Kjæk jeg Dem besynge vil,
kjæk — og dog er jeg forlegen!

Ak, thi véd jeg ikke godt,
at De lér mig ud og siger,
naar jeg rører Strengen blot:
„Det er Smiger — ikkun Smiger,
lutter, lutter Artighed!“
— Elskelige, bliv ej vred:
Da De dalede fra Eden,
fik en Engledyd De med —
Engledyd, men Fejl herneden —
den, at De er for beskeden.

Smigre! hvis jeg smigrer Dem,
slaa min Musa mig paa Munden!
Altfor nordisk ligefrem
er jeg, det er ene Grunden;
kun paa Hofmandsnoder dum
staar for Damen jeg som „Herre“;
Etiketten gjør mig stum,
og et Smil kan mig forvirre.

Ja, den stakkels Troubadour,
maa han ikke rent forandre
sin bevægede Natur!
Tam — et Husdyr som de andre —
bagved Hønsegaardens Mur,
sér man ham adstadig vandre,

vandre som en fanget Struds
gravitetisk paa det Jevne,
til den stærke Genius
sætter ham et Elskovsstævne.

Da forvoven, stolt og fri
hæver han i Sang sin Vinge,
lader højt i Poesi
dine gyldne Æbler springe,
lunefulde Fantasi!
Løftet til Begejstrings Rige
og med Guder Du og Du,
hvad han føler, vil han sige,
tale frit, som jeg gjør nu!

Skjønne, unge Baronesse,
De, som med den dybe Sands
fletted ind i Glædens Krands
Alvors hellige Cypresse —
De, som venlig, mild og from
sidder nu og sysler inde
hist i Hjemmets Helligdom,
mens de høstliggule Linde
suse alvorsfuldt derom!

Lad den uberømte, unge
Digter sige Dem i Sang,
hvad der svæved mangen Gang
lænkebunden paa hans Tunge —
ej De Smiger kalde maa,
naar han ikke kan fortie,
at han ingen Kvinde saae
mere yndig end Marie!

Midt i store Skoves Krands,
i den høje Jægerbolig,
lever nøjsom De og rolig,
lokket ej af Hoffets Glands,
med Musik og Kunst fortrolig.
Pisker Stormen Hagl og Sne
vinterlig henover Skoven;
knoppes foraarsgrøn foroven
Lundens hvælvede Allé;
eller ruller søvnig Bonden
paa sin lille Pindevogn
til det fjerne Kirkesogn
hjem i Sommeraftenstunden;
eller falmer Skovens Haar,
og den vilde Trækfugl slaar
Vingerne til andre Kyster:
Som i Vinter, saa i Vaar
Dem Naturens Liv forlyster,
Signes og skjøn Valborgs Søster!

Hvor kan vel den rige Sjæl
Stadens tomme Glæder savne!
Lig Maria — Deres Navne —
valgte De den bedre Del;
Deres Verden har De hjemme;
og den Fremmede, der kom
indenfor dens Helligdom,
kan den aldrig mér forglemme,
hvor hans Fod end vandrer om!

EPIGRAMMER.

Naar Du er dum,
da vær blot stum,
men med en kritisk Mine —
strax gyser Hver,
som til Dig sér,
og tænker Død og Pine!

„Jeg“, raabte Vintren, „klæder Jorden af
og frem den nøgne Sandhed viser.“
Men mildt til Gjensvar Vaaren gav:
„Jeg dækker kjærligt Jordens Grav,
og derfor Skabningen mig priser.“

O Pige! jeg vil ikke sé,
hvordan din Hat kan klæde;
men vel, om Du med Aand kan lé
og kan med Hjerte græde.

Den Mand er ikke stort bevendt, som praler af sin Hjerne;
det er jo kun den skrumpne Nød, som rasler med sin Kjærne.

Natur, hvor lidt har Mennesket Du paa dets Vandring givet!
Den plumpe Bjørn Du knapper selv en Foerværkspels om Livet,
paa Faarets Fødder trækker Du de varme uldne Strømper
og giver Saal til Hestens Sko; men hvad fik jeg, jeg Stymper?
Jeg Støvler kjøbe maa samt Sko, om Hatten ej at tale,
og bøde selv med Kjoleskjød paa Mangelen af Hale;
I, Faar og Heste! har den frit, hvor jeg misunder Eder —
Her har en Regning jeg igjen nu faaet fra min Skræder!

Af Recensent faar man Navnet nu,
naar man kan skrive: Dit Fæ!
Til Fejekost kan det Smaakrat due,
som ej har Marv til et Træ.

Ja, Stof til Sang har hver en Tid,
mens Lys og Skygge parres,
om ej ved sine Heltes Strid,
saa dog ved sine Narres.

Tag denne farvede Devise,
et Billed paa den nye Poesi:
Først maa Du Skallens ydre Melpap spise,
og saa, saa ligger Tanken indeni.

„Jeg“, raabte højt en Skralde
og overdøved Alle,
„gjør selv den Vise tavs!“
Hvad melder Du da, Kjære;
det maa vel Perler være?
Lad sé — da var det Snavs.

Et Sildehoved i Mørket laa
og fryded med Glandsen nogle Smaa.
Ej, raabte de, hvilket prægtigt Skin!
Saa bar de det Hoved i Stuen ind,
men ved de flammende Kjerter dér
det lyse Hoved ej lyste mér.

SHAKSPEARE.

Lér jeg af Hjertet med Dig, jeg kunde bevæget dog græde;
brister i Graad jeg med Dig, da funkler mit Øje af Glæde;
det er din uhyre Kraft, som Skyggen og Lyset omfatter,
bøjer min Alvor til Smil og smelter i Taarer min Latter.

GRUNDTVIG.

Hel sælsomt det i Verden gaar —
Forundring hos Beundring staar.
Hvad af de to Du vækked mest,
det har jeg aldrig rigtig vidst!

VOLTAIRE.

En Digter sang: Hvor Smaa kan være store!
Men sér jeg Dig i al din Storhed staa
og saare Hjertet for med Vid at more,
jeg synger: Ak, hvor Store tidt er smaa!

SCHACK STAFFELDT.

Schack Staffeldt, de dybeste drømmende Savn
Du nævner med sølvklare Toner ved Navn.
Man kalder Dig mystisk og ej populær —
Naar gik det ej saadan det Himmelske her!

HVOR SKAL JEG SØGE SANDHED?

„Hvor skal jeg søge Sandhed, hvor?
Jeg sér kun lutter vilde Spor!
En mener saa, en Anden saa —
men hvor er Vejen, jeg skal gaa?

Jeg gjennemblader Bog for Bog,
men bliver ikke mere klog;
jeg banker paa den Lærdes Dør
og gaar forvirret mér end før.

Saa kommer der en Daareflok,
hver med sin egen Maalestok;
hver vil mig støbe i sin Form,
En til en Gud og En til Orm."

Saa klager Du, og paa dit Sind
hver Tvivlens Djævel stormer ind,
til, husvild i dit eget Bryst,
Du drukner Dig i Verdens Lyst.

Forsag ej, Broder: vær Dig selv!
Og saa for Hobens Dom ej skjælv.
Trods hver en fin, spidsfindig Røst,
tro paa Guds Stemme i dit Bryst!

O, den er let at skille fra
Forfængeligheds tomme Ja
paa Ønskets Spørgsmaal; den har Klang
som Himmeriges Englesang.

Den toner i den tause Nat,
naar Du af Verden staar forladt,
naar Du er, saaret og miskjendt,
hjem til dit stille Kammer vendt.

Den kalder Dig med Sandheds Røst
fra Dybet af dit eget Bryst,

den er din Engel; uden den
er Du et Blad for Vinden, Ven!

Ved den jeg vil mig holde fast
i Livets vilde Bølgekast!
Om hele Verden raabte Nej,
jeg fulgte dog min Engels Vej!

ORGELET.

Det er mig engang for Sandhed sagt,
at mellem Kirkerne findes
en brøstfældig én, jeg véd ej hvor,
dens Navn kan ej heller jeg mindes.

Den Kirke skal eje et Orgelværk,
hvorpaa man ej vover at spille;
thi hvergang Hymnen bruser derfra,
da zitrer den ormstukne Pille.

Da vakler Bygningen i sin Grund,
da bæver den høje Halle,
som Hvælvingen skulde sprænges derved
og Kirketaarnet nedfalde.

Man tør ikke spille det Orgel fuldt,
thi let det kunde jo hænde,
at Taarnet med al sin kunstige Stads
og Snitværk faldt overende.

Man tør ikke spille det Orgel fuldt;
dog Orglet har ikke Skylden,
men Kirken, som er for svag og trang,
som rummer ej Tonefylden.

Man tør ikke spille det Orgel fuldt,
man maa efter Kirken sig læmpe,
man tør kun præludere saa smaat,
og Tonerne maa man dæmpe.

— O Du, som dadled mig tidt, fordi
jeg med min Følelse leger,
fordi jeg skjuler bag lystig Spøg,
hvad dybt mit Indre bevæger —

O milde, fagre Veninde, vid,
som Orgelet saa er mit Hjerte:
Det har et Omfang fra højeste Fryd
og til den dybeste Smerte.

Naar Tonerne vækkes, som slumre deri,
jeg føler mig mægtigt rystet;
hvis Orglet derinde jeg spillede fuldt,
jeg tror, det sprængte mig Brystet.

I EFTERAARET.

— —

Jeg svøber mig i Kappen lunt og tæt
og vandrer ud, alene med min Tanke,
i Efteraarets sørgende Natur.
Det blæser koldt derude. Ved hvert Vindstød
jeg maa mig stride frem; men det forfrisker,
naar man er glad og fuld af Ungdomsmod,
at kæmpe rask mod Elementerne
og lade Stormen lege med sit Haar.

Hvor øde og forandret er dog Alt!
I Haven, hvor saa mangen Sommermorgen
jeg traadte ud og saae de krumme Gange
helt festlig revne, kun med lette Spor
af Jomfrufødder; her, hvor Frugtalléen
hang fuld af Kirsebær paa alle Kviste,
her ligger Alt nu falmet og forladt
og fugtigt efter sidste Uvejrsbyge;
det lune Drivhus, hvor Melon og Græskar
og gule Asier svulmede i Solen,
er dækket nu med Maatter tæt for Kulden;
i Dammen søge Fiskene til Mudret
og snappe ikke mér i Aftensolen
de lette Myg; i Græsset ligger Rusen.

— Hør, hvor det suser! Det er Dødens Engel,
som gaar usynlig over Sivet hen
og hvisker det sin sørgelige Løndom;
det bøjer sig og hvisker til det næste,
og Løndomsordet gaar fra Siv til Siv,
saa Gysen farer gjennem Alnaturen.

Ud over Gjærdet mellem visne Hasler
jeg kaste maa et Blik paa Landsbygaden.
Ej blomstrer mér ved Kirkegaardens Mur
Siren og Guldregn, ingen Holstenskvogn
med Kjøbstadfolk i lette Sommerklæder
mig farer nu forbi; kun et Læs Brænde
fra Skoven ruller til en Vinterarne.
— Nu rusker det saa smaat. Der kommer Katten!
Den vender hjem til Bondegaardens Lo,
træt af at jage efter rappe Markmus;
sé, hvor den søger sig forsigtig ud
de rene Sten, at Poten ej skal smudskes.

Men Blikket strøjfer videre omkring
til Horizonten og de fjerne Skove
og ned til Søen hist. Du skjønne Sø!
Hvor ofte har jeg vugget paa dit Spejl
i Sommeraftnen, snart i lystigt Selskab,
og snart alene med en Bog i Haanden;
nu fraade dine Bølger vildt med Skum
for Kastevindens Stød. Ej mér paa Bænken

jeg hviler mig nu ved din Bred som før;
i Haven langtfra hører jeg din Brusen.
— Det er mig som igaar, da her jeg stod
en dejlig Juniaften. Hist i Lunden
var Bordet dækket til et landligt Maaltid;
fra Marken kom en Duft af Hø, og Lærken
sang sødeligt sin Aftensang i Skyen.
Med skjønne Piger gik jeg op paa Højen,
hvor Asketræer skygge, og vi lo
og søgte Lignelser til Skyerne;
og alt som saa vi spøgte, Aftenrøden
udfolded sin uendelige Pragt;
fra Solen gjennem Luften strakte sig
en Vifte lig af Guld; det var, som saae
vi gjennem Himmeriges gyldne Porte,
og Alle tav; udødelige Længsler
gik gjennem Hjerterne. Vist aldrig glemmer
jeg dette skjønne, flygtige Moment!
— Hvo skulde sé paa denne Himmel nu,
det er den samme? Vilde Skyer ile
i sorte Masser frem med Hagl og Kulde
og stærke Vindstød. Det er Vintrens Børn.
Ret som uhyre Svampe svulme de —
et Tryk af Stormens Haand, da styrter ned
Skybruddets Strømme over Mark og Skove.

Hvad rasler der? tys! Det er kun et Firben!
Henover visnet Løv i Havens Gang

det søger sig et Smuthul under Gjærdet.
— Her sniger sig en Orm! hvor den har Hast!
Instinktet lærer den, det er paa Tide
at stunde til den store Vinterdvale.
Frygt ej; jeg vil kun hjælpe Dig paa Vej,
Du svage Kryb. Det er Naturens Herre,
som skuer ned til Dig; dog sukker han,
af Sult og Søvn og Død en Træl som Du;
en mægtig Skjæbnes Magt staar over ham
og smiler ad hans Afmagt, som han smiler
ad din. Godnat! Jeg dækker Dig med Muld;
naar Sneen smelter, vil din Skaber finde
Dig i dit Skjul og vække Dig til Live.
— Herovenpaa er Alt nu dødt og koldt,
forfaldent som et Hus, hvor Moderen
er død og Vinden trækker gjennem Ruden.
De dunkelrøde Høstens Georginer
og Asterne sé ud, tilredt af Blæsten,
som Kvinder, der i Dagens blege Dæmring
staa trætte af en gjennemvaaget Balnat
og nikke søvnige med spredte Lokker.
Alt sér saa sørgeligt, saa livsmæt ud!
Dog jeg er ung, og midt i Efteraaret
jeg bærer Livets Foraar i mit Hjerte.

Tys! atter sukker dybt det i Naturen!
Den drysser visne Blade om min Tinding,

ret som den vilde sige: „Daare, dér,
dér har Du Krandsen til al jordisk Lyst!
Vel! jeg vil gribe den og slynge kjækt
de visne Blade mellem Haabets Roser
og vie mig i Livets friske Morgen
til Savn, til Alvor og til Vemod ind!
Der faldt et Æble ned foran min Fod,
en Gravensten, forglemt af Gartneren.
Du skjønne, modne Frugt, o hvor forfrisker
Du i den visnende Natur mit Syn!
Derinde rasler dine modne Kjærner
og gjemme Livets evigunge Spire.
O, maatte jeg, naar og min Høst er kommen,
sé Frugten af mit Liv saa skjøn som Du!

Her fører Havelaagen ud til Marken.
Jeg aabner den og træder udenfor,
imens jeg trykker fastere min Hue,
thi voldsomt over Højene gaar Vinden.
En gammel Kjærling med et Knippe Grene
har ondt ved hjem at stride til sin Hytte,
som ligger hist ved Ledet; Vogterdrengen
er krøben ind blandt Kæmpegravens Stene
og titter ud, om Bygen snart er ovre.
Paa Højen maa jeg op. Sé Faarene
forfærdet flygte ud til alle Sider,
og Drengen efter dem. Stakaandet staar
jeg nu paa Overliggeren, hvor Lyngen

har trængt sig ind i muldopfyldte Sprækker
og nikker med sin lille røde Blomst.

Jeg véd ej selv! jeg føler mig saa vel
med denne vilde Himmel over mig.
Kun lidet passed jeg til hin Natur,
hvor Alting blomstrer i et evigt Foraar,
dér sank jeg hen til en umandig Drømmer;
men Norden med sin underlige Alvor,
med Elementers Kamp og Skumringen
i lange Efteraars- og Vinteraftner
opvækker Eftertanken i mit Bryst.
Derfor, Du friske Storm, brus Du kun lystigt
din Sang, din dybe Alvorssang, og luft
det syge Mismod bort og Smaaligheden
fra denne Slægt, som færdes nu i Norden,
at gammel Ærlighed og Heltekraft
maa atter rejse sig af Fædres Muld!

Foroven skilles nu paa Himlens Blaa
de tunge Skyer, og dejligt kaster Solen
en Straale paa de mørkebrune Skove.
O, det er Sommeren, som end engang
til Afsked vender sig og sér tilbage;
nu vil hun atter over Alperne
nedstige til de skjønne Sydens Dale,
hvor vilde Roser og Levkøjer gløde;

det milde Solglimt er et Kys, hun kaster
til hver en Bæk, til hver en Høj og Eng,
hvor hun har hvilet, med Violer krandset
Farvel, Du Solens Barn, Du Flygtige!
Jeg kommer ikke hid for syg at klynke;
jeg vil kun tage nu en kjærlig Afsked
og takke Dig for hine skjønne Dage,
Du atter har mig skjænket i din Favn.
November med sin Sludtid nærmer sig,
da Dag og Nat man hører Regnen plaske
fra Tag og Rende, og kun Uvejrsfugle
i store Flokke sprede sig i Luften;
men Menneskene slutte tæt sig sammen,
Hver søger til sit Hjem og skotter kun
igjennem Ruderne ud til Naturen.
Den er ej død! den samler sig kun Kræfter
ved Almagts Barm. I Sviblens lille Løg,
i Myrens Bryst, i Krybets i Moradset,
i Frø og Træ, selv i den kolde Bølge
dybt under Isen banke Livets Pulse
uhørlige med aldrig udtømt Kraft.
Den hviler kun! jeg véd det jo forvist;
derfor, imens Forgængeligheds Billed
sig hæver for mit Blik, jeg ængstes ej;
i Undergangens sørgelige Spor
udvider sig mit Bryst ved Følelsen,
at Aanden staar udødelig derover.

Vemodig, men med roligt Smil, jeg sér
Tilintetgjørelsen i Øjet ind.
Lad kun den Svage gysende sig vende
fra Sørgesynet bort og prise Vaaren —
jeg priser Efteraaret; thi det viser
mig ikke Haabet som et sorgløst Barn,
men som Keruben, der paa Dødens Nakke
stolt sætter Foden, og udødelig
i Undergangen peger op mod Gud!

EFTER UVEJRET.

Renset er Luften. Naturen som gjenfødt sig fryder,
Tordenen flyer;
prægtigt i Guldglands den straalende Sol gjennem-
bryder
splittede Skyer.

Og gjennem dunkle Alléer og skyggende Lunde,
aandende Duft,
vandrer jeg ene, ombølget af Nordhimlens sunde
herlige Luft.

Tørstig min Læbe den drikker, hver Nerve forfrisker
køligt dens Bad.
Hør, hvor de spøgende Vinde om Kjærlighed hvisker
bag hvert et Blad.

Sé, hvor en Krands af Regnens Juveler omslynger
Liliens Knop;
højt i den rensede, lyseblaa Æther sig gynger
Sølvpilens Top.

Gjennem den bølgende Rug, over Rapsmarker gule
dandser en Hind;
Skovmusen foran sin lille mosdækkede Hule
soler sit Skind.

Dér, hvor i Bølgen de tindrende Solstraaler spille,
ror jeg fra Land
sagte i Baaden, blandt Aakander, ud paa det stille,
spejlklare Vand.

Mellem to Himle jeg glider; forneden og oven
sér jeg det Blaa;
Baaden hensvømmer som Skyen, imens jeg paa Voven
drømmer derpaa.

Hil Dig, Du yndige Sø og Du lyseblaa Himmel,
græsgrønne Jord!
Verden, hvor er Du med al din utallige Vrimmel
herlig og stor.

Skjønne Natur! maa jeg raabe, og Ekko mig svarer:
Skjønne Natur!
Henover Søen til fjernere Skove det farer:
skjønne Natur!

Saa skal det svinde, hvert Kummerens Uvejr, som truer
skummelt mit Fjed;
lutret engang for det Støv, som mig fængsler, jeg skuer,
Herre, din Fred!

Skjælvende jeg Dig tilbad, da Du nys i din Vælde
hæved din Røst,
nu som det gladeste Barn maa jeg jublende hælde
mig til dit Bryst.

MØRK HIMMEL.

Novemberaftenen bruser mørk
henover Skove og Byer.
Deroppe i Himmelens vilde Ørk,
dér jage de tunge Skyer.

For Elementernes barske Strid
sig skjule Fuglene bange,
mens Bladene hvirvles hid og did
i Lundens fugtige Gange.

Og jeg, den lille Menneskeorm,
jeg sidder nu her og længes
og lytter efter den dybe Storm
og sér, hvor Skyerne trænges.

Jeg sidder bag Ruden og sér derpaa,
i Læ for de kolde Vinde —
o, kunde en Plet af Himmelens Blaa,
en eneste Plet jeg finde!

Thi opad flyver min Kjærlighed
som en vildfarende Due!
— O var der en Plet at hvile ved
paa Himmelens mørke Bue!

ST. JOHANNES.

St. Johannes, Jesu fromme Ven,
Guds Apostel, Menighedens Støtte,
sad engang for Døren af sin Hytte,
da hans Mester længst var faret hen.
Hundred Aar hans Isse havde bleget,
kraftig dog endnu med Barnets Sind
sad han der i Aftensolens Skin
og med en Mariehøne leged.
Paa det lille Dyr med Fryd han saae,
mens det spredte sine røde Vinger
med de fine sorte Pletter paa;
snart han lod det krybe paa et Straa,
snart en Vandring gjøre paa sin Finger.
Mængden standsede, som kom forbi,
og betragted med Forundring Gubben;
haanligt smiled mangen En i Gruppen
ad den Leg, han var fordybet i.
„Hvor kan Sligt den sølvgraa Vise more?“
spurgte man; men St. Johannes lo
mildt og svared: „Skammer Jer, I Store!
I min simple Leg er mere Tro,
mér Tilbedelse, end I det tænker.
Medens I med eders Hovmod krænker
Ham, som kaldte Alt af Intets Dyb,
jeg med Ydmyghed mit Hoved sænker
for hans Storhed i det lille Kryb.“

NISSERNE PAA VANDRING.

De stakkels Smaanisser, de undes ej Ro;
slet Ingen har nu den gamle Tro,
at Lykke de bringe til Huset;
selv passer Bonden sin Hest og Ko
og skaffer sig Most til Kruset.

I Stæderne hersker den travle Kløgt,
dér blive de store Fabrikker bygt,
med Gas man Gaden belyser.
For Stædernes Liv har Nisserne Frygt,
dem Larmen og Færdselen kyser.

Forjagne, fordrevne fra By til By,
forgjæves de søge sig Hus og Ly;
de kan ej Oplysningen taale,
for Bøger og Lærdom i Skjul de ty
og blinke for Solens Straale.

Alt længe maatte de lyssky Smaa
fra Sted og til Sted forjagede gaa,
et hjemligt Skjul at oplede;
saa kom de en Nat til en By, der laa
forfalden midt paa en Hede.

Dér kjendte man ej til Skolegang;
dens Huse var smaa, dens Gade trang,
dens Folk vankundigt og sløvet;
i Stuer og Kamre Spindelvæv hang,
og tykt laa paa Hylderne Støvet.

Sé, det var just efter Nissernes Smag;
de smuttede ind under Skur og Tag
som tusinde Vandringsrotter
og slog sig til Ro og lagde Beslag
paa Gryder, Pander og Potter.

Og der blev en Myldren i hvert et Hus,
Smaanisserne smutted omkring som Mus;
snart hamred de nede i Tønden,
snart vælted en Kjedel, snart klang et Krus,
snart raslede Lænken i Brønden.

Om Natten snurrede Rok og Hasp,
og der blev filet med Smedens Rasp
og hamret paa Hesteskoen;
naar Uglen tuded i Gran og Asp,
stod Nisseballet i Loen.

Paa Rivejern og paa Spækkebrædt
de spilled til Dandsen nok saa net
og blæste Trompet i Tragten;
der dandsedes Ril og Menuet,
mens gamle Nisser slog Takten.

Forbauset hørte den Herremand,
at Nisserne fra det hele Land
sig havde bosat i Egnen;
til Nissebyen han drog paa Stand,
ham fulgte Præsten og Degnen.

Der skulde rejses et Skolehus;
man bragte Tømmer, man bragte Grus,
men Værket fik ingen Ende,
det larmed i Grunden med Sus og Brus,
og Murene faldt overende.

Det voldte de Nisser ved Midnatstid;
saa mange de vare, de stimlede did
med Hammer og Hakke og Spade;
at Bønderne vaktes til Kundskab og Flid,
det kunde de ej tillade.

Og der blev bygget i Aar og Dag,
men endnu havde ej Skolen Tag.
Det voldte Smaanisserne Glæde;
endnu laa Bonden og sov i Mag,
endnu var Marken en Hede.

Da viedes Huset af Præst og Degn;
paa Muren gjorde man Korsets Tegn,
at Engle den skulde beskytte:
da jamred det trindt i den hele Egn;
thi da maatte Nisserne flytte.

Paa Vandring maatte de atter gaa;
i Skolen sendtes nu Bondens Smaa,
af Dvalen vaktes de Sløve;
Smaanisserne peb i hver en Vraa.
De turde ej længere tøve.

Saa brød de da op en Morgenstund,
før Lærken vaagnede af sit Blund;
der blev ingen Nisse tilbage.
Kun Storken paa Taget og Bondens Hund
og Hanen saae dem bortdrage.

Og Kattene listed et Stykke med,
de sagde Farvel ved Byens Led,
vemodig var Afskedsstunden;
saa vandrede Nissefolket afsted
og svandt bag Heden, i Lunden.

Derinde monne sig Bækken sno;
— ved Sivene under den hvalte Bro,
blandt mosbevoxede Rødder,
en Hyrde laa og slumred i Ro,
da vakte ham Larmen af Fødder.

Saa vevre, saa lette, saa trippende smaa
han hørte dem hen over Broen gaa, —
han kunde det vel forklare!
Det var, som det ej skulde Ende faa,
thi stor var Nissernes Skare.

Nu flakke de husvilde trindt paa Jord,
og hvor de søge, i Syd og Nord,
er alt det Gamle forandret —
i Duggen vi sé kun et myldrende Spor,
som viser den Vej, de har vandret.

LYSETS FLUGT.

Sagtelig den sorte Nat
lister frem af Skov og Krat,
sniger sig med Skygger lange
ud fra Havens dunkle Gange,
ud fra hver en Krog og Vraa,
hvor den skjult for Lyset laa
som en skummel dagsky Fange.

Mærker Du dens kolde Gys?
Sér Du, hvor det skjønne Lys,
det, hvis aftenrøde Lue
farver Himlens høje Bue
og forgylder Jord og Hav,
sér Du, hvor det tager af,
hvor de gyldne Straaler drage
vemodsfulde sig tilbage,

langsomt, stille, Fod for Fod,
ret som om de stride mod,
ret som om de nødigt ville
fra den skjønne Jord sig skille,
fra hver lille Plet derpaa?
Ak, det nytter ej, de maa:
over Skov og Eng og Ager
Natteskumringen dem jager,
glider, kold og mørk og graa,
opad hvert et lille Straa,
opad hver en Busk og Stamme
og fordriver Solens Flamme,
under Lyset ingen Frist
paa den mindste Gren og Kvist,
skrider frem med Skygger kolde
over Mure, over Volde,
hyller Alt i Dæmring ind.
— Kun paa Kirketaarnets Tind
og paa Stadens høje Tage
er endnu en Rest tilbage
af det gyldne Aftenskin.
Dejligt dvæler det deroppe,
ret som om det dér vil stoppe,
ret som det i Flugtens Hast
klynger sig til Jorden fast,
for endnu engang at sige

sit Farvel til Land og By,
før det maa for Mørket vige
op til Luftens stille Rige,
til den gyldne Aftensky.

Et Par flygtige Sekunder,
længer faar det ikke Stunder;
højt paa Kirkens Spir tilsidst
funkler kun en gylden Gnist —
nu er ogsaa den forsvunden,
nu har Mørket Sejer vunden;
dækket af dets Sørgeflor
ligger nu den skjønne Jord.

Men den sorte Skygge trænger
længer op og altid længer,
løfter sig alvorlig, stum
højt i Luftens vide Rum,
og sit sorte Hoved rækker
op fra Sky til Sky, og strækker
sig bestandig mér og mér
mod de fjerne Stjerners Hær.
Ogsaa dem vil den fordunkle;
— men de klare Stjerner funkle
højt paa Himmelen hos Gud,
slukkes ej af Mørket ud.

Dér har Lyset Fristed fundet —
fryd Dig, det er ej forsvundet!
Du, som sørged ved dets Flugt,
fryd Dig, det er ikke slukt!
Hisset oppe i det Fjerne
paa den lille gyldne Stjerne
glimre end dets Straaler smukt.

NU SUSER DEN KOLDE OKTOBERBLÆST.

Nu suser den kolde Oktoberblæst
og voldsomt Egen bevæger —
o havde jeg nu en fyrig Hest,
o var jeg en lystig Jæger!

Om Stormen sused med Hagl og Sne,
om Solen brændte mig Kinden,
jeg vilde juble, jeg vilde le
og give min Sorg til Vinden.

Og skued jeg mægtig Usselhed
den Svage i Støv at bukke,
med Bøssen knalded jeg Høgen ned,
som vilde Duerne plukke.

Ja, var jeg en Jæger, da jog jeg hen,
Hallo! over vilden Slette!
For Horn og Bøsse jeg bytted min Pen,
det var noget Andet end Dette!

Hvor skulde jeg aande i dybe Drag
den styrkende Luft derude!
Hvor skulde jeg hilse den gryende Dag
og springe glad fra min Pude!

Og blev mig Barmen engang for fuld,
og smelted mig Vemods Lue,
jeg trængte dybest i Skovens Skjul,
at Ingen skulde det skue.

Jeg bøjed de vilde Grene ned,
som vilde mig Vejen spærre,
og langt fra Vrimlen jeg knæled ned
for Livets og Dødens Herre.

— Og funklede Stjernen i Nattens Stund,
mens Verden hviled i Slummer,
da satte jeg Hornet for min Mund
og blæste min dulgte Kummer.

Naar Skov og Bakker gjentog dens Røst,
og dunkle, drømmende Dale,
maaske etsteds da et kjærligt Bryst
fortroligt fatted dens Tale.

— Og red til Marked jeg ind i By,
med Taske og Jægertrøje,
maaske ved Ledet i Morgengry
mig hilste et kjærligt Øje.

Jeg vilde dandse, jeg vilde le
og tømme det fyldte Bæger,
mens Landsbypigerne hvisked: Sé,
dér er den lystige Jæger!

DEN FIRBENEDE PROLETAR.

Sé Pudlen med det purrede Skind;
hvor boltrer den sig med lystigt Sind
i Sneen derude paa Pladsen!
Det gaar afsted over Sten og Stok
med hele den brogede Hundeflok,
og Pudlen agerer Bajadsen.

Den er hverken vasket, redt eller kjæm't;
de lækre Retter blev aldrig gjemt
til den fra det rige Kjøkken;
ej véd den af Herre, Hus eller Hjem;
i Verden den ene maa fægte sig frem —
den blev ikke født til Lykken!

Blandt Hvalpene tog man den grimmeste ud
og kasted den, ret som en anden Klud,
over Bolværket ud i Kanalen;
dog slap den igjen paa det Tørre op
og rysted i Solen sin vaade Krop
og bjæffed og logred med Halen.

Den Spøg var lidt grov, men Badet var sundt:
den tænkte ej, det var ment den saa ondt,
den holdt sig til det, der var faktisk:
Den havde jo reddet sit fattige Liv —
var Pudelhvalpen ej spekulativ,
saa var den desmere praktisk.

I lystig Frihed sin Ungdom den nød;
vel vanked der ofte Prygl og Stød,
dog bjerged den sig, som den kunde.
Hvor blev dens Brødre, de andre Smaa?
Bevares vel! de kom højt paa Straa,
de fik Embed — som Lænkehunde.

Men den, den har intet Tegn til sin Hals;
for Hundefangerens Vogn tilfals
den flakker omkring i Staden;
dog Pudlen er snild, den hytter sig nok!
Thi hvergang den sér en mistænkelig Stok,
den smutter om Hjørnet af Gaden.

Med stjaalne Blikke og varsomme Skridt
og sænket Hale man sér den tidt
ved Slagtertorvets Boutikker —
er Frygten stor, saa er Sulten størst;
en Gang eller to spadserer den først
forbi og skotter og kigger.

Saa gjør den med Et et behændigt Hop —
„Stop Tyven!" raaber man, „stop den, stop!"
Ja, da maa Pudelen løbe!
At stjæle, det er nu dens Erhverv;
den ejer jo aldrig en eneste Skjærv,
og forstaar sig kun lidt paa at kjøbe.

I Solskin og Regn, i Slud og Vind
den gaar i det samme laadne Skind,
den har kun den eneste Frakke;
men enten nu Pelsen er vaad eller tør,
har Pudlen dog altid et prægtigt Humør
og tager med Alt tiltakke.

Nu leger den dér paa den aabne Plads,
gjør Krumspring og agerer Bajads
blandt Køtere, Spidser og Mopper;
saa lystig en Fyr de aldrig saae,
snart er han underst, snart ovenpaa
med tusinde skjælmske Spilopper.

Og der er nu Urtekræmmerens Hund,
og Perle, den lille Slikkemund,
og Grevens fornemme Støver,
de ruske i Pudlens uldne Paryk:
Lad hele Verden kalde ham styg,
en firbenet Tyv og Røver —

De kjende kun lidt til Stand og Rang,
til stive Manerer og fornem Tvang,
til Verdens Nykker og Noder;
med Poterne favne de Pudelens Hals,
saa føre de op en fejende Vals
med deres lurvede Broder.

Og han, den fattige, usle Hund,
han mangler Intet, han er jo sund,
han har jo Luften og Solen,
den gyldne Frihed og Venner nok,
af Kammerater en lystig Flok,
de foragte ham ej for Kjolen.

BJØRNEN SOM RYTTER.

Fortælling for Børn.

En Bjørn engang gik ud paa Rov,
da traf den paa en Nordbag liden,
som tøjret stod bag ved en Skov,
thi det var just i Sommertiden.
Da Bjørnen nu var noget flov,
og, skjøndt et ærligt Skind forresten,
ej kjendte Pligterne mod Næsten,
den mente, at den havde Lov
at tage for sig frit af Hesten
en lille Bid til Husbehov.

Og flux begyndte der en Jagen,
et Væddeløb, der gik i Ring
med slig en Fart, omkring, omkring,
saa man vist aldrig har sét Magen;
det kunde varet hele Dagen
og blevet dog til Ingenting,
men Bjørnen gjorde snildt et Spring
til Siden — det forandred Sagen!
Thi Hesten, som var i Galop,
fik ikke Tid at holde op,
før Bjørnen med et vældigt Hop
alt sad den overskrævs paa Bagen
med sin uhyre laadne Krop.

Af Raseri fik Hesten Kræfter,
den sprængte til, saa Tøjret brast,
og jog afsted med Vindens Hast
den kjendte Vej ad Hjemmet efter.

Forbløffet holdt sig Bjørnen fast:
den havde aldrig lært at ride,
Balancen var dens svage Side;
og uden Sadel, kjære Børn,
det kan I Alle sagtens vide,
det var formeget for en Bjørn.

Dog der var ikke Tid til Dumpen,
thi lystig gik det: hop, hop, hop,
afsted i susende Galop
igjennem Krattet langs med Sumpen,
og Bakke ned og Bakke op,
saa Bjørnen, der forstødte Gumpen
ved den forfærdelige Humpen
og ikke kunde raabe Stop,
fandt Farten næsten mér end lumpen.

Den vilde hjem, den vilde ned,
den havde faaet nok af Spøgen
og fnyste overmaade vred;
men da den skued Skorstensrøgen

og Byen og det aabne Led,
da svandt dens Bjørneværdighed,
da løb den Alting rundt i Panden,
og ud sprak Angstens kolde Sved —
ja den gik næsten fra Forstanden.

Nu skulde det sig netop hænde,
at Hestens Ejer, Bonden stod
foran sin Gaard og kløved Brænde.
Sin Nordbags Løb han kunde kjende:
Trap, Trap, det var dens lette Fod;
forundret monne han sig vende,
han saae og saae igjen og saae —
ja vist, der kom jo Hesten henne,
men hvem var Rytteren derpaa?

Eja! hvor maatte Bonden grine,
da Bjørnen først saa nær ham kom,
at han fik sét dens sære Mine;
han lo, saa han fik Mavepine,
og lo og holdt sig paa sin Vom,
indtil han næsten trimled om.
— Dog var det Bedste end tilbage:
thi hør nu Løjer! Alle Dage
var Porten lukt for Bondens Hjem;
ikkun en Laage eller Lem
(hvorledes man det nu vil tage)
tillod den lille Hest at jage

derind i Gaarden ligefrem,
og denne Vej var ganske nem
for Hesten, men for lav desværre
for den ubudne laadne Herre.
Maaske, hvis han med megen Hast
behændigt havde Panden bukket
og siddet ret i Sadlen fast,
at han foruden Overlast
derind i Gaarden kunde stukket,
men Bamsen Øjnene kun lukked
og lod staa til: om Gaardens Port,
hvad eller om hans Bjørnehoved
var af det bedste Tømmer gjort —
et Nu, da var Forsøget vovet!

Det var et Skrald, det var et Brag,
som før ej hørtes nogensinde
paa denne Side Dommedag!
En Kat faldt ned fra Husets Tag
af Skræk, og Hønsene derinde,
som soled sig paa deres Pinde,
fløj op til Husets Dueslag
og dandsed som for Hvirvelvinde;
dog Porten holdt, og Huset stod;
men Bjørnen, som løb Panden mod
og drak den frygtelige Skalle,
var værst dog faren af dem Alle,
thi han slap ej med Næseblod.

Han blev aldeles flad paa Snuden,
og Panden brast, skjøndt den var tyk;
saa mistede han desforuden
det øverste af Hovedhuden,
som Bondekonen, hvem hint Tryk
mod Porten lokked hen til Ruden,
antog for Rytterens Paryk;
kort, Bjørnen dratted paa sin Ryg
og opgav Aanden med en Tuden,
som Lænkehunden selv fandt styg.

At Bonden fik en Vinterfrakke,
en laadden Vams for Regn og Blæst,
sé derfor kunde han sin Hest,
sin raske, lille Nordbag takke.

TIL FAMILIEN I PRÆSTEGAARDEN.

Her sidder jeg stakkels Spøgefugl
i Stuen nu atter fangen.
— Hvi skulde jeg lægge paa Hjertet Skjul?
Hvert Minde om den dejlige Jul

bevæger mit Bryst til Sangen.
Af Latter mæt og af Spøgen træt,
jeg sidder nu her paa min vante Plet;
men Hjertet fordrer sin stærke Ret,
jeg giver efter for Trangen.

Naar Dagen helder, i Skumringen
da faar man saa lyse Tanker,
da drømmer jeg glad hver Fryd igjen
og sidder saa taus, naar Den og Den
til Døren kommer og banker.
Ja, hvor jeg vandrer og hvor jeg staar,
sin lette Vinge min Længsel slaar
til den velsignede Præstegaard,
omslynget af grønne Ranker.

Herinde sér Alt saa vrantent ud,
og taaget er Kongestaden;
man tramper om i en evig Slud
med Paraplyer paa Gaden;
og hvor man vender sit trætte Blik:
kun Lapse og Gadedrenge
og stive Damer og kolde Nik,
og saa kun Tale om Politik
og Penge! Penge! Penge!

Ja, De kan tro, at jeg har min Nød,
jeg stakkels Drømmer, med Albuestød
og Regnvandsdryppet fra Muren:
som Barnet jeg bliver om Hjertet blød
af Længsel efter Naturen.
Og naar jeg saa har mit Dagværk gjort,
jeg iler op over Byens Port;
thi det gjør Hjertet saa varmt og stort
at længes efter Naturen!

Der staar jeg paa Volden i Blæst og Regn
og sér paa den sorte Krage
og sender et Suk til min Yndlingsegn,
til Søen og til de levende Hegn
og Landsbyens gjæstfrie Tage,
til Bækkene og de klare Aaer,
til Jægerbakken og Ledet —
men ak, jeg Stakkel, som dér jeg staar,
jeg ligner Møllen, der Vingen slaar
men ikke kommer af Stedet.

Saa svøber jeg mig i min Kappe tæt
og Luftkasteller mig bygger:
et Hus og foran en Haveplet,
en Bænk under Lindeskygger,

en pileomkranset Fiskedam,
en Gaard med Ænder, en Eng med Lam,
et Gjærde af vilde Roser,
og Udsigt fjernt over Skovens Kam
til Søer og sorte Moser.

O, min Lyksaligheds Ideal!
Ej nogen glimrende Marmorsal,
ej Gulvet bonet derinde!
En venlig Stue, en Bogreol,
et gjæstfrit Bord og en Lænestol —
og saa tilsidst alle Ønskers Sol:
en from og elskelig Kvinde!

Saa mindes jeg hin Natur, hvor vi
har vandret og sværmet sammen:
det skovomkransede Kalkbrænderi,
og Dalen med Mølledammen;
jeg sér det igjen saa klart og vist:
her Præstebakken og Kirken hist,
men Præstegaarden dog først og sidst,
det Andet bliver kun Rammen.

Ja, hvor jeg vandred ved Danmarks Søer,
paa alle de skjønne Steder,
mig aabnedes aldrig saa gjæstfri Dør,
saa kjærligt et Hjem jeg fandt ej før
med patriarkalske Sæder.

O, det er mere end Smiger tom!
Vist aldrig jeg fandt, hvorhen jeg kom,
saa aabne Hjerter, saa mild en Dom,
som, Elskelige, hos Eder!

Hver Dag henrandt som en landlig Fest,
i Glasset perlede Vinen,
og venlig spøged den gamle Præst
og spilled paa Violinen.
Mens Solen skinned ad Ruden ind,
der toned yndige Sange;
da maatte jeg ud i Aftenens Vind
og kjøle mit bevægede Sind
i Havens løvrige Gange.

Naar Marken dufted af Kløverhø,
vi stødte Baaden fra Landet;
Valdhornet klang paa den stille Sø,
her slog en Fisk, dér plumped en Frø,
og Solen glimred paa Vandet.
Med Sommerbluse og Straahat paa
jeg roede for de Skjønne,
og Himlen syntes mig mere blaa
og Skovene mere grønne.

Og alt som Dagen gik mér paa Held
og Svalerne lystigt pilte,
i Nordens dejlige Sommerkvæld
min Haand over Aaren hvilte;

Og Maanen steg, og Solen sank,
og sagte blev Lærkens Trille,
og Søen den var saa blank, saa blank,
og alle Øjne saa milde;
da stemte vi i det fulde Kor,
og tyst laa Himmel, og tyst laa Jord,
og Stjernerne funklede stille.

O Dage, rige paa Ungdomslyst,
i Vaaren og i den gyldne Høst,
i efteraarsstille Skove,
naar Maagen skreg med skingrende Røst,
og Søen vælted sin Vove!
Og Kjøretoure til fjerne Byer,
forvovne Streger og Eventyr
og Andejagter bag Sivet!
Og Den og Den og Den og Den!
Jeg glemmer dem aldrig mér igjen!
Jeg glemmer dem aldrig i Livet!

— Forsvunden er nu den skjønne Tid
med Sommerens dejlige Dage;
nu fyger Vinterens Sne saa hvid
om Landsbyens lave Tage,
og Storken ej mere paa Reden staar
i Aftenrøden paa Præstens Gaard;
nu suse de kolde Vinde,
og Lyset tændes, og Rokken gaar,
og Ovnen buldrer derinde.

Og jeg alvorlige Spøgefugl,
jeg sidder nu atter fangen,
mens Rumlen af de evige Hjul
forstyrrer mig tidt i Sangen;
den hæse Skraalen med Tørv og Aal
forvirrer mig rent mit Versemaal —
De hører det vist paa Klangen.

Dog flyv, min Længsel med dette Blad,
flyv fra den larmende Kongestad
til Præstens venlige Stue,
til alle de blomstrende Pigers Rad
og til den venlige Frue;
og sig, hvad hos mig Du hørte og saae,
alt hvad mig Stakkel paa Hjertet laa,
og bring mig saa atter med Svar derpaa
et Blad, som en Arkens Due!

NATURENS GRAAD.

„O Menneske, Du Jordens halve Gud,
lad til mit Moderbryst mig ømt Dig trykke!
Kom, Du mit Barn, min Stolthed kom herud,
med friske Roser vil dit Haar jeg smykke!

Hvi vil Du dvæle hist i Stadens Pragt,
hvor mine Blomster maa i Skyggen falme?
Kom, flyv som Esau til den vilde Jagt,
og hvil som Jacob under Dalens Palme!“

Saa sang Naturen i sin Foraarspryd
af Roser, Liljer og af gyldne Klokker;
paa hendes Haand slog Irisken af Fryd,
og Morgenrøden kransed hendes Lokker.

Og sé, fra Stadens Porte flux hun saae,
som naar man ved en Myretue pirrer,
en myldrende, en broget Vrimmel gaa
af pyntelige Damer og af Herrer.

Forbauset skuede Naturen paa
sin Stolthed, sine Børn; ak hvor forandret
fra dengang de ved hendes Hjerte laa
og nøgne under Edens Palmer vandred!

Alvorlig rynkede hun Skyens Bryn,
til Uvejr trak det op paa Himmelpanden,
fra Øjet fo'r i Harme Lyn paa Lyn —
men hendes Børn af Skræk løb mod hinanden.

Og Livets store Moder brast i Graad;
„Ak,“ raabte man, „ak sé, der har vi Regnen!
Min nye Hat! min Kjole bliver vaad!“ —
— Men tunge Taarer strømmed over Egnen.

Her vendte sig en Silkeparaply,
hist tabte en sin Viskelæ'rsgaloske;
men alle søgte de til Stadens Ly —
jeg selv var med, jeg rulled i en Droske.

Og Alt laa atter i den gamle Ro,
Uvejret svandt, og Jord og Hav blev stille;
men mildt Naturen gjennem Taarer lo
og trøsted sig ved Nattergalens Trille.

KEJSERKRONEN.

„Sé, hvilken Blomst, hvor rank og skjøn!"
udbrød et Barn i Glædens Tone.
„Ja," svared Gartneren, „min Søn,
den hedder ogsaa Kejserkrone."

Og Gartneren med varsom Haand
den skjønne Blomst af Stilken plukked.
For Barnets videlystne Aand
det skjulte Bæger han oplukked.

Og sé, i Honninggjemmet bag hvert Blad
sad skjult en Draabe lig en Taare.
„O," sagde Gartneren, „o lad
Dig aldrig, Barn, af Pragten daare!

Sér Du hvad Blomsten gjemmer her:
En Taare skjult for Mængdens Blikke.
Saa Højheds ydre Glans man sér,
men hvad den skjuler sér man ikke."

EDDERKOPPEN.

Du Edderkop, vil Du til Hækken spinde?
Du kan ej Vej over Strømmen finde;
om Dag og Nat Du haster din Vej,
den brusende Bæk Du omgaar ej.
„Tys, Vandringsmand, hvor ej Flid forslaar,
man ofte med Taalmod Maalet naaer."

Nu sad den dér med sit lette Spind —
da sused en sagte Aftenvind,
den svævende Traad sig til Hækken bandt,
saa den liden Spinderske Vejen fandt;
den havde jo ventet saa ufortrøden,
nu sad den derovre i Aftenrøden.

— Saa sidder Du selv ved Tidens Strøm,
o Menneskebarn, med din Fremtidsdrøm!

Dit Haab, det er den flagrende Traad,
som Du har vædet med Længsels Graad.
Forsag kun ikke, det kan vel lykkes:
paa Himmelens Hjælp kan meget bygges!

BILLEDSTØTTEN.

Til Stranden skylled op et halvfuldendt,
et herligt Billed, Mesterhaanden værdigt.
Man fandt det; Kunstneren var ubekjendt,
man priste det og ønskede det færdigt.

I ædle Træk det bar sin Skabers Aand,
men raat det stod endnu i Marmorblokken.
„Hvo vil fuldende det med Kunstnerhaand?“
udraaber Fyrsten til Beskuerflokken.

Og Mange meldte sig; de glatted hist,
de glatted her i Nætter og i Dage;
og Alle tænkte de for ganske vist:
det Billed maatte blive uden Mage.

Den sidste Politur nu Værket fik,
afsløres skulde det fuldendte Billed.
Igjennem alle Gader Trængslen gik
til Torvet, hvor det blev til Skue stillet.

Og neppe Sløret man tilside trak,
før Mængdens blinde Bifald alt var vundet.
— Der stod en pyntet Nikkedukke. Ak,
det mesterlige Anlæg var forsvundet!

Ikkun en Kjender raabte: „Taaber, sér,
nu er jo Billedet et ganske andet!“
Saa gaar det! Man udsletter Prægets Værd
og kalder saa den slebne Dukke dannet.

SOLEN OG DENS SKYGGE.

Engang faldt Solen paa
at ville sé sin Skygge;
da dækked Bjerg og Straa
den snildt bag deres Rygge.

Hvorhen hans Naade gik
og straaled med sin Lue,
ej kunde dog hans Blik
den mindste Skygge skue.

Og da han ingen saae
(begribelig er Tingen),
faldt Excellencen paa,
han havde heller ingen.

INDSIGT OG OVERSIGT.

En Træorm i en Vinduespost
et Hul dybsindig monne gnave;
da flagred ind i Stuen just
en Sommerfugl fra Husets Have.

Men Ormen titted af sit Hul
og tænkte: „Herre Gud, der flyver
den Sværmer af en Sommerfugl,
mens jeg i Verden mig fordyber!“

Den grov og grov sig længer ind.
— Men jeg, som hviled mig ved Muren,
jeg tænkte i mit stille Sind:
saa gaar det ej blot i Naturen!

Saa er din Indsigt, min Hr. Lærd!
Naar, for spidsfindig Haar at dele,
Du glemmer: hvad dog mest har Værd
er Oversigten af det Hele.

Glad slap jeg atter Psychen ud,
den boltred sig i Morgenflammen.
Tak, tænkte jeg, Tak, gode Gud,
at den og jeg vi høre sammen!

KOKOSNØDDEN.

En Kokosnød
paa Havet flød,
omtumlet vildt af Voven.
Fra Asiens Kyst
en Storm i Høst
den rev fra Kokosskoven.

„Ak,“ klaged den,
„hvor skal jeg hen?
Hvi blev min Kjærne moden?
Blandt Hval og Haj
jeg kan jo ej
i Dybet fæste Roden.“

Men Herren lo:
han klæder jo
hver Rose og hver Lilje.
Det mindste Frø
kan ikke dø,
naar ej det er hans Vilje.

Bag Havets Vand,
dér, vidste han,
laa Øen i det Fjerne;
med frugtbar Grund,
men uden Lund,
den vented paa sin Kjærne.

Og Nødden drev
op paa dens Rev
fra Verdenshavets Vove;
den fæsted Rod,
og Øen stod
snart dækt med Kokosskove.

Hver Skipper, som
til Øen kom,
fandt den ej mere nøgen:
i Palmers Ly
steg højt mod Sky
fra Hytten Aftenrøgen.

— Hvert Sandheds Ord,
udtalt paa Jord,
med Nødden er at ligne:
det er et Frø
paa vilden Sø,
men Gud kan det velsigne.

Som hin en Kyst,
et aabent Bryst
kan det i Verden finde;
og véd Du vel,
om ej en Sjæl
det kan for Himlen vinde?

Tal Ordet ud
og stol paa Gud,
lad Strømmen det bortrive!
Et Palmetræ
til Slægters Læ
kan Sandhedsordet blive!

PLANETEN OG KOMETEN.

I sit System en lille Biplanet
formanende sin Stemme hæved,
da gjennem Universet en Komet
i sin gigantiske Elipse svæved.

„Stands,“ raabte hin, „min bedste Ven, og drej
Dig om min Sol og lad Dig kjærligt raade!
Ubændig, uden Klarhed paa din Vej,
Du holder med din Flugt slet ingen Maade.

Hvert Skridt af mig kan kaldes absolut;
min Stilling her og dér man kan fra Jorden
med Kikkerter udregne paa Minut —
i Alting, sér Du, maa der være Orden!“

„Ti!“ svarede den brusende Komet,
„en større Orden er der, end Du drømmer;
har det uhyre Alt Du oversét,
da Du saa dristigt om min Bane dømmer?

Din lille Sol den eneste Du tror!
O Blinde, rundt om den er tusind andre;
sig disses Bane om en større snor,
og denne større maa om større vandre!

Det sande Middelpunkt ej Nogen véd —
af Tidens Haand vi Alle lænket bliver.
Om Almagts Sol ikkun en Evighed
sin uudgrundelige Bane skriver.“

NØDDEKNÆKKEREN.

Nøddeknækker, hvor er Du stiv!
Nødder Du knækker dit hele Liv.
Har i dit Hoved Du slet ingen Hjerne?
Smag dog engang paa den dejlige Kjærne!
At knække Skaller den hele Dag,
det maa dog være en kjedelig Sag.

Nøddeknækkeren var kun af Træ,
han svarede hverken Bu eller Bæ;
hvergang en Nød man i Gabet ham stak,
klemte han til, saa Skallen knak;
han agted kun lidt, at Kjærnen var lækker,
— men det var jo ogsaa en Nøddeknækker!

UVEJRSSKYEN.

„O Menneske, hvor vil Du fly?"
Saa buldred vildt en Tordensky
og trak sig om det høje Bjerg.
„Hvor vil Du henfly, Støvets Dværg?"

Og mer og mere trak det op
omkring den stejle Klippetop,
og alle Hjerter sukked: „Nej,
for Himlens Lyn er Fristed ej!"

Kun En, kun En ej Modet veg,
ad Fjeldets Sti han rolig steg,
imod den mørke Sky han gik
for den forbauste Mængdes Blik.

„Hvad! er Du rasende?“ det lød,
„Du gaar jo lige i din Død!
Hvad hjælper Dig din stolte Trods?
Kom, føl din Afmagt, fly med os!“

Men Manden steg, o hvilket Syn!
Om Issen spilled Lyn paa Lyn;
snart svandt i Mulm hans kjække Sti,
da tænkte man, det var forbi.

Men nej! Højt over Skyen laa
Guds rene Himmel lys og blaa;
og Bjerget løfted mildt sin Top
i evig Ro og Solglans op.

Trods Storm og Lyn steg Manden did;
han vidste: Fred kun naaes ved Strid!
Ved Maalet smilende han stod
med Jordens Uvejr for sin Fod.

Da sank han ydmyg ned paa Knæ
og raabte: „Gud, hos Dig er Læ!
Hvo, som til Dig tør kraftigt ty,
staar hævet over Jordens Sky!“

GULDFISKENE.

En dobbelt Boble, hvælvet af Krystal,
hel prægtig spillede i Solens Lue;
paa Marmorbordet i den rige Hal
det skrøbelige Pragtværk stod til Skue.

Den indre Kuppel hvælvede sig hul,
mens Vandet kjøligt i den ydre strømmed,
i hin man skued en Kanarifugl,
i denne nogle gyldne Fiske svømmed.

De drejede og drejede sig om,
ret som de Verden ej et Blik gad skjænke;
det gik i samme dumme Kredsgang, som
de følte sig for stolte til at tænke.

Det var et fornemt Liv! De gjorde Kour
og logrede med Finne og med Hale.
— Men gjennem Vindvet, fra den fri Natur,
der titted ind en fattig lille Svale.

Den saae Kanarifuglens Tidsfordriv,
den saae de gyldne Fiske Ryggen krumme;
da fryded den sig ved sit frie Liv
og tænkte: Gud, hvor Fiskene er dumme!

— O, sig mig, Kjære, har Du aldrig set
med friske Øjne ind i Selskabssalen
paa Fornemhedens stive Gravitet?
Og sig mig, har Du aldrig tænkt som Svalen?

OLDINGEN OG POGEN.

Paa Grenen højt en Pære hang.
Den gamle Gartner gik i Haven;
omkring ham Barnebarnet sprang
og Kjephest red paa Oldingstaven.

„Ej,“ raabte det, „hvor Du er sen!
Jeg gider ikke fulgt Dig længer!
Men stop! hvad ser jeg, paa en Gren
en moden Sommerpære hænger!

Til den maa Du mig hjælpe op.“
Den Gamle Frugten saae og sukked;
stivt var hans Knæ og tung hans Krop,
men for sin Yndling han sig bukked.

Op paa hans Nakke Pogen steg;
fuldt af Forventning Øjet straaled;
af Fryd den Lille Hurra skreg,
thi alt han drømte sig ved Maalet.

„Nu," raabte han, „nu kan Du gaa;
jeg hjælper mig med egne Hænder;
den Frugt, som Du ej mér kan naa,
den duer ej for gamle Tænder!"

Men Oldingen vemodigt lo:
„Mit Barn. spot ikke Alderdommen;
ved mig Du steg til Frugten jo,
og end Du har den ej i Lommen!

Endnu er der et Stykke til,
vogt Dig, thi Grenen let kan briste!"
Men Pogen gyngede sig vild
ud paa de tynde, skjøre Kviste.

Om han den søgte Frugt fik fat,
skal dømmes, naar I Daarer smuldre,
som overmodig glemme, at
I steg paa eders Fædres Skuldre.

SOMMERFUGL OG ØSTERS.

„Hvad fik hin Østers Skallen til?
Og jeg, hvi fik jeg ingen?
Hver næsvis Dreng kan, naar han vil,
mig plumpt befamle Vingen."

Saa klaged højt en Sommerfugl,
men mild Naturen svared:
„Hvad var Du, hvis det plumpe Skjul
for Lyset Dig bevared?

Dog giv mig dine Vinger to
og dine Øjne begge,
da skal Du tryg i Støvet bo
og faa en Skal til Dække.

Dér hører og dér sér Du ej,
dér ængstes Du ej mere.“
— „Nej,“ tænkte Sommerfuglen, „nej,
gid Pokker Østers være!“

DEN HØJERE DRESSUR.

Mellem Fjælebodens Aber
danser jeg som Pudelhunden;
skjøndt jeg kjeder mig og gaber,
ej min Anstand dog jeg taber,
holder Poten smukt for Munden.

Stive Flipper maa jeg bære:
Kjækt paa Ho'det sidder Hatten;
jeg maa lystre, jeg maa lære,
aldrig gjø og bide mere,
aldrig mere pudse Katten.

Som en lille Hvalp ubændig,
har man taget mig i Skole;
nu spadserer jeg behændig,
kultiveret og anstændig
om i Buxer og i Kjole.

Jeg kan tale med om Smagen,
sidde sirligt ved et Taffel
som en dannet Hund paa Bagen
med en Serviet om Hagen,
holde smukt paa Kniv og Gaffel.

Paa min Herres Vink jeg venter,
før jeg tør paa Maden smage,
bukker og gjør Komplimenter —
sligt betaler sig med Renter:
Jeg faar Sukker, jeg faar Kage.

Dog jeg nægter ingenlunde:
Hellere fra hele Klatten
løb jeg strax, ifald jeg kunde,
ud blandt Gadens frie Hunde,
for med dem at pudse Katten.

TIL ROSEN.

Rose, yndige Rose! naar jeg Dig sér,
er det, som Glædens Engel til mig lér,
som Du vilde med barnlig Uskyld spørge:
Menneske, sig, hvor er det muligt at sørge?
Er ikke Jorden grøn og Himlen blaa?
— Skjønne Rose, Du sér ej Skyen derpaa!
Du er saa ung, saa frisk og saa dejlig, Rose!

Livsfro er jeg vel end og ung som Du,
men til Aandernes Verden staar min Hu —
Jordens Syner har forvirret mit Øje;
derfor kommer jeg hid for mig at bøje
over dit Bæger, for at skue deri,
blive ren og nyde den Harmoni,
som omsvæver dit Hoved, dejlige Rose.

Mennesket ligner ved Dig sin Kjærlighed —
lidet Du dog af jordisk Elskov véd:
Solen dier Du og til Naturen hælder
træt din rødmende Kind, naar Dagen kvælder.
Lykkelig Du! Det dunkle Valmueskin,
som udbreder sin Flamme over vor Kind,
det er ej din uskyldige Rødmen, Rose.

O, hvor ofte blev ej i Sang og Digt
taget dit himmelske Navn forfængeligt;
Skjønheds Dronning! aldrig trættes mit Øre
dog af dit Navn i Skjaldenes Sprog at høre.
Uforkrænkelig er Du! Kronen din
funkler herlig med Smaragd og Rubin,
naar af Morgenduggen Du bades, Rose.

Nattergalens Sang og din reneste Duft,
Stjerneskuddet, som glimter i natlig Luft,
ere jo Søstre, dejlige Bobler, som spille
frem i evig Rigdom af Skabelsens Kilde.
Menneskesjælen standser midt i sin Drøm,
ser og længes og bliver saa underlig øm,
ønsker sig selv uskyldig som Du, o Rose.

EFTER MASKERADEN.

Her sidder jeg alene
med Haanden under Kind:
Fra Livets Narrescene
en flygtet Harlekin,

en Gjøgler syg og trættet
af Pøbelens Behag,
en Fraadser overmættet
med bitter Eftersmag,

en sminket Glædesmaske
med blege Alvorstræk —
o kunde jeg nu vaske
den falske Sminke væk!

For Verdens Smil at vinde
jeg kastede mig hen —
o kunde jeg nu finde
mig selv, mig selv igjen!

REVOLUTIONSTIDEN.

(1848.)

1.

Giganten var styrtet; paa ensom Ø
maatte han, som rystede Verden, dø.
Og der var Fryd i Filistrenes Lejr,
nu havde man vundet den store Sejr;
nu havde man lænket med sejge Baand
Omvæltningens higende Kæmpeaand;

nu vared vel Freden til evig Tid;
nu blev det ej mér end til Pennestrid.
— Og Dagene kom, og Dagene gik,
og der blev blandet en Dvaledrik,
og der blev øst med et bundløst Sold
og præket om Fred og Maadehold;
men Misfornøjelsens Djævel sneg
sig over Jorden og drev sin Leg;
den listed sig ind i Hytte og Slot
med ængstende Tvivl og isnende Spot;
den rokked ved Alt, den gnavede skjult,
saa Alt blev tomt og underlig hult.
Og Tiden ligned en sminket Gjæk,
der skjulte med Smil de slappe Træk:
Den mærked Øxen ved Træets Rod,
den aned Vulkanen, hvorpaa den stod.
— Og der blev født en Slægt uden Ro,
en Slægt uden Tillid og Barnetro;
den hvirvled sig i den vildeste Dans,
den gabede midt i Blændværkets Glans;
hvad Tænkerne skrev, hvad Skjaldene sang,
det havde for den ej Livsfyldens Klang;
den lytted med Forventningens Ve,
som skulde nu brat det Mægtige ske!
Den vented og vented paa Skjæbnens Dom,
den raabte: Kom ind! men Ingen kom;
Den nye Messias, den nye Profet,
som Sværmerne spaaede, blev ikke set.

og Ingen tændte det Sandhedslys,
hvortil man trængte i Tvivlens Gys.
Hvad hjalp den grublende Menneskekløgt?
De Vises Sten blev forgjæves søgt,
det syntes Alt som et Kredsløb dumt,
hvori det Krumme blev evigt krumt.
Det var, som Livet i Fredens Skjød
var viet ind til en langsom Død,
det var, som skulde dets Pulse staa —
hvad eller Gjenfødelsens Time slaa.

Den kom, den kom, den anede Stund,
den brast under Foden, den hule Grund;
den mørke Sky har sit Lyn udsendt,
og Freden, „den evige Fred“, er endt
I Oprør sig vælter Tidens Flod,
dens Bølger er røde af Menneskeblod;
dens usleste Bundfald af Had og Nag
er steget for Lyset og kommet for Dag;
og alle de Suk, som i Stilhed lød,
om gammel Uret og gammel Nød,
om svegne Løfter og skuffede Haab,
nu svulme til et Befrielsesraab —
et Raab, der henfarer med Stormens Sus,
saa Throner vakle og styrte i Grus;
og Folkevilliens Kæmpe stor
opløfter vild sit Hoved fra Jord;

den knejser i Sky med Titanens Trods:
„Jeg vil ej behandles som død Kolos;
imens I fejred Blændværkets Fest,
stod jeg derude i Slud og Blæst.
Nu vil jeg smage den Lykke engang,
hvorom saa fristende Ordene klang.
Til Lykkens Ø fører vel en Bro,
hvis ellers jeg kan mine Drømme tro,
og kan jeg ikke derover naa,
velan, lad da Dommedagskampen staa!“

Det vakler, det brager ved Kæmpens Gang,
og Dødsskrig sig blande med Sejerssang.
Den højeste Stordaad, den plumpeste Vold
opløfter Sjælen og isner den kold.
Og Alt sig blander saa sært iflæng:
Hist strækker sig Betler i Kongeseng;
mens Jordens Mægtige husvilde gaa,
tage Tiggerens Børn deres Guldkroner paa.
Ydmyget er Alt, som knejste i Sky;
det Gamle er styrtet, men hvor er det Ny,
det Ny, det Ny, som blev forberedt?
— en Herlighed, som Ingen har set!
Det er, som vi staa mellem Verdner to
og har kun en Spindelvævstraad til Bro.
Vi sé omkring os et Syndflodshav,
men ikke den Jord, som skal stige deraf

med klarere Lys, med renere Luft,
vi mærke ikke dens Blomsterduft,
vi famle endnu i Mulm og Nat.
— Hvor findes det frelsende Ararat?

2.

TIL DE GAMLE.

Føler Du, Gamle, Dig trættet og tung,
spørger Du Nyt kun derhjemme i Stolen?
Var ogsaa Du begejstret og ung,
steg din Aand som en Ørn imod Solen?
Sværmed engang Du for Frihedens Sag?
Har Du den mægtige Kejser beundret,
lyttet med Fryd til de tordnende Brag,
da i hundrede Slag
over Verden med Sejer han dundred?

Ser Du nu, mæt af Erfaring og Aar,
tvivlende til ved den brogede Færden?
Længes Du under de graanede Haar
efter Fred midt i Ufredens Verden?

Viser man ikke din Alder Respekt,
kommer man ej dine Ønsker imøde,
vender sig bort den opvoxende Slægt,
har dit Ord ingen Vægt,
vinker Savnet Dig hen til de Døde?

Endt er din Ungdoms begejstrede Drøm.
Fremmed forlængst for hver ny Aabenbaring,
kæmper Du svag mod den rivende Strøm
som et Barn med din Oldingserfaring.
Roser man Tiden, Du kalder det Vind,
finder, at Alt i din Ungdom var bedre:
Da var der Alvor i Daad og i Sind;
hvor den Unge kom ind,
stod han taus blandt ærværdige Fædre.

Underligt hasted Dig Tiden afsted,
Barnet fast blev Dig for klog paa sin Skamle;
Tidsstrømmen rulled, Du fulgte ej med,
Du holdt fast ved det Vante, det Gamle.
Mod din hellige Enfold, din Fædrenetro
satte kjækt man Systemer paa nyeste Mode,
dunhaget Dreng hørte Græsset at gro;
naar de Vittige lo,
lo de ikke som Rahbek og Tode.

Sig mig, Du Gamle, hvad tykkes Dig nu?
Bliver Dig Verden alt værre og værre,
synes Dig Jorden slagen med Gru
og forladt af sin Skaber, sin Herre?
Rammer det Dig med Aarhundreders Vægt,
det Uhyre, som sker; tror Du, Verden skal bløde,
bløde af Saar, som Du mente var lægt,
og den levende Slægt
for sit Letsind forfærdeligt bøde?

Gamle, fornem dog et trøstende Ord,
hør det, det lyder til Dig fra de Unge:
Sejre forvist skal Lyset paa Jord,
det er sagt med Profeternes Tunge.
Han, som før Dagenes Fødsel var til,
i de rullende Tider bag Stjernerne vaager.
Livet er intet Tilfældighedsspil —
der maa ske, hvad der vil,
det skal dages, trods Uvejr og Taager!

Vakler end alt i det flygtige Døgn,
vælter sig vildt Nationer i Krampe,
styrte forvist skal hver knejsende Løgn,
om end først efter rasende Kampe!

Taalmod, Du Gamle! Striden er lang,
Mange maa lide, og Mange maa sukke;
Menneskets Slægt skal dog juble engang
den Lyksalighedssang,
som i Paradis lød ved dens Vugge!

Fred om din Alder! Fred om din Tro!
Højt over Uvejret Stjernerne tindre.
Røver Dig Verden din Alderdomsro,
luk da Øjet og ty til dit Indre;
vend dér dit Syn imod Evigheds Hav.
Herren er Herren, hans Navn være lovet!
Tager han end, hvad paa Jord han os gav —
over Menneskets Grav
løfter Menneskeslægten sit Hoved!

3.

TIL DE UNGE.

Du, som med det kjække Sind,
med de stolte Kæmpeplaner
styrter Dig i Kampen ind,
er den Sejer, som Du aner,
Broder, mér end Hjernespind?

Er Du mér end Tidens Gjæk?
Sé den Gamles slappe Træk —
Kæmper blive kan til Dværge,
Mus er født saa tidt af Bjerge;
Du med dine stolte Planer,
Du vil flytte Bjerge væk!

Herlig, herlig er din Drøm:
Verdensfrihed, Verdenslykke!
Gjenfødt skal nu Livet dykke
op af Tidens vilde Strøm
og bortkaste karsk sin Krykke,
Glædestempler skal det bygge,
blive som en festlig Leg —
Ingen, Ingen sidde bleg
i den kolde, mørke Skygge.

Nærmer sig alt Sejrens Dag,
jubler Du den alt imøde?
Sank i Graven med de Døde
tusindaarige Bedrag?
Krymper sig for Sandheds Vælde.
Løgnen i den sidste Strid?
Staa vi for en gylden Tid
uden Herskere og Trælle?

Aander Du dens rene Luft,
falder fra dit Øje Bindet?
Tør nu Ingen mér forblindet
sætte Vanvid mod Fornuft?
Har det Evige maaske
sig paany da aabenbaret?
Er hvert Spørgsmaal alt besvaret,
kan den vantro Thomas sé,
lægge Fingren selv i Arret?

Broder, det er Sværmeri!
Bag de skjønne Illusioner
lér den bittre Ironi.
Paa Tyranners knuste Throner
er dog Verden ikke fri;
der er blodig Had og Trods
mellem Jordens Millioner —
ak, og ingen ny Forsoner
vandrer kjærlig mellem os!

Ham, som Fredens høje Ord
talte her i Støvets Zone,
ham gav man en Tornekrone,
han blev ikke hørt paa Jord.
Fremad bruste Tidens Elv,
Riger sank, og ny blev grunded,

Lykken blev dog aldrig fundet:
„Elsk din Næste som Dig selv“,
denne Sejr blev aldrig vundet.

Man har kæmpet, man har lidt,
man har prøvet, man har vraget;
men fra Lykken ligevidt
staar man, skuffet og bedraget —
Du vil gjøre Kæmpeskridt,
Du vil brat en Verden forme,
uden Kampe, uden Storme,
give Hver, som savner, Sit!

Broder, det er Sværmeri!
Kampen raser paa vor Klode —
hæv os, styrk os, gjør os gode;
da, først da er Verden fri.
Ak, thi, Broder, Tidens Orm,
Verdensnøden, Verdensskaden
ligger ej paa Overfladen,
ej blot i den ydre Form.

Søg den i dit eget Bryst,
dér skal Du Tyrannen fælde;
kun ved Kjærlighedens Vælde
kan Du ende Verdens Brøst,
skabe Mennesker af Trælle;

alt det Andet slaar ej til,
ender Kampen ej herneden,
renser Klinten ej fra Hveden,
er kun Tant og Gjøglespil.

Ogsaa jeg er ung som Du,
deler Savn som Du med Tiden,
jeg maa med som Du i Striden;
frem til Lyset staar min Hu.
Det skal sejre, ja forvist,
Mørket mér og mér fortrænges!
Ogsaa jeg fra Støvet længes,
har som Du ej Ro og Rist.

„Fremad mod det fjerne Maal!“
være Løsnet paa vor Klode.
Frem mod Lyset, men med Taal;
lang er Kampen for det Gode.
Længe vil endnu vi rave
frem ad Banen Skridt for Skridt —
Broder, naar Enhver faar Sit,
smuldre vi i vore Grave.

TIL KONG FREDERIK DEN SYVENDE.

(Ved hans Thronbestigelse.)

Du Drot, som nu throner i høje Sale,
man siger, Du ynder den djærve Tale,
man siger, at tidt med et folkeligt Sind
Du traadte til Borger og Bonde ind;
i Kæmpehøj efter Sværd Du graved,
og vidt har Du faret omkring paa Havet;
og Havet er stort — jeg tænker som saa,
den bliver ej smaalig, som færdes derpaa.
Det var ikke Smiger, Dig Stormen hvisked,
naar om dit Hoved den Havskum pisked;
Du hørte den bruse med vild Foragt
en Sang om Menneskehøjhed og Magt;
den Sang er trængt vel saa dybt i dit Øre,
at Smiger maa være Dig tom at høre;
og derfor mener jeg, ædle Drot,
en ærlig Røst maa lyde Dig godt;
og Herre Konge, i Skjaldens Ord
kan ligge mér, end maaske Du tror —
mig tykkes det, som om jeg kan fornemme,
min Røst har Klang efter Folkets Stemme,
og taler til Dig jeg med Folkets Røst,
det trænger vel ind i dit Kongebryst.

Til Lykke paa Dan Mikillatis Throne;
til Lykke med dine Fædres Krone!
Let er den ikke, o Konge, vid,
Du arvede den i en Ufredstid;
kast Blikket over Europas Lande,
da skal Du vel Tidens Alvor sande,
og høre skal Du de stærke Ord,
som mumles over den vide Jord,
ja, høre en Brusen i Verdensegen,
saa dyb, at Barnet maa lytte i Legen;
en Brusen, som kommer fra Tidens Skjød,
saa stærk som de Hungriges Raab om Brød.

O Konge, véd Du hvad Sligt bebuder?
— Du staar jo højt mellem Jordens Guder;
man kysser din Haand og din Kjortelsøm,
og dysser Dig let i en Gudedrøm;
men mærk, som Dagene gaa og komme,
de jordiske Guders Drøm er omme;
de mægtige Babler synke i Grus,
fortæred af Tidens gnavende Mus;
ej Herskerglorien Folkene blænder —
hvo stærk vil herske, maa bæres paa Hænder.
Den Mand, der Dig hylder som Gud, o Drot,
han mener det ej med Mennesket godt.

Har man Dig hvisket, at Livet fremmes,
naar Frihedsørnen i Buret tæmmes?

Hvad eller har man maaske Dig sagt,
der ligger paa Tidens Tegn ej Magt,
at Alt er et Kredsløb af gamle Kræfter? —
O tro det ikke, hør ej derefter;
slaa op, o Konge, i Fortids Bog,
den taler til Dig med Sandheds Sprog,
den siger: I Sekler var Folkene Trælle,
i Sekler de skjalv for de Stærkeres Vælde;
det var, som Gudherrens Forbandelsesvægt
betynged den higende Menneskeslægt,
det var, som den skulde til evig Tide
forgjæves stride, forgjæves lide.
Udstødt til Verden fra Paradis
den saae en Himmel med truende Ris,
den vidste ej selv, hvad den higed efter,
den kjendte kun lidt sine gode Kræfter.
Naar Tiden vejred én Molok hen,
da løfted sig blodig en ny igjen.

Men Herren skuer paa Jorden ned
fra Evighed og til Evighed.
I mørke Tider hans Øje vaaged,
han hørte den stønnende Slægt i Aaget;
den skulde ej, af hans Aand forladt,
nedsynke igjen i den gamle Nat;
han leded den frem ved lønlige Traade,
han lod den ane Forklarelsens Gaade,

ja, ane den Dag, den famled imod,
skjøndt Vejen gik i et Hav af Blod.
Det Lys, som tændtes af Martyrsjæle,
det kunde ej skumle Tyranner kvæle;
fra Bøddelblokke sig Aanden svang
og sang sin evige Sejerssang;
i Støv sig krymped de traadte Orme,
men Lyset sejred i Seklernes Storme —
det hjalp ej med Sværd og med Pansersærk
at ville standse Oplysningens Værk;
det Sandhedsfrø, som tyktes saa lille,
det voxede op, som Herren vilde,
og alt, som det folded sin Krone ud,
bortkapped Tiden de vilde Skud.

Og det blev Morgen, og det blev Aften,
men gjennem Aarhundreder voxed Kraften;
i gamle Lænker, i gamle Baand
sig rørte den ulmende Frihedsaand;
og Flammen steg, og Vulkanen revned —
med Jorden blev Bastillen jevnet,
og underlig mægtigt for første Gang
en Frihedshymne om Jorden klang.
Den klang som en Psalme til Folkenes Vrimmel:
For Alle har Herren hvælvet sin Himmel!
Den klang til slumrende Folkefærd,
og Mennesket følte sit Menneskeværd.

Men mangen Kind skal af Længsel blegne,
og mangen Mand skal i Kampen segne;
saa brat udkæmpes ej Lysets Sag,
at Maalet naaes paa en eneste Dag —
ja, mangen Løndom skal end aabenbares,
og mangt et Spørgsmaal af Tiden besvares,
og vækkes for Lyset en renere Sans,
før Verden skal sé det i al sin Glans.
Det hjælper ej blindt man paa Tiden trænger —
hertil skal den komme og ikke længer;
og ikke længer, før Herren vil,
den stiger kun, som den har Kræfter til.

Men opad gaar det dog Skridt for Skridt.
Hold ej tilbage! — Gaa ej for vidt! —
saa lyder den gyldne Visdomslære
for dem, som Jorderigs Kroner bære!
Ja, Konge, det gjælder at skjelne grandt
imellem Sandhed og Sværmertant.
Som Øret bedømmer Sølv paa Klangen,
saa skal Du bedømme Frihedstrangen.
Den rører sig stærkt i de Danskes Bryst.
Den taler til Dig med ærlig Røst,
den føler, at Tidens Fylde er kommen,
at Du, o Konge, skal fælde Dommen.
Og har Du lyttet til Hjerternes Slag,
da slut Dig til Lysets og Livets Sag.

Kun svag er den, som træder i Skranken
mod Verdensaanden, mod Verdenstanken;
det Tidens Hjul, som hvirvler omkring,
det griber i Kronens takkede Ring;
og passer ej Hjulet og Kronen godt,
det gnistrer som Staalet paa Stenen, Drot!
Fornem de Drøn, som til Norden trænge,
de komme fra Folk, som Lænkerne sprænge!
Om Stormen skal over Europa gaa,
hvad der skal falde, hvad der skal staa —
det vide vi ej, vi kan ikke trække
tilside det dunkle Fremtidsdække;
men kommer Orkanen med vældig Kast,
da vé, hvad der ej har en Grundvold fast!

Hav Tak, o Drot, for dit Ord til Folket,
hav Tak, ifald vi det ret har tolket!
Hav Tak, ifald Du med Kongehaand
vil mildelig løse de gamle Baand,
ja mildelig midt i Tidens Røre
dit Folk mod Oplysningens Straaler føre,
og agte den Fattiges Røst saa god,
som hans, der svælger i Overflod!

Ja, Herre Konge, har Sligt Du isinde,
da skal Du det stridigste Hjerte vinde!
Skal Daaden i Løftets Fodspor gaa,
det trodsigste Hoved skal skjønne derpaa!

Saa højt skal Du prises for Kongegaven,
at Ottende Christian skal røres i Graven!
Det Værk, som af ham kun blev drømt i Løn,
er gaaet i Arv til Dig, hans Søn.
Ham venter den Dødes Eftermæle,
men Dig, Dig venter de levende Sjæle!
Omkring Dig hviler et Folkehav!
Det venter, det kaster ej Isen af;
men stærke Længsler og stærke Tanker
som lønlige Bølger paa Isen banker!
De vente fra Oven et Foraarsbud,
et Tegn til det jublende Gjennembrud,
de vente som Bølger i Sund og Belter
den Stund, da Isen i Solglans smelter.

Lad Stunden komme, o ædle Drot,
saasandt som Du mener dit Folk det godt!
Lad ej dit Ord, som en enlig Svale,
henflyve med Haab over Danmarks Dale. —
Snart stiger den femte Aarhundredssol
over Christian af Oldenborgs Kongestol,
o lad den bringe en Foraarsmorgen,
saa Folkehavet kan bruse om Borgen,
saa Livet, vækket af Døgnets Kulde,
kan højt sig i Jubelens Dønninger rulle.
Da skal Du løftes, o Drot, i Favn,
da skal dit Folk velsigne dit Navn!

Og synker Du som den Sidste af Stammen,
da skal Du høre et Fredens Amen!
Vi vente — O lad os det Storværk sé!
Ja, Herre Konge, det ske! det ske!

SANG FOR DET DANSKE FOLK.

(Den 22de Marts 1848.)

Opmand Dig, Du Danske! lad Verden dog sé,
at ej Du vanslægted i Tiden.
Skal Danmark nu rammes af Skjændsel og Spe?
Nej, før skal vi knuses i Striden!

End ruller derude det sortladne Hav,
det bruser om Fædrenes Sejre!
Paa Kæmpernes Høje, paa Heltenes Grav
skal Voldsmænd ej haanligt sig lejre!

For Frihed, for Frelse i Trængselens Stund
vi kæmpe saa Mange vi ere,
og den skal vi kalde den fejgeste Hund,
som svigter sit Fædrelands Ære.

Vi drives jo ikke af Trods eller Had,
vi kæmpe for Danmark, vor Moder.
Vort ældgamle Land vil man splitte os ad
og bortrive Broder fra Broder.

Vi rase jo ikke med Ulvenes Mod,
med Lov vil vor Frihed vi bygge;
vi føle ej Tørst efter Menneskeblod,
men Tørst efter Menneskelykke!

I Kreds som en Mur om vor Konge vi staa,
thi dansk er hans ærlige Tanke;
og Fjenden skal trække det korteste Straa,
naa. Løven først rejser sin Manke.

Ja, Sejren, den lyse, skal følge vor Sag,
saavist som med knejsende Pander
vi vende vort Øje mod Frihedens Dag
og Ryggen mod Verdens Tyranner!

VED ADAM OEHLENSCHLÄGERS DØD.

Ak, det herlige Lys er slukket,
stum er den mægtigste Harpe i Nord!
Skjalden, den store, Øjet har lukket,
Hakons Digter skal sænkes i Jord.

Dér, hvor han sang til Orglet som Lille,
rede de nu bag Kirken hans Seng,
dér skal han sove hos Moderen stille —
Konge blandt Skjalde blev hendes Dreng!

Prægtig som Sol af vinterlig Taage
hæved han sig med Aarhundredets Gry;
gjennem den lille Kirkegaardslaage
bæres han nu med det evige Ry.

Aldrig de herlige Toner skal svinde,
som fra hans malmfulde Harpe klang!
Aldrig, mens Norden ejer et Minde,
glemmes Hroars og Helges Sang!

Oldtiden vaagned! Heltene leved!
Som en Aladdin af rugende Muld
Skatten, den glemte, atter han hæved:
Sangens pureste, funklende Guld.

Livet med al dets Jubel og Smerte
lød i hans dybe, begejstrede Røst;
Balder og Jesus fyldte hans Hjerte,
smelted med Vemod hans mandige Bryst.

Hisset til alle de herlige Døde
stiger han nu til Evigheds Glans;
Fortidens Store gaa ham imøde,
„Heltenes Hænder hænge i hans“.

Ikke vi klage tør ved hans Baare —
endt er hans Storværk, fuldbragt hans Kald!
Ikkun Beundrings hellige Taare
græder Norden for Hakons Skjald.

DEN BRUDTE STRAALE.

Du priser kun Skjalde af første Rang,
de mindre kan Du ej taale;
Du vil kun høre udødelig Sang,
ej svagere Harpers bævende Klang —
O Daare, har Du til Lyset Trang
og skyr dog dets brudte Straale!

Det Lys, som Tiden skal klaret se,
maa brydes i tusinde Sjæle;
med anende Længsel, med stammende Ve
maa Tusinde græde, maa Tusinde le,
før Tiden sin mægtige Tolk skal se:
Den Skjald, som giver den Mæle.

Thi yder min Sang blot et usét Frø
til Aandens evige Sommer,
da lad kun mit Navn forglemmes og dø!
Koraldyret lig i den dybe Sø
jeg bygger dog med paa den voxende Ø
og bereder den Verden, som kommer!

DE TO KAMRE.

Tvende Kamre har mit Hjerte:
Fra det ene lyder Sukket;
thi derinde, dér har Sorgen
sig for Verden indelukket.

Men ved Siden, i det andet
Kammer, bor den vilde Spiller,
bor den tøjlesløse Glæde.
Tynd er Væggen, som dem skiller.

Ensomt, stille sidder Sorgen,
som en Nonne i sin Celle,
medens Glæden overgiven
ryster med sin Narrebjælde.

Ikke ligne de hinanden,
skjøndt dog Børn af samme Moder;
og forgjæves kalder Nonnen,
Sorgen, paa den vilde Broder.

Dag og Nat paa Skillevæggen
banker hun, han vil ej høre;
ud han flagrer, ud i Verden,
ud i Livets Larm og Røre.

Sildig vender han tilbage,
tung af Rusen, overmættet,
som en Spiller, der er skuffet,
som en Svirebroder trættet.

Højere da kalder Sorgen,
men den tynde Væg adskiller
som en fjendtlig Mur de Tvende:
Nonnen og den vilde Spiller.

Ak, det hjælper ej, hun banker
paa den tynde Mur og kalder;
Skillevæggen styrter ikke,
førend hele Huset falder.

KAOS.

Styrtet er min drømte Verden, tabt,
kastet ned i Kaos og i Øde!
Skjønnere end hin, af Ønsket skabt,
vil jeg af min Sjæl en anden føde.

Undergangen har jeg selv fremkaldt.
Af min faldne Fortidsverdens Stykker
triumferende en ny jeg bygger
og med Skaberhaab omsvæver Alt.

Ak, men lange Aar er svundne hen —
end i Mørket famler jeg iblinde;
Skaberordet kan jeg ikke finde;
hvad jeg bygger, styrter jeg igjen.

Naar — naar er Forventningskvalen omme?
Naar skal Aanden med sin Skaberkraft
finde Glæde ved hvad den har skabt?
Ak, og naar skal Hviledagen komme?

RASTLØS HIGEN.

Ved hvert Maal, hvortil jeg higer
længselsfuld paa Livets Vej,
ved hvert Trin, hvortil jeg stiger,
finder jeg dog Hvile ej.
Neppe har jeg Glæden favnet,
før den svinder falmet hen. —
Savnet, Savnet,
ene Savnet bli'er igjen!

Ingen Hvile i min Viden,
ingen Hvile i min Dont!
Under mine Fødder Tiden
drejer rastløs Hjulet rundt.

Neppe kan jeg Foden fæste,
før den atter løftes maa
til det næste
Skridt, og altid, evigt saa!

Haabets Fugl, som kjækt jeg jager,
aldrig under den mig Frist;
stedse mig dens Sang bedrager —
altid nær, dog evig hist!
O, hvor ofte, træt til Døden,
synker jeg i Slummer hen —
Morgenrøden
vækker mig til Strid igjen!

DET GAMLE ØG.

Det suser saa tungt i den visnende Bøg,
det hvisler i Tidslernes Toppe.
Paa Bakken græsser et Udgangsøg,
saa ensomt staar det deroppe.

Hvad grunder Du paa, Du gamle Kræ?
Jeg syntes, jeg hørte, Du sukked.
Med hængende Hoved og stive Knæ
Du staar som af Sten udhugget.

Omflagret i Aftenens døende Skjær
af skrigende Uvejrsfugle,
Du stirrer fra Bakken saa ensom dér
mod Solens synkende Kugle.

Tungsindig staar Du og stirrer mod Vest,
med Blikket mod Aftenrøden.
Du ligner jo fast i den susende Blæst
en Knokkelganger for Døden.

Den magre Rytter Du venter maaske?
— Ja vist! Naar Dagen er omme,
naar Stjernerne tændes, da vil med sin Le
og med Timeglasset han komme

og klappe din Man og svinge sig op;
og højt vil Du vrinske af Glæde
og jage med ham i vildest Galop
ud over den skumrende Hede.

Afsted vil Du fare ved Syvstjernens Lys,
afsted gjennem Mørket derude;
den ensomme Vandrer vil standse med Gys,
og Landsbyens Hunde vil tude.

— Dog hvis, som jeg tror, Du ejer en Sjæl
og ej blot er skabt til at lide,
da vil Du, sporet af Dødens Hæl,
vel finde den Vej, Du skal ride —

Mod Øst! Mod Øst! mod en lysere Dag,
fra Verdens Trældom og Plage;
hernede fik Du kun Utak og Slag.
— Mod Opstandelsens Sol vil Du jage.

O tag mig med! Skjøndt et Menneskebarn,
Naturens Konge og Herre,
jeg agter det lidt, om Du agede Skarn,
om Du drog for den usleste Kærre!

Jeg agter det lidt! Lad mig ride med
fra Menneskeaaget og Sorgen!
Saa farer med Dig jeg og Døden afsted —
Hurra! mod den evige Morgen.

KUN EN DRAABE.

Tag friske Rosenblade — hundred Pund —
sænk i et Kar med Vand de skjønne Blade;
lad Massen gjære dybt paa Karrets Bund,
da pipler frem lidt Skum paa Vandets Flade.

Sé dette Skum, det maa Du samle let
med Bomuld i en lille Pennepose;
men pust ej bort det med dit Aandedræt;
i det er Duften gjemt af hver en Rose.

Og derfor maa Du passe vel derpaa.
Fra alle dine døde Roser stige
de skjønne Sjæle op i Bobler smaa
med Rosenolien, den kostelige.

Af alle dine døde Roser faar
Du kun en Draabe, kostelig, men liden,
én Draabe kun med Duft af evig Vaar
— o Menneske, hvad naa'r Du mér i Tiden?

Hvad er et hundred, hvad et tusind Aar
med Alt, hvad der blev dynget op af Viden!
Hvor stort er Resultatet, som Du naa'r?
Vej det, og sig: hvad kom der ud af Striden?

Lidt Rosenskum paa Glemsels dybe Hav,
en Draabe, i hvis Duft det Bedste gjemmes,
det Bedste, det, som Millioner gav,
som lever, medens Slægterne forglemmes.

Vend mod den store Oldtidsgrav dit Blik:
Hvad blev der vel af hine stolte Dage,
af hine Verdensriger, som forgik?
Kun Sagnets Duft, ej mér er der tilbage.

En enkelt lille Draabe kun Du faar —
o Menneske, hvad vil Du mér forlange!
I Draaben er de døde Rosers Vaar,
og svundne Seklers Duft i Sagn og Sange.

FREDSPIBEN.

Jeg var en Vild, som Fuglen fri,
mig skulde de ikke tæmme!
Til Urskoven i min Fantasi
jeg flygted, dér havde jeg hjemme.

Dér svor jeg de Tamme en evig Krig —
Men hvad kan ej Tiden forandre!
Nu har jeg buden min Haand til Forlig
og er bleven som alle de Andre.

Men tér jeg mig end som en tam Person,
jeg er dog den Gamle derinde,
— jeg ryger kun som den vilde Huron
en Fredspibe med min Fjende.

LÆRKEN.

Det lakked hen mod Pintse, dog laa paa Marken Sne;
endnu var ej Vinteren omme,
tungsindig blev min Sjæl, jeg tænkte: Maaske
vil aldrig mere Foraaret komme!

Den Orm, som i Dvale saa tillidsfuld krøb,
skal evigt den af Muldet bedækkes?
Og Sommerfuglens Larve i visne Blades Svøb,
skal aldrig den af Solstraalen vækkes?

I Nætter og Dage kun Snefog og Regn
og susende Storme fra Norden,
og ej noget Solglimt, og ej noget Tegn,
at Livet skal fornyes paa Jorden!

Da pludselig med Et gjennem Stormvinden klang
en zitrende, jublende Trille —
O, det var Naturens Opstandelsessang,
og Sangeren var Lærken den lille!

Ja, Lærken, den lille, bevingede Profet!
Den agted ej den isnende Vinter;
den jubled for den Vaar, som endnu ej var sét,
og sang om Violer, Hyacinter,

om Spiren under Sneen, om det livsvarme Frø,
som rører sig usynlig i Furen;
den sang om det Liv, som aldrig skal dø,
om Aanden, den store, i Naturen.

O lær mig, lille Lærke, saa frejdigt og fro
som Du, førend Vintren er omme,
at synge profetisk med jublende Tro
om Fremtidens Vaar, som skal komme!

HELLIGKILDEN.

Gjennem Hedelyng og Sand
under Klinten ved Tidsvilde
slynger sig Helenes Kilde
yndig til den salte Strand.
Med det klare Væld forbinder
Sagnet sig og skjønne Minder,
blomstersmykte Krykker finder
Du ved Kildens grønne Rand.

Ført af from, enfoldig Tro,
komme Folk fra fjerne Steder
for i Vældet sig at toe;
Blinde, Halte did man leder:
Vandet, mener man, helbreder,
hellig nævnes Kilden jo.
Febre skal den kunne standse,
give den, som Gigt fortrak,
Kræfter til at gaa og danse;
disse Krykker, disse Kranse
vidne om Helbredtes Tak.

Prunkløs, mellem Blomster vilde,
risler den beskedne Kilde;

intet Gitter, ingen Mur
har man om dens Udspring bygget,
af den hellige Natur
er kun Helligdommen smykket.

Kjøbstadfolket med Foragt
smiler ad de syge Stakler,
som kan tro, at slig en Magt
er i denne Kilde lagt.
Bonden selv i Troen vakler,
lærde Dok'tre har ham sagt,
at der sker ej fler Mirakler.

* * *

Har, min Ven, en slap Kultur
Dig forkunstlet og forkvaklet,
smiler haant Du ad Miraklet
i den evige Natur?
Prøv da den moderne Kur!

Rejs til fjerne Sundhedsbrønde,
for at blive sund og synde
paa den gamle Viis igjen;
søg til de berømte Bade —
Neppe dér Du finder, Ven,
Frelsen for den indre Skade!

Gnaver Tidens Orm dit Sind?
Har sig dens Blaserthed sneget
i din Sjæl, dit Hjerte ind?
Fik af Livets ydre Skin,
af dets Blændværk Du formeget?

Vil Du atter vorde sund,
bøj Dig, før det er forsilde,
mod Naturens Helligkilde,
bøj mod Livets Væld din Mund!
Det har Lægedom for Sjæle!
Ved dets Kraft kan Blinde faa
deres Syn og Halte gaa,
Stumme vinde deres Mæle.

Spørg ej, hvor det er at finde,
dette Væld saa klart og purt,
som den første Mand og Kvinde
saae i Paradis det rinde.
Hellig Enfolds grønne Urt
vil Du ved dets Udspring finde.

Sé, det risler Dig forbi,
ej paa Moden, ringeagtet —
Himlen spejler sig deri.
Vældet er ej bortforpagtet,
Kuren er for Alle fri!

DEN LILLE EVADATTER.

Overgiven er Du, ellevild
som et Barn, og dog, Du lille Slange,
med de store brune Øjnes Ild
prøver skjelmsk Du Hjerter alt at fange.

Neppe har Du Legen glemt endnu:
Nylig døbte jeg jo selv din Dukke.
Dog maa ikke mer jeg sige Du,
Frøken skal jeg kalde Dig og bukke.

Kan dit lille Hoved ej forstaa,
at jeg gaar omkring saa ligegyldig
og behandler Dig som andre Smaa,
Dig, hvis unge Barm alt svulmer fyldig?

Dejlig er Du! Ja, jeg ser det nok.
Spørg kun Spejlet ad med stjaalne Blikke,
mens Du retter paa din sorte Lok —
Billedet i Spejlet lyver ikke!

Frisk som en bedugget Rosenknop,
blussende i yndig Pigerødme,
lukker Du to Rosenlæber op,
bag hvis Smil man aner Kyssets Sødme.

Straalet har Du paa de Voxnes Bal,
hele Natten var Du engageret,
og en Kandidat, som venter Kald,
siger man blev dødelig charmeret.

O, men Du, hvad havde Du vel Sans
for hans Foredrag i Æsthetiken!
Sylfelet Du fløj afsted i Dans
gjennem Salen, baaret af Musiken.

Neppe femten Aar og alt koket!
Alt en ægte, lille Evadatter!
Husker Du den stakkels Søkadet,
ham, hvis Suk Du lønner kun med Latter?

Daglig gaar dit Vindve han forbi;
kold og grusom sidder Du deroppe,
har kun Kys og Kjærtegn for Joli,
for din Tantes fede Yndlingsmoppe.

Ogsaa jeg skal hildes i dit Garn —
ikke sandt, Du smukke, lille Slange,
jeg, der kun vil se i Dig et Barn,
jeg, der ikke tér mig som de Mange?

Mener Du, at jeg kan ikke se,
at den lattermilde, skjælmske Pige
er forvandlet til en dejlig Fe
med et Tryllescepter uden Lige?

Synes det Dig Oprør mod din Magt,
at ej disse Øjne, dunkelbrune,
disse sorte Lokkers rige Pragt
kan berøve mig mit gode Lune?

Ja, jeg véd det! Derfor er Du mut,
tirret ved min overlegne Tone,
naar jeg kalder Dig min lille Glut,
spørger, om Du være vil min Kone.

Mellem os er der en stille Krig,
ingen af de Andre kan det mærke.
Vogt Dig, Lille, slut med mig Forlig,
jeg er dog i denne Kamp den Stærke!

Jeg har læst forlængst Romanen ud;
spille Helt deri kan ej mig more.
Fra den lille Eros, Legens Gud,
har jeg løftet Blikket mod den store.

Skudfast er jeg mod den lilles Pil;
vaaget har jeg, bleg, i Nætter sorte,
for at vinde dette glade Smil.
Jeg har vævet selv min Sejersskjorte —

ej af Drømmen fra min Ungdomstid,
mens jeg flagred let paa Glædens Vinge —
jeg har vævet den i Verdens Strid,
Maskerne deri er Tankeringe.

Mistet har jeg dog i Livets Dyst
ikke Sansen for dets Fryd og Smerte;
bag det kolde Panser om mit Bryst
slaar endnu et varmt, bevæget Hjerte.

Jeg kan elske, jeg kan lé som før —
det er netop Kunsten, maa Du vide!
Tusinde, som saae bag Drømmens Slør,
fandt kun Tomhed paa den anden Side.

Tro dem ikke! Livet er ej hult,
brister end dets skjønne Illusioner;
bagved Sløret ligger Templet skjult,
hvor den sande, store Eros throner.

Har man naaet den stores Helligdom,
kan man lege med den lilles Bue;
derfor gaar jeg nu saa rolig om,
kan med Smil Dig ind i Øjet skue.

TIL NATUREN.

O store, herlige Natur,
o lad i Savn mig ej forgaa!
Opluk, opluk mit Fangebur,
lad mod din Sol mig Vingen slaa!

Du er saa rig, Du er saa skjøn,
Guldfloder strømme ved din Fod.
O lad mig ej forgaa i Løn
midt i din rige Overflod!

Selv har Du buden mig til Gjæst!
Og, mægtigt af din Skjønhed rørt,
med Sang jeg hilset har din Fest;
min glade Jubel har Du hørt.

Af Dig jeg Digterilden fik.
Beruset af din Harmoni,
jeg mægter ej med Kræmmerblik
at gaa din Skjønhed kold forbi.

Et Blad, som svømmer paa en Bæk,
en Blomst, et Siv, et lille Straa
for mig er underfulde Træk,
som gjør, at jeg maa stille staa.

Endnu har jeg ej Sangen glemt,
den lyder kun, Natur, om dig.
O Moder, har Du ikke gjemt
en Plads ved Livets Fest for mig?

LIVET.

En Tyran, forfærdelig og grum,
lod et kunstigt Marterkammer bygge;
skjult han kunde paa en Fjeder trykke,
da blev Fængslet mindre: af dets Rum,
af dets Mur forsvandt hver Nat et Stykke.

Prægtig han det Fængsel smykke lod,
som et Glædestempel var dets Indre.
Ak, men Rædsel isned Fangens Blod:
Hvælvingen sig sænked Fod for Fod,
med hver Nat blev Rummet stedse mindre.

Med hver Nat et Vindve svandt derpaa,
et nu, — et igjen — og saa det sidste
med det sidste Glimt af Himlens Blaa;
og den sørgelige Martervraa
lukked sig — og blev den Kvaltes Kiste.

— Er vort Liv et saadant Fængsel her?
Svar mig, Du, som, graanet i dets Jammer,
haant din glade Ungdomsdrøm belér,
er vort Liv ikkun et Marterkammer,
som forkrøbler Sjælen mér og mér?

Føres vi som til en Fest herind,
for at føle Tiden langsomt kvæle
hvert begejstret Forsæt i vort Sind?
Skrumpes Sjælen som vort Legem ind?
Er en Kiste Enden paa det Hele?

Rædselsfulde Tanke! Er det saa?
Er det dette, Du Erfaring kalder,
denne Visdom, som Du pukker paa,
mens Du praler af din modne Alder,
er det denne Visdom, jeg skal naae?

Ogsaa Du har elsket, sværmet, drømt,
ogsaa Du gik som en Helt i Slaget;
træt af Striden staar Du nu, bedraget,
som en Krøbling ud af Kampen rømt,
uden Rødmen over Nederlaget.

Sværmer kalder Du mig haant, og Drømmer!
Alt det Herlige, hvorpaa jeg tror,
Dyd og Kjærlighed, er tomme Ord!
Som en Pebling, mener Du, jeg dømmer,
sér for Blomster ej den sorte Jord.

Ak, jeg véd det! Trindt paa Torv og Sti
prækes daglig denne visne Lære,
og hver aandig Krøbling stemmer i:
„Kun en Drøm er Livets Poesi,
kun en Sværmerdrøm og intet Mere!“

Nej, o nej, trods Tidens tunge Aag,
trods den Modgang, som jeg selv har prøvet,
bedre Lære jeg af Livet drog!
For hver Sorg, som mig til Jorden slog,
voxede min Udsigt her i Støvet.

Lad kun Lykken tage Rejsepas,
lad kun Tiden kræve Sit herneden!
Smertensfængslet med den snævre Plads
voxe skal dog til et Storpalads,
der sig taber ud i Evigheden!

KONTRASTERNE.

Du stødes ved min Tale,
Du kan slet ikke fatte
dens underlige Volter
fra det Høje til det Platte.

Du tror, jeg mangler Alvor —
din Smag er saa poetisk!
Min Legen med Kontraster
Du finder uæsthetisk.

Selv nøjes Du forsigtig
med Sagens ene Side.
Den Venden Alt paa Vrangen,
den kan Du ikke lide.

Om Livet og dets Spørgsmaal
Du har din Mening færdig;
din Holdning er saa sikker,
din Anstand er saa værdig.

Min fine Ven, tillad mig!
Der er dog dem, der mene,
at Tingen ret bør vendes,
før man kommer paa det Rene.

I denne sære Verdens
uhyre Pulterkammer
En sér kun lutter Glæde,
en Anden lutter Jammer.

En søger Idealet
i høje Regioner;
en Anden har kun Øre
for Raab af Fiskerkoner.

To Sider ejer Sagen,
det nægtes kan af Ingen.
Men hvilken er den rette?
Ja, det er netop Tingen!

Det var dog værd at prøve
de tvende at forsone.
Sé, det er netop derfor,
jeg leger Plat og Krone.

Som Mønt jeg kaster Verden
hel lystig op i Luften —
Det synes Dig barnagtigt,
at stride mod Fornuften.

Ja vist! mod Etiketten,
og mod den gode Tone.
Men hele Livet raaber
jo netop Plat og Krone

Og Mangen, som paa Kronen
sin Lykke ene satte,
blev bankerot i Tiden
og endte i det Platte.

Som Verden er, min Kjære,
saa maa vi den annamme.
Trods sine tvende Sider,
er Mønten dog den samme.

MAASKE!

Jeg vil et Ord Dem nævne,
saa fuldt af Haab, saa fuldt af Ve,
det er det lille, jevne,
beskedne Ord: Maaske.

Paa det maa Hjertet bygge
sin Fremtidsdrøm, sit Haab paa Jord:
For mig al Livets Lykke
paa et Maaske beror!

Fra Dybet af mit Hjerte
det er til Dem mit Afskedsraab;
jeg nævner det med Smerte
og dog med Gjensynshaab.

Sært ruller Lykkens Tærning.
Den skjønne Drøm, den var saa kort!
Mig kalder Livets Gjerning
til andre Egne bort.

Jeg drømte nær mig Hjemmet,
jeg strakte ud mod det min Favn —
Nu gaar jeg bort som Fremmed,
alene med mit Savn.

Men om mit Hjertes Gaade
for Dem ej aabenbaret blev,
De skal engang vel raade
den Rune, her jeg skrev.

Paa Haabet vil jeg bygge:
Vil Gud, jeg skal Dem atter sé!
Til da er Livets Lykke
for mig kun et Maaske.

TIL HENDE.

Mens Vintersolen daler bag den rødmende Sky,
min søde, lille Brud i det Fjerne!
Jeg sender Dig min Hilsen fra den fremmede By,
en Hilsen med Aftenens Stjerne.
Den funkler og til Dig nu i Dæmringens Stund,
den sér Dig blandt Fiskerlejets Huse
paa Stranden, hvor Du bor ved det dejlige Sund,
i Hjemmet, hist hvor Poplerne suse.

Det er den samme Stjerne, som saae mig saa tidt,
i Skumringen langs Kysten at ile
til Gaarden, ved Havet, bag det grønne Stakit —
Nu skilles Du og jeg af mange Mile!

Nu sidder jeg herovre i det halvtydske Land,
adskilt fra Dig ved Sunde og Belter,
og ikke skal jeg gjensé min kjære, kjære Strand,
før Sneen i Foraarssolen smelter.

Hvad Under om jeg længes, min søde, lille Brud,
og drømmer om den Stund, jeg skal Dig favne!
Men sé: som jeg længes, voxe Vingerne mig ud,
de Vinger, jeg saa længe maatte savne;
og Brevet, jeg skriver, ja tænk Dig engang!
det er jo et Mirakel, Du Lille,
det bliver til en sværmerisk Kjærlighedssang,
en jublende Nattergaletrille.

Du troede vel, Din Elsker var af Gratierne forladt?
Du mente vel i Stilhed, som saa Mange,
at han havde sagt de Himmelske Godnat
og havde ikke Raad mér til Sange;
Du sukked vel i Løn for dine tyve Aar
og tænkte: „Hvi fandt jeg ham saa silde!
Til mig har han nu næppe en Sang fra den Vaar,
der blomstred i hans Bryst, da jeg var lille!“

Jo, end har i mit Bryst en Vaar jeg saa rig
af Roser, uvisnelige røde.
Og mine Manddomssange, dem har jeg gjemt for Dig,
som Roser skal de dufte Dig imøde;

Jeg fletter dem til Kranse for Dig, min lille Viv,
og slynger dem om Hjemmet, vi skal bygge;
ja der skal blive Sang og Solskin i dit Liv —
lad Sorgen saa kun komme med sin Skygge!

Endnu har jeg Ild, endnu har jeg Aand,
trods Alt hvad jeg præker om Fornuften;
endnu kan jeg kurre som en Due paa din Haand
og svinge som en Ørn mig i Luften;
endnu kan i Sang jeg forherlige dit Navn,
trods Livets de kummerlige Pligter —
og derfor skal Du kysse mig og tage mig i Favn
og føle, at Du elskes af en Digter!

Saa dybt har jeg dukket mig ned i Livets Strøm,
saa dybt, at knap min Sjæl kunde bunde,
saa dristigt har jeg prøvet paa Jorden min Drøm;
men aldrig gik dog Drømmen tilgrunde.
For mig blev ikke Livet en ussel Parodi,
for mig blev det saa kraftig en Skole:
Jeg aner gjennem Striden en evig Harmoni,
fra Støvet til de yderste Sole.

Og sidder jeg end fangen her som Fuglen i Bur
og kæmper for Livet, det reale,
jeg kan dog ej, Du Kjære, fornægte min Natur,
den vaagner, den vaagner af sin Dvale.

Fornem det paa Rhythmernes jublende Dans,
    paa Verset, som svulmer og som klinger,
endnu har min Sjæl for det Herlige Sans,
    endnu kan den løfte sine Vinger.

Frygt ikke, Du Søde, at de vingede Ord
    skal bringe mig til Livets Krav at glemme.
Jeg elsker jo som Du denne dejlige Jord
    og føler mig paa den just som hjemme.
Jeg svinger mig med Sang kun som Lærken i det Blaa,
    den synger for sin Mage dernede,
sin søde, lille Mage, og jeg gjør ligesaa —
    Ak, havde jeg som den blot en Rede!

DE GRØNNE BLADE.

Igjennem Plantens Liv der gaar en Længsel:
Sin Blomst, sit Bedste stræber den at naae.
Fra Spiren bryder frem af Frøets Fængsel,
er hvert et Blad kun et Forsøg derpaa.

Den Skjønhedsform, som Blomsterkalken ejer,
naar Planten pranger i sin fulde Flor,
den er en langsomt vunden, stille Sejer;
fra Blad til Blad Du følge kan dens Spor.

Thi agt de grønne Blade ikke ringe!
Den Kraft, som drømmer skjult i Frø og Løg,
som vil sit Ædleste for Lyset bringe,
den naa'r kun Sejr ved famlende Forsøg.

Fra Blad til Blad den maa mod Lyset hige;
og disse Blade, disse grønne Skud
er Blomstersjælens lille Længselsstige,
hvis Trin den føre op til Gjennembrud.

Sé, hvor de første følges af de næste,
sé, hvor de trænge frem til Solens Daab;
det Bedste vil de yde, ja, det Bedste!
Men ak — hvert Blad bli'er kun et skuffet Haab!

Et skuffet Haab — som hvert af disse Digte,
et Tilløb kun til hvad jeg vilde mér —
men dog et Vidne, selv naar Ord mig svigte,
om Blomsten i min Sjæl, som ej Du sér!

Hvad Bladet lover, det skal Blomsten holde.
O kunde disse Blade Du forstaa!
Det er mit Væsens Blomst, jeg vil udfolde,
min Digterlængsels Krone, jeg vil naae!

FABLER FOR BØRN.

**Det er den herligste Tidsfordriv,
at agte paa Dyrenes Færden og Liv!
At se, hvor de flokkes om Menneskets Hytte,
Nogle til Glæde og Andre til Nytte,
i Skov, paa Mark, i Stald og i Bur,
hvert med sin egen Drift og Natur.**

**Og kan ikke Dyret græde og le,
det kan dog kjærligt paa Mennesket se,
det bringer sin Tak og klager sin Nød
og elsker den Haand, som rækker det Brød:
Og derfor skal Mennesket Dyret agte,
og gjerne dets venlige Færd betragte.**

SPÆDKALVEN.

Kalv, Du raver som Du er fuld,
tag Dig iagt, Du ej falder omkuld,
Du burde nok have Faldhat paa
og som et Barn i Gangvogn gaa.
Kalven, den var et lille Fæ,
den sagde ikke andet end Bæ!

Bort fra sin Moder den skulde gaa, —
første Gang ud den i Verden saae;
Ænderne, Hønsene, Katten og Soen
fulgte den Alle over til Loen;
Benene satte den lidt paa tvers. —
Det var da nok en rigtig Kommers.

KONEN OG HESTEN.

I Skoven ligger en ensom Hytte,
der boede engang den raske Skytte;
nu er han død fra sin gamle Viv,
nu lever derinde hun ensomt sit Liv.
Den sidste Ven, hun i Verden har,
er Hesten, som hendes Husbond bar.

Der er en Kjærlighed mellem de To,
langt mere øm, end Mangen vil tro;
hvorhen hun vandrer, de følges ad,
hun deler med den sin Armod glad,
hun klapper dens Manke, hun kløer den paa Panden:
De To, de har kun i Verden hinanden.

PUDELHUNDEN.

En Pudelhund havde mistet sin Kjole;
den vilde sig ude i Aftenen sole;
hu! tænkte den, jeg maa varme min Krop.
Saa krøb den paa Brædestablen op,
mens Tænderne Tappenstreg slog i Munden,
tilrette lagde sig Pudelhunden.

Men Solen stedse dybere veg —
paa Bræderne højere Pudelen steg;
dog Solen, førend den ret det mærked,
sig listede ned bag Plankeværket. —
Et Bjæf af Forundring Pudelen gav,
den tænkte: hvor Pokker blev Solen af?

MAAGEN.

Maagen skreg over Havets Spejl:
Skipper, tag ind dit hvide Sejl.
Skipperen gabed og strakte sig doven:
Maage, hold Mund med dit Skrig foroven. —
Skipper, Skipper, tag Sejlet ind!
Jeg spaar Dig, der kommer en Hvirvelvind.

Snak, Du Tosse, det kjender Du ej;
hvo er vel Skipper, Du eller jeg?
— Hu! da foer over Havet Blæsten,
Skibet forgik i Bølgerne næsten —
Maagen rundt omkring Skibet fløj:
Naa, kan Du se, at jeg ikke løj!
Gode Raad bør man altid høre!
— Da kløede sig Skipperen bag sit Øre.

SKRALDEMANDSHESTEN.

En Skraldemandshest over Torvet drog
det tunge Læs, og Kudsken slog.
Dens Øje var sløvt, og Hovedet hang;
men pludselig højt dens Vrinsken klang;
i Aaget spændt for den tunge Kærre,
den hilste med Vrinsken sin fordums Herre.

Og Herren standsed, han kjendte igjen
sin herlige Traver, sin trofaste Ven.
Han kjøbte den fri og ømt den plejed,
skjøndt mangen en vælig Ganger han ejed.
Og spurgte man, hvilken der hued ham bedst,
da peged han paa sin gamle Hest.

VINTEREN.

Moderen:

Nej se, nej se,
der har vi da den første Sne!
I Ovnen Ilden brænder,
jeg nuller Eders Hænder.
— Saa putted de Smaa sig sammen
og kiggede ind i Flammen.

Men da de vaagnede næste Dag,
da dækkede Sneen Gaard og Tag,
da kjørte de Smaa i Slæde,
det var et Liv, en Glæde;
ved Aftentid de listed ind
og titted igjen i Flammens Skin.

SLAGSMAALET.

Pudelen:

Jeg er klippet, jeg er umaadelig fin,
afvejen, Du smudskede Gadesvin!
Jeg har Knebelsbarter, som Hvermand sér,
jeg er Standsperson, jeg er Officer. —
Men Trofast svared igjen: Saa Skam,
mig synes, Du ligner et Paaskelam!

Det kunde Pudelen ikke taale. —
Først monne de lidt hinanden maale,
saa rendte Trofast Pudlen omkuld
og napped af den en stor Tot Uld.
Ej! raabte han, da den satte Farten:
Mig synes, Du glemte Knebelsbarten!

LÆNKEGRISEN.

Porthunden døde af Alderdom,
Huset var øde og Lænken tom,
Pladsen stod ledig, og Bonden tænkte:
Hvad om den Plads jeg til Grisen skjænkte! —
Han saae paa Hane, han saae paa And,
men Grisen blev Hundens Eftermand.

Grisen kom nu til Hæder og Ære,
maatte Lænke om Halsen bære,
mageligt aad den og drak og sov,
gjøede ej som Hunden: Vov, vov;
sov og grynted og sov igjen —
det var en egen Lænkehund, den.

HANEKYLLINGERNE.

Første Hanekylling:
Min Kam er meget større end din.
Anden:
Men sér Du, hvor jeg kan rejse min?
Første:
Ja vist, Du maa nok med Rette prale,
Du har jo neppe et Dun til en Hale!
Anden:
Hvad, lumpne Tingest, vil Du vanære mig!
Jeg maa nok se, om jeg kan kurere Dig.

Saa fore de løs, hop, hop, hop, hop.
Men Hønen skrukkede: Børn, hold op!
Hvis ej, jeg Jer putter i Æggeskallen.
Ja vist, galed Hanen højt paa Stalden;
Kykkeliky! gav begge de Smaa til Svar,
det skulde nu være som deres Fa'er.

KILDEN.

Du vevre, Du lille,
rislende Kilde,
Du maa ikke saa
forviltret gaa;

ej Livet er altid en Leg, Du Kjære,
velsignet Du skal for Mennesket være.

Saa rensed de den for Grus og Dynd —
det blev den klareste Sundhedsbrønd;
der stod de grønneste Træer om,
og Alle did for at drikke kom,
og op og ned gik Spand ved Spand
med det dejlige, klare Kildevand.

VÆDEREN OG GRISEN.

Med krøllet Hale og næsevis
i Gaarden rendte den lille Gris.
Mens Væderen laa og tyggede Hø,
den vilde sig paa hans Næse klø.
Den skubbed sig op, den skubbed sig ned,
da blev den gamle Væder vred;
først rejste han sig og nyste lidt,
saa gik han tilbage to, tre Skridt;
og førend den anden sig saae omkring,
gjorde Mads Væder et dygtigt Spring,
for Bagen han stødte den lille Gris,
i Gaarden langt fløj Herr Næsevis;
men Væderen raabte: Jeg skal Dig lære,
at holde de gamle Folk i Ære!

HANEN.

Det blæser og regner om Bondens Gaard,
derude paa Møddingen Hanen staar;
den skraber og skaber sig vigtig nok
og galer og skrukker: kok, kok, kok;
i Hønsesproget det skal nok sige:
Der er dog i Verden ej min Lige!

Men Blæsten gaar gjennem Hegn og Krat,
den griber Hanen i Halen fat;
da maa den rende og bruge sin Fod,
det hjælper slet ej, hvad den stritter imod;
men alle Hønsene se paa hinanden,
de tænke: er Hanen mon fra Forstanden!

FIOLEN.

Lærken.

Du lille Fiol, kom frem! kom frem!
Da aabned den først sin Dør paa Klem
og titted frem paa sin grønne Stængel
med Øjne blaa som en lille Engel.

Fiolen:
Jeg tør ikke kaste min grønne Kyse,
jeg er saa angst for ihjel at fryse.

Dog frem sig voved den lille Fiol,
da dækked en Regnsky den klare Sol;
men Skræppen slog op som en Paraply
sit brede Blad mod den mørke Sky.
Derunder stod glad Fiolen den lille,
mens Draaberne maattte fra Bladet trille.

AFTENSTUNDEN.

Vandringsmanden:
Bølge, Du grumme, Du stolte, Du vilde,
hvorfor bli'er Du med Et saa stille?
Vind, hvorfor mon Du sagtnes nu?
Fugl, hvi sidder saa rolig Du?
Fuglen:
Menneske, ser Du ej Solen dale?
Hvor kan Du spøge og larme og tale!

Fuglen stille paa Kvisten sad,
stirred i Aftenrøden glad;

neppe sig rørte et Blad foroven;
Vandreren gik sin Gang gjennem Skoven,
og da han kom til Markens Led,
hilste ham Bonden mildt: Guds Fred!

SKADEN OG GRISEN.

Skaden flagred i Gaarden ind:
Ej se, hvilket dejligt Aaleskind!
Grisen giver sig til at rende —
de snapped af Skindet hver en Ende.
Tyv, grynted Grisen, lad Skindet ligge!
Saa stode de der nògle Øjeblikke. —

Grisen rusked, og Skaden haled,
mens alle Kyllingerne lystigt galed.
Det gik paa langs, det gik i Ring,
Skaden den gjorde de vældigste Spring;
saa bleve de ved at slide og rykke,
til hver af Skindet beholdt sit Stykke.

DE TO KATTE.

Hankatten sidder paa Gaardens Mur,
han ser sin Elskte paa Gjenboens Skur:
„Skjønne, lad Dig min Mjauen røre,
vil Du dog aldrig mit Suk bønhøre?“ —
Ømmere stedse hans Tone stiger,
tilsidst i den høje Sky han skriger:

„Dronning for alle Slikkepotter!
Jeg véd et Spiskammer fuldt af Rotter,
af Skinker og Pølser og søde Ost“ —
O ve! da fik han af Gaardskarlens Kost
et dygtigt Rap, saa det sved i Nakken. —
Som Visen Du sang, Herr Mons, var Takken!

DEN DRÆBTE AND.

I Skoven risled den klare Aa;
en blodig Vildand bag Sivet laa,
af Jægerens Bøsse var den dræbt,
den havde sig hen til Reden slæbt.
Nu stod omkring den de Ællinger smaa,
de kunde det sletikke ret forstaa,

de krøb under Vingen, men den var slap —
„Vaagn op, søde Moder, rab, rab, rab, rab!“
Saa aabned de alle Smaanæbene vidt:
„Vi ere saa sultne, giv os lidt!“
Men moderløs' vare de arme Smaa —
O, har Du en Moder, da skjøn derpaa!

HUNDEN VED STRANDEN.

Saa ti dog, Hund, med den evige Gjøen!

Hunden:

Ak, ser Du ej Skibet derude paa Søen?
Min Herre, Kaptejnen, har glemt mig iland,
nu maa jeg vel løbe og klage ved Strand.
-- Saa løb den og jamred i Nætter og Dage,
den vilde ej Æde og Drikke tage.

Til fremmede Lande gik Skibets Vej;
den fattige Hund man ænsede ej.
Den døde af Kummer og fik sin Grav
i Tangen tæt ved det vaade Hav.
Mig synes, den havde saa vel fortjent
for sin Troskab et hædrende Gravmonument.

KJØRETUREN.

Drengen:

Du, Moppe, er Prins, og jeg er din Kudsk;
i Hatten jeg har en Persilledusk,
saa kjøre vi ud i Byen, skal Du vide,
den dejligste Sabel jeg har ved min Side;
Du sidder i Kassen som i en Kareth —
Da skulde man Moppes Ansigt set.

Spadille alt noget til Aarene var;
han tænkte: gid Pokker være din Nar!
Som Kudsken smurte paa Hestene kjæk,
sig listede Moppen sagte væk;
men Drengen kjørte omkring paa Pladsen,
han troede, at Moppen sad i Kassen.

BIEN.

Gartneren:

God Nat, lille Bi;
nu lukkes for Vintren din Kube i.
Saa skal man engang
til Dvalen lang,
naar jeg sænkes ned i den mørke Grube,
tillukke omkring mig min Kube.

Og Stormen rusked den sorte Skov,
og Bien sødt indtil Vaaren sov;
men da man tog fra Drivhuset væk
de flettede Maatter og klipped hver Hæk,
da flagrede Bien til Gartneren hen:
„Se nu er jeg vaagnet igjen.“

POSTEN.

Drengen:
Hvi staar Du i Hø, Du lange Post?
Posten:
Jeg er angst, der skal gaa i mit Hjerte Frost.
Drengen:
Har Du et Hjerte? det gad jeg se!
Posten:
Ja vist har jeg Hjerte, og det af Træ,
hos Blokkedrejeren er det gjort;
ak, naar det bare ej er for stort.

Posten saae sletikke følsom ud,
dens Mund var en simpel Pumpetud.
Neppe den Lille greb dens Stang,
fused der ud en Straale lang;
alt hvad der kom, var det bare Vand;
jeg tror, det kunde have fyldt en Spand.

HØNEN OG KOEN.

En lille, vanskabt løjerlig Ting
blandt Kyllingeflokken tripped omkring.
Den var tilovers, den peb og klynked,
og Alle, som saae den, Staklen ynked;
kun Hønsemoderen rørte det ej,
hun skrukked og kagled: Pak sig sin Vej!

Forstødt af sin Slægt, det fattige Kræ
i Stalden søgte et Fristed og Læ;
dér fik den Lov til at bygge og bo
i Baasen hos den godmodige Ko.
Dens kjæreste Plads var paa Koens Ryg,
dér jaged den bort baade Fluer og Myg.

HJORDEN.

Og har Du aldrig set det før,
da stil Dig ud ved Bondens Dør,
naar med et lystigt Piskeknald
han aabner for sin Vinterstald,
naar Hjorden Vaaren føler
og strækker sig og brøler.

Ej Røgteren kan holde Styr:
Ubændig stanges Tyr med Tyr,
og Kvie, Føl og Ko og Hest,
de løbe ud mod Øst og Vest,
det dundrer højt i Marken
af deres Hoves Sparken.

HUNDEHVALPEN.

Den var saa buttet, saa trind og blød,
dens lille Snude var rosenrød;
ej mere den ønsked i Verden, naar
den fik af sin Moder en Mælketaar.
Da den fik Øjne og kunde se,
hvor maatte alle Smaabørnene le!
da logred den med sin lille Hale,
den kunde jo sletikke bedre tale.
Ej! tænkte den, hvad er det for en Ting?
Saa rendte den efter Halen omkring,
men Halen løb med; da bjæffed den: Vaf!
det spaaede dens Moder sig Meget af.

SPURVEUNGEN.

En Spurveunge, en nøgen En,
med store Øjne og lange Ben,
faldt ned fra Taget. Den lille Dreng
af Uld den redte saa blød en Seng;
han madede den med Gryn paa Tungen,
og større og større blev Spurveungen.

Og da den saa fik Fjer paa sin Krop,
da bygged den ude i Træets Top.
Den frygtede ikke sin lille Ven,
men flagrede kjærlig til ham hen.
Hver Aften, naar han kom hjem fra Skolen,
den kvidred sin Tak til ham i Solen.

LAMMENE.

En Kæmpehøj paa Marken staar,
der græsse nu Bondens Lam og Faar.
Og Solen skinner, og Vinden vifter,
og Maanen sit Lys paa Himlen skifter,
og Lærken hvirvler i Sky sin Sang,
saa sang den og for Kæmpen engang.

Nu sover han længst fra Verdens Kiv; —
men aldrig uddør Naturens Liv. —
Bag Bautastenenes Skygger brede
ty Faarene ind for Solens Hede.
De frydes ved Livet, som Gud dem gav,
og slumre sorgløst paa Kæmpens Grav.

SKADEN.

I Kroen de havde en tæmmet Skade,
den hoppede om ved Lo og Lade;
naar Bønderne rulled fra Staden hjem,
den sad saa andægtig og saae paa dem.
Purr! raabte de, Purr! vil Du staa, din Mær!
Det morede Skaden dog mest især.

Mens Tordnen buldred, den sad en Dag
og lytted deroppe paa Husets Tag.
Den vidste ej, hvad det var, den hørte,
den troede, det Vognene var, som kjørte;
Purr! raabte Skaden af alle Kræfter;
men Tordnen hørte kun lidt derefter.

KATTENE.

Tre, fire Katte hinanden mødte
ved Kjøkkentrappen omkring en Bøtte.
Miau, sagde med Kjendermine En,
jeg synes, jeg lugter et Sildeben. —
Saa trængte de Alle om Bøtteranden;
den Ene skubbed afvejen den Anden.

Stop! skreg den Største, lad mig gaa ned,
saa skal jeg give Jer strax Besked:
Hvi skulle vi saa hinanden trænge —
Vips: hopped han ned — det vared lidt længe —
Miau, sagde Kattene rundt omkring,
pas paa, han giver os Ingenting!

ROTTERNE.

Rotte, Du Tyv, hvor kunde Du flytte
Æggene bort fra mit Fad, min Bøtte,
uden Du ét i Stykker slog?
Rotten, den sad i sin lune Krog,
slikkede sig polisk om Munden,
tænkte: ja bi til Skumringsstunden!

Da det saa lakkede hen mod Nat,
Rotterne toge paa Værket fat:
En af de Gamle paa Ryggen laa,
Ægget han holdt med Poterne paa;
Rotter var Heste, og Halen var Stangen,
saa kjørte et Æg de bort ad Gangen.

BJØRNEN.

Bjørnen sidder ved Strømmens Skum
og rokker og synger: sum, sum, sum!
Han grunder paa i sit laadne Skind,
hvad ej skulde falde et Menneske ind;
men Busken sig sagte bevæger —
Nu gjælder det, Bjørn: en Jæger!

Et vældigt Spring da Bjørnen gav:
„Min Ven, Du har selv kun ondt deraf!“
Saa trykker ihjel den Jægeren grum,
og synger som før: sum, sum, sum, sum!
„Jeg sagde Dig det jo, Kjære,
Du kunde jo ladt mig være.“

RUMLEPOTTEN.

Rumlepotten rendte omkring,
Børnene gjorde de lystigste Spring.
Børn! saa raabte den, værer dog stille;
skaber Jer ikke saa kaade og vilde,
hvortil skal dog de Skraal og Skrig?
Se, I staar nu i Vejen mig.

Bums! der foer den mod Fødderne En,
stødte sig saa paa et Stoleben,
rendte fra Døren hen mod Skabet —
lystig de Smaa den efterabed;
alt hvad den brummede, Børnene maatte
elske den gamle Knurrepotte.

DE TO VENNER.

Med Killingen voxede Hvalpen op;
de spiste og drak af samme Kop,
de leged Skjul og de leged Tagfat.
Og Hvalpen blev Hund og Killingen Kat.
Dog trods deres Kløer og skarpe Tænder,
blev Katten og Hunden de bedste Venner.

Og Alle, som saae det, tyktes det sært;
Naturen havde dem Fjendskab lært,
den havde skilt deres Slægter ad
fra Skabelsens Tid med det bitre Had;
dog aldrig saae man de To at stride,
de spiste og sov ved hinandens Side.

KYLLINGERNE.

„Jeg fryser, Moder, om mine Ben“. —
„Og jeg har traadt i en Rendesten“. —
„Og jeg er søvnig — og jeg er træt
i mine smaa Vinger — og jeg er mæt.“
„O, lille Moder, o giv os Ly,
vi er saa angst for den sorte Sky!“

Og Hønen dem gjorde saa gjerne tilpas;
men under hendes Vinger var næppe Plads.
De myldred derinde, der var en Larm,
naar En blev kold, blev en Anden varm;
her titted et Hoved, her stak et Par Ben;
men Himlen blev atter lys og ren,
og Solen skinte; da kom tilsyne
Smaakyllingerne under den bløde Dyne.

EDDERKOPPEN.

„Du Edderkop, vil Du til Hækken spinde?
Hvor kan Du Vej over Strømmen finde?
Om Dag og Nat Du løber din Vej,
den brusende Bæk omgaar Du ej."
„Tys Vandringsmand, hvor ej Flid forslaar,
man ofte ved Taalmod Maalet naaer."

Dér sad den nu med sit lette Spind.
Da sused en sagte Aftenvind,
den svævende Traad sig til Hækken bandt,
saa den liden Spinderske Vejen fandt;
den havde jo ventet saa ufortrøden,
nu sad den derovre i Aftenrøden.

SVINET OG ANDEN.

Hønen gaar saa vever og ren
og nipper til Gaardens Rendesten;
værre snadrer i Pølen Anden,
den og Svinet ligne hinanden,
de træde op midt i Trug og Fad
og vælte sig i deres egen Mad.

Svinet pløjer i Muld med sin Tryne,
da kommer saa mangen en Orm tilsyne;
det er Jagt efter Andens Smag,
Svinet gaar for, og Anden bag,
de tage det ej med Retterne nøje,
det kan man kalde at høste og pløje!

LÆKATTEN.

Den Lækat titter fra Gjærdet ud:
Jeg synes, det tegner til Sne og Slud,
henad December det maa vist lakke,
nu faar jeg nok snart min Vinterfrakke.
Jeg tager de smaa hvide Handsker paa,
Vorherre mig lod for Kulden faa.

Dens brune Skind fra Sommerens Tid
nu blev til en Hermelinskaabe hvid:
naar Jægeren gik paa den lyse Sne,
han kunde ej Hermelinsdyret se;
det smuttede ind under Gjærdelyet,
dér sad det og saae paa Nytaarsnyet.

GRISENE.

Soen:

Skammer Jer, Børn, vort Liv er for kort,
til vi med Lege tør fjase det bort.
Vænne man maa sig til Alvor itide,
Møddingen, ser I, det er det Solide.
Hvis I ej høre Formaningen min,
blive I aldrig anstændige Svin.

Grisene agted paa Moderens Stemme;
alle de havde det bedste Nemme,
lytted ej efter Fuglenes Sang,
grynted og died den Dag saa lang.
Større Fornøjelse kjendte de ikke,
end faa sig for Tørsten en Taar at drikke.

HESTEN OG FØLLET.

Føllet:

Moder, jeg længes, faar jeg ej Lov
snart til at bære Sko paa min Hov?

Moderen:

Daarlige Barn, en Træl vil Du være,
højt paa din Ryg skal en Rytter Du bære,

følge hans Lune i Skridt og Trav. —
Ej, tænkte Føllet, jeg kaster ham af!

Føllet blev nu til Smedien bragt,
fik sig Sko under Hovene lagt,
blev saa pyntet med Bidsel og Sadel,
fik sig en Herre af fornem Adel.
Hvad Moderen spaaede, blev dog opfyldt,
skjøndt Pisken var Silke og Sporen forgyldt.

BISSEKRÆMMEREN OG HANS HUND.

Hunden vil gjerne hos Mennesket bo;
ej noget Dyr er sin Herre saa tro,
og er han Betler hvad eller Drot,
den mener ham altid det lige godt,
den deler med ham baade Rigdom og Nød,
og slikker taknemlig hans Haand for Brød.

For Bissekræmmerens Kærre spændt,
med Blikket op mod sin Herre vendt,
den hviler med ham paa den støvede Vej,
og Herren glemmer sin Hjælper ej —
for hver en Bid, han af Maaltidet nyder,
et Stykke han først til Hunden byder.

ABEKATTEN.

Ved Havet vandred en Abekat,
da fik han en opskyllet Østers fat.
Han banked paa den af alle Kræfter;
men haard var Skallen, den gav ej efter.
Ej, ej, da tænkte den snilde Abe,
engang maa Østersen dog vel gabe.

Dér sad nu Aben og passed paa,
derinde Østersen søvnig laa.
Nu aabned den sig, da stak han ind,
behændigt, dybt i dens Gab en Pind;
og medens han skilte Skallerne ad,
han sagde: Herr Østers, Tak for Mad!

NISSEN.

Kokkepigen:
Du lille Nisse med Huen rød,
Du skal ogsaa have din Julegrød.
Husmoderen:
Der er ingen Nisse, lad Dig sige! —
Da smiled den gamle Kokkepige:

Han bor i Kjælder, i Stald, paa Kvist,
den Skjelm, han stjal mig dog Pølsen sidst.

Og Grøden blev ned i Stalden sat.
Da listed fra Kjøkkenet Husets Kat. —
Den næste Morgen den Gamle kom
og raabte, da hun fandt Skaalen tom:
Hvo uden Nissen kan Grøden spise!
— Da maatte Katten i Krogen fnise.

STORMEN.

Drengen:
Hu, hu! hvor Du bider, Du skarpe Vind.
Vinden:
Jeg vil kun kysse din røde Kind.
Drengen:
Af saadanne Kys faar man hastig nok.
Vinden:
Ej Snak, jeg leger kun med din Lok.
Drengen:
Du Tyv, nu løber Du med min Hat!
Vinden:
Jeg vil kun lege med Dig Tagfat.

Men Stormen dansed med Sus og Brus,
over Kongens Slot og Fattigmands Hus.
Da titted Drengen fra Hyttens Rude:
Nu er vist Vorherre vred derude.
Nej, svared Moderen mild og glad,
men Storm og Solskin maa følges ad.

GOD NAT!

Paafuglen:

Nu lægger sig hele Naturen til Ro,
til Hvile gaar baade Hest og Ko,
Smaafuglene sætte sig til at sove,
men Ræven lister fra sorte Skove —
Kom hid! kom hid! mine Unger smaa,
heroppe kan os ej Røveren naa.

Og Ungerne gjorde, som Moderen bad —
den Ene under hendes Vinge sad,
den Anden slumred ved Siden tryg,
den Tredie tog Plads paa Moderens Ryg;
men Vinden hvisked i Busk og Krat:
Sov sødeligt Alle! god Nat! god Nat!

VOGTERDRENGEN.

Deroppe bag den høje Allé
man kan den prægtige Herregaard se,
dér holdes Baller og rige Fester,
dér komme og gaa de pyntede Gjæster;
men nede gjennem Alleen gaar
den fattige Pog med sin Husbonds Faar.

Han fløjter og tænker paa Ingenting. —
Dog sælsomt vender sig Lykken omkring;
den Dreng blev med Tiden en Herremand.
Ej skammed han sig ved sin fattige Stand,
men hængte højt i sin Sal til Skue
sine Træsko med samt den røde Hue.

TUDSEN.

Jeg er styg og rynket, jeg véd det nok,
et Skumpelskud mellem Skabningers Flok;
Mennesket ønsker mig Pokker i Vold,
kalder mig ret en forgiftig Trold.
Ikke det véd, bag mit runkne Skind
har jeg igrunden et ærligt Sind.

Spottet i Verden, forstødt og hadet,
har jeg min Bolig bag Skræppebladet.
Røres Du vilde, hvis Du blot saae,
hvor mine fattige Unger smaa,
ligesom Menneskebørn, med Glæde
hilse paa deres Moder dernede.

DE TO HESTE.

Naar Godtfolk mødes, de hilse: God Dag!
Med Heste er det en anden Sag,
de se paa hinanden; men havde de Ord,
de taled vist om det lækre Fo'er;
nu tie de stille, de savne Sproget
og se saa enfoldigt hen i Taaget.

Det gjør saa dejligt at kløes en Smule —
Hestene tænke: Mule for Mule!
En Tjeneste er den anden værd;
saa blive de hjulpne hver især.
Fy skamme Dig, Du, som bortstøder din Næste,
Tjenstvillighed lære Dig disse Heste.

MØLLEHESTEN.

Hvi stirrer Du, Hest, fra det gamle Skur
saa sorrigfuld ud i Guds Natur?
Om Jorden suse nu Vaarens Vinde;
men der er saa mørkt og skummelt inde.
Du vilde nok gjerne herud engang
i det høje Græs paa den grønne Vang?

Hesten, den svarede ej et Muk,
drog kun et tungt, et smerteligt Suk,
kunde ej klage og kunde ej græde,
sukked for Livets Frihed og Glæde,
synes, den var til Bedre skabt,
end at ødsle i Møllen sit Mod, sin Kraft.

RÆVEN.

Ræven lister sig til sin Hule:
Nu er det nok Tid, at jeg maa mig skjule;
i Østen glimter alt Dagens Spor.
Saa smutted den ned i den sorte Jord;
der skrege og græd med arrige Tunger
de smaa rødhaarede Ræveunger.

I Middagens Hede de fik dog Lov,
at lege lidt ved den kølige Skov.
Men Rævemoderen spejdede rundt,
at Ingen skulde forvolde dem Ondt;
til Jorden hun lyttende Øret pressed,
mens Ungerne valsed omkring i Græsset.

DUERNE.

Duerne sidde paa Husets Tag,
kurre i Solen den lange Dag.
Da kommer lumsk den blodige Glente,
vil sig en Steg mellem Duerne hente,
svæver paa mægtige Vinger i Sky,
stiger og synker og stiger paany.

Skytten sigter og skyder: Paf!
Ej, hvor blev da den Røver af?
Truffen han sank til Jorden med Hast.
Skytten ham nagled paa Muren fast,
Andre hans Lige til Varsel og Spot —
Nu kunde Røveren ha'e det saa godt.

HØNSENE OG ÆNDERNE.

I Luften taarner sig Sky ved Sky;
Smaafuglene søge sig neppe et Ly,
før Uvejret kommer med Lyn og Torden,
og Regnen styrter med Plask til Jorden;
det er, som om Himmelens Hvælving brast —
Eja! hvor faa da Hønsene Hast.

De krybe i Læ under Gaardens Mur —
det Vaade er ej efter deres Natur.
Men Ænderne, de maa det bedre forstaa,
de plaske jo alt i Vandet fra Smaa;
sletintet volder dem større Glæde,
end at lade af Regnen sig vaske og væde.

EN EFTERVAAR

TIL MIN HUSTRU!

Hvis jeg har endnu tilbage
fra de friske Foraarsdage
i mit Efteraar et Spor,
hvis endnu jeg ejer Evne
til at sætte Himlen Stævne
„paa det Jevne, paa det Jevne“,
ikke blot i skjønne Ord,
da skal Du, min Hustru kjære,
nu, da jeg gaar ned ad Bakken
med den tredje Snes paa Nakken,
have Æren, have Takken;
Du, til hvem som ung jeg digted
Sangen sværmerisk „til Hende“,
Du, der stod som en Heltinde,
naar min Kraft og Modet svigted,
naar jeg vaanded mig i Smerte,
Dig tilhører helt mit Hjerte,
Dig tilhører helt mit Liv,
min beskedne, stille Viv!

Vridsløselille i Julen 1877.

H. V. K.

STÆREN.

Ved Tøbrudstid fløjter Stæren sin Sang
og synger til midt i Skjærsommer;
da faar den saa travlt hele Dagen lang
og tier, til Løvfaldet kommer.

Først da, naar Kornet er bragt under Tag,
og Nødden i Hylstret er moden,
— en stille, solklar Oktoberdag,
naar Løvet os rasler om Foden,

og Skoven staar som et Tempel tyst
med gyldenfarvede Kroner,
da hæver den atter sin vaarlige Røst,
de glade, bebudende Toner.

— Jeg tror, jeg har lidt af Stærens Natur;
som den har jeg meget at passe.
Paa Vridsløselilles Fængselsmur,
dér hænger i Skyggen min Kasse.

Den stigende Sol ej skinner derind,
om Muren hvirvler sig Blæsten;
men hviler om Aftnen jeg paa min Pind,
jeg faar dog et Solglimt fra Vesten.

Til Guld det forvandler mig Fængslets Mur,
mens Skyer i Lyshavet svømme;
da føler jeg atter min Sangfuglnatur
og faar dejlige Sangfugledrømme.

Og selv, naar Solen gaar ned som i Blod,
og Nattetaagerne stige,
jeg taber dog ikke mit gode Mod —
lad Fængselskragerne skrige!

Jeg véd jo, det dages hver Morgen i Øst
endnu som i Adams Dage,
og haaber, der kommer en Dag vel i Høst,
da jeg faar min Stemme tilbage!

TIL VIRKELIGHEDEN.

I.

Min Tugtemester, min store Lærer,
min Hyldest jeg Dig i Sang frembærer!

Alt dengang jeg blev fra Brystet vænt,
jeg tror, mit Forhold til Dig var spændt.

Du tog min Kjæphest, min Top og Trille.
Jeg maatte jo taale det! jeg var den Lille.

Der vanked Buler, der vanked Stød,
og Du var saa haard og jeg saa blød.

Og alle de Huse af Kort, jeg rejste,
de faldt overende, som bedst de knejste;

det var Dig, det var Dig, som rev dem omkuld!
Hvor kunde Du være saa ondskabsfuld?

Jeg havde drømt Dig foruden Skygge,
en straalende Verden af Lys og Lykke.

Jo mere jeg voxed, jo mere jeg saae,
Du var ikke rigtig at stole paa.

Jeg vilde lege og juble i Solen;
men de trak mig fra Legen afsted til Skolen.

Dér satte de mig paa den haarde Bænk
og sagde: „Bryd nu dit Hoved og tænk!"

Og jeg tænkte og svedte og pinte min Hjerne
for at finde blandt Skallerne Kundskabens Kjerne.

Men det Meste var Skaller og Avner, jeg fandt.
Jeg syntes, jeg tabte langt mér, end jeg vandt.

Derude — derude slog Fuglen sin Trille,
dér sprudled jo Livsglædens herlige Kilde!

Jeg maatte derud for at prøve mit Mod —
der var Ungdom og luende Ild i mit Blod.

Saa jog jeg afsted over Bjerge og Dale
for at gribe den flygtende Fugl ved dens Hale;

men jeg mærked det snart, jeg var kun dens Gjæk:
naar jeg kom, hvor den sad, da var altid den væk.

Af Roser, af Roser vel tusind jeg plukked;
men tilblods blev jeg revet, tilblods blev jeg stukket.

Der var Fald for min Fod, der var Sten paa min Sti,
og Nøden i Pjalter mig humped forbi.

II.

Og jeg skulde trælle og være din Slave
i saadan en Verden, bedækket med Grave!

Nej aldrig! aldrig! — Jeg bød Dig Trods!
Hvem var den Stærkeste vel af os?

— Saa toge vi To et Tag med hinanden,
om hvem af os der var Overmanden.

Det var mig, der vakled, og Dig, der stod;
jeg kunde ej rokke din faste Fod.

Jeg vilde Dig i mine Arme hæve,
men følte i Afmagt mit Knæled bæve.

Jeg søgte i Luften et Støttepunkt,
men Arbejdet blev mig dog altfor tungt.

III.

Din blev da Sejren — jeg maatte vige —
men Hersker jeg var i mit eget Rige!

Jeg var jo født med et Scepter i Haand:
en Evighedsarving, en fribaaren Aand,

og ejed det stolteste Kongedømme,
som nogen Fantast har sét i Drømme,

en Verden — ikke som din af Muld,
men straalende lys og underfuld.

Dér flygted jeg ind og lukked hver Sprække,
dér skulde ikke din Arm mig række!

— Men som en Kreditor barsk og raa
Du stod derude og bankede paa.

Det hjalp kun lidt, at jeg stopped mit Øre,
jeg kunde din Kalden derude høre:

„Luk op, Du Daare! luk Livet ind,
og giv mig dit luftige Hjernespind!“

IV.

Og jeg gav Dig det Alt! Jeg bad ej om Naade,
men aabnede Porten saa højt, jeg formaaede!

Og det var, som faldt fra mit Øje et Bind —
jeg bød Guds Verden et frejdigt „Kom ind“

med dens Skygge og Lys, dens Sorg og dens Gammen,
og jeg synes, nu passe vi herligt sammen!

Og tager den stundom ej paa mig blidt,
og synes for tung mig dens Lærdom tidt,

og skotter endnu jeg som Barnet til Riset
og drømmer imellem om Paradiset,

og kan ikke rime det Alt, hvad sker,
med mine Ønsker og mine Ideer —

jeg tænker, jeg faar det vel nok til at passe,
naar jeg rykker op i en højere Klasse!

I EN SOLSKINSKROG.

Bestraalet af den milde Foraarssol,
jeg sidder her imellem Husdyrflokken,
og bytter ej for nogen Kongestol
det Sæde, jeg har valgt — paa Huggeblokken.

Lad Andre finde det en simpel Plads
for En, der producerer sig som Sanger —
en Digterthrone er den, mig tilpas,
og aldrig nogen bedre jeg forlanger.

Det var en slig, Du valgte Dig, Æsop,
naar Du i Hønsegaarden sad alene
og lo ad Verdens store travle Hob,
med slig en lille Verden til din Scene.

Vel er jeg ikke dyb som Du og vis;
min store Svaghed ærlig jeg bekjender —
men glad jeg sætter paa Naturen Pris,
og i min Smag er jeg en Nederlænder.

Mig fryder det at sé paa Bondens Gris,
og mellem disse Duer, Høns og Ænder
som midt i Billedbiblens Paradis
jeg føler mig som mellem gamle Venner.

Her kægge Gjæs, her bræge Lam og Faar —
det er, som alle Røsterne fra Arken
i munter Blanding her mit Øre naaer,
ret som de lød for Oldtidspatriarken.

Vel græsser ikke Løve her hos Kid,
og Elefanten mangler med sin Snabel;
dog er her noget af den gyldne Tid,
af Verdens Uskyld, før man bygged Babel.

Og glad velsigner jeg, o Sol, den Glans,
hvormed Du denne Hønsegaard forgylder,
og takker Gud, fordi han gav mig Sans
for hvad der ellers Smaabørn kun fortryller!

LØVEN I SLIPPEN.

En Gang — ja, det er nu langt tilbage,
i de saakaldte gode gamle Dage —

der forevistes en Løve i Bur
i Slippen i Brændehandlerens Skur.

Man kom derind gjennem Plankeværket,
skraas for Posten ved Landemærket.

Folk var i den Tid mindre forvænte;
zoologiske Haver ubekjendte.

En sludfuld Dag jeg gik der forbi
og læste paa Skiltet: Menageri.

I brogede Farver der saas at prange
en Vild i Kamp med en Boaslange.

— Det var Efteraarsvejr; det regned og blæste;
derinde i Skuret det brummed og hvæste.

Det slog mig i Møde saa rovdyrramt.
— Udenfor syntes mig Livet saa tamt.

Lidt Vildt til Forandring kan aldrig skade!
Jeg maatte derind fra den sølede Gade.

Ved Døren, paa Billettørens Plads
stod Ejeren selv, en gammel Bajads.

Med Broderiet paa Fløjelsfrakken —
en ægte Figur fra Dyrehavsbakken.

I Forstuen saae jeg en Ara glo
med et Næb som en drabelig Hummerklo.

Tæppet blev løftet — jeg stod i Skuret,
dér laa Kong Nobel og sov i Buret.

Dyrenes Konge — den stolte Monark,
i en ussel Bod at sé for en Mark!

For Børn det kostede kun det Halve. —
Der var ogsaa at sé to vanskabte Kalve

og en Tigerkat i Bur med et Lam;
men jeg ænsed dem ikke — jeg saae kun paa ham,

det prægtige Dyr med de vældige Lemmer,
købt af en Gjøgler — en „Dyretæmmer“!

Det syntes mig Verden paa Hovedet sat:
Her havde Musen bjældet en Kat!

— Den var fanget i Fælde, fortalte mig Manden,
hinsides Atlas ved Ørkenranden.

Dér havde den spejdet fra Klippens Blok,
jaget de stribede Zebraers Flok.

Fulgt med Hyl af Ørkenschakalen,
piskende Bugen vældig med Halen,

havde i Afrikas Stjernenat
den i Spring over „Kraalens“ Indhegning sat

og med et Brøl, der rulled som Torden,
snappet sit Bytte: en Oxe af Hjorden.

Hundrede Mand med Bøsser og Spær
havde ej vovet at standse den dér!

— Nu laa den fangen i Brædeskuret:
Bajazet, „Lynet“, lig i Buret!

Den Tanke kildred min Fantasi:
Hvis den sprængte sit Bur og gjorde sig fri!

Hej! hvilket Jav da i hele Staden!
Tænk — hvis den mødtes med Vagtparaden!

Frygtelig selv at sé i sin Ro,
med den buskede Manke, den slappe Klo,

hviled den dér, som om den foragted
det Menneskepak, der fejgt den betragted.

I egen tragiske Majestæt
den havde paa Gulvet sit Leje redt.

Dér laa den og rynked i Søvne Panden.
— Ved Siden to Aber lysked hinanden.

Et vigtigt Arbejde — skulde man tro;
de bleve fornærmede, da jeg lo!

Stakkels Samson blandt Abefilistre!
— De vendte mig Bagen og snerred bistre.

Reversen, de viste, var ikke smuk!
— Da rørte sig Løven og drog et Suk.

Det var i Søvne — i *Løvedrømme!*
— Udenfor hørte jeg Regnen strømme.

Blæstens Hvin om det lurvede Hus
tog den maaske for Palmernes Sus —

drømte sig fri bag Atlasklippen —
den stakkels sovende Løve i Slippen!

VINTERAFTEN PAA LANDET.

Nu skal alt Skodden lukkes,
nu skal alt Porten stænges —
jeg maa derud paa Toften
i Skumringen og længes.

Jeg maa derud og længes
og føle mig alene
og høre Vindens Susen
i de bladløse Grene.

— I Vesten jeg skimter
det sidste Glimt af Dagen,
og stille drømmer Jorden
under Sneens hvide Lagen.

— Det pusler omkring mig
i Krogene skumle;
— derinde i Stalden
jeg hører Kvæget gumle,

og Hestene, som rasle
med Spilbommens Kjæde
og stampe ved Krybben
og pruste, mens de æde.

— Jeg elsker at dvæle
i denne øde Stilhed,
at frydes ved dens Storhed
og gyse ved dens Vildhed.

Det er mig, som jeg drages
til et hemmeligt Møde
med dem, jeg har elsket:
De Levende og Døde.

— Saa staar jeg her paa Toften
og længes og lytter,
mens Lysene tændes
i Fiskerlejets Hytter.

Fra Kronborg glimter Fyret
i det taagede Fjerne;
i Vinteraftnens Skumring
det lyser som en Stjerne.

Derude ligger Havet
af Isen bedækket;
fra fjerne Vover hører
jeg Vildandetrækket —

og Skrigen af Graagjæs
og Sang af vilde Svaner,
som drage i Stjernelys
paa vildsomme Baner.

Hvor højtidsfuldt stille! —
Hvor herligt at skue
deroppe den mægtige
tindrende Bue!

Hernede ligger Jorden
i Mørke begravet,
— deroppe vrimle Sole
som Sandskorn i Havet!

Jeg bøjer mit Hoved —
jeg føler mig saa lille;
dog er det, som jeg løftes
mod den evige Kilde.

Og Tankerne komme
og svinde som i Drømme
og lyse i mit Indre
som Stjerneskudsstrømme.

— Jeg vilde ikke bytte
en Ensomhed som denne
med Festsalens Tummel,
hvor Lysene blænde!

PAA GRÆNSEN MELLEM STAD OG LAND.

Paa Grænsen mellem Stad og Land,
dér saae jeg Livets første Vaar,
dér stod mit Hjem ved Søens Rand,
hvor nu de høje Huse staar.

Da var der mere fri Natur
og ingen Gader, ingen Gas.
Bag Haven ved det gamle Skur,
dér havde jeg min Legeplads.

Dér satte jeg min Drage op,
dér sendte jeg min Boldt mod Sky
og saae den fjerne Kirketop
i Taagen af den store By.

Saa mangen dejlig Sommerkvæld
jeg lytted dér som lille Dreng,
naar Hornet blæstes til Appel —
da var det Tid at gaa i Seng.

Og Stadens Larm og Landets Ro,
hvor greb de mig og trængte ind
og prægede sig begge to
i Dybet af mit Barnesind!

Derinde Livets vilde Hast
i trange Gaders tunge Luft,
og her — i fredelig Kontrast —
de landlig stille Havers Duft!

— Saa Meget er nu vejret hen
og gjemt og glemt i Tidens Strøm;
men glad jeg sér det Sted igjen,
hvor jeg har drømt min Barndomsdrøm.

Vel kjender jeg det neppe mér,
og Tiden er ej nu som før —
dog elsker jeg at vandre her
paa Stien ved de stille Søer.

Thi disse Træer og disse Siv,
som hviske her ved Aftentid
med Minder om det svundne Liv,
mig drager endnu mægtig hid.

Og aldrig lyder Fuglens Sang
saa sødt mig under Himlens Sky,
som naar jeg vandrer her min Gang
paa Grænsen mellem Land og By!

ENSOMT LIV.

Jeg sad alene paa en øde Gaard,
hvor høje Skrænter lude ned mod Havet:
kun stakkels Fiskerfolk i usle Kaar
var al min Omgang trindt i Nabolavet.

Dog faldt mig Ensomheden sjelden lang,
selv ikke da, naar tidt i Aftner sorte
jeg gik i Stuen op og ned min Gang
og hørte Stormen ruske Gaardens Porte.

Fortrolig var jeg med den mindste Larm:
Træbukkens Pikken, Musetandens Gnaven,
Stormkrogens Raslen mod min Vindueskarm,
og Løvets Fald derudenfor i Haven.

— Jeg glemmer ej en saadan Aftenstund,
da der var Oprør ude i Naturen;
det gjorde halvt mig ondt for Gaardens Hund,
saa vældigt suste Stormen omkring Muren.

„Flyv ud, flyv ud!“ — saa sang den vilde Blæst —
„Hvi vil Du spænde saa Dig selv i Bøjlen?
Flyv ud og sving Dig paa den høje Hest;
giv Lysten og giv Lidenskaben Tøjlen!“

„Flyv ud, flyv ud!“ — saa peb den hæse Vind,
og gjennem alle Sprækker lød dens Hvinen —
„sno Dig i Slangebugter ud og ind;
ræk Tunge af det Alt, som hist Kaminen!“

„Du lever kun et Nu, Du stakkels Orm,
vil Du for Livets Lyst Dig selv bedrage?
Flyv ud, flyv ud!“ — saa sang den vilde Storm —
„og nyd den korte Frist, Du har tilbage!“

— Og Ovnen rakte Flammetungen ud,
og Sneen føg med Hvislen mod min Rude,
mens Havet vælted sig i Vinterslud
saa stort og vildt og tøjlesløst derude.

Og jeg, som hang ved Livet og dets Lyst,
som følte Hjertet utaalmodigt banke,
jeg havde med en Verden i mit Bryst
ej andet Selskab end min egen Tanke.

— Jeg gik i Stuen ensom op og ned,
for trangt, for snevert syntes mig var Buret!
Det var, som tvende Magter om mig stred,
som fik de Røst i Stormen og i Uhret.

— I Uhret! ja, mit gamle Stueuhr,
det vilde ogsaa snakke med i Laget.
Mens Vinden stemte op i Moll og Dur,
hvor frejdigt, taktfast lød da Pendelslaget.

I Krogen stod det dér saa gammeldags,
det førte ej Bevis, det gav ej Grunde.
Men klar var Texten! — jeg forstod den strax —
den var for syge Sjæle som for sunde.

Med roligt *Snik* og *Snak* og *Snik* og *Snak*,
det lød igjennem Pausens dybe Stilhed,
og altid lige frejdigt: *Snik* og *Snak* —
om Huset skjalv og Vejret steg i Vildhed.

— Og jeg og Uhret slog os paa Parti!
Vi gav ej tabt, vi protestered trøstig
mod Vindens Hyl og Stormens Raseri —
det var, som tog vi Sagen næsten lystig!

— Og hvergang nu, naar i det usle Døgn
jeg aander tungt blandt Skyer af Egoister,
og Luften selv mig synes kvalm af Løgn,
og Tvivlens Dæmon mig til Mismod frister,

da er det, som fra Dybet af mit Bryst
et frejdigt *Snik* og *Snak* jeg hører klinge
— en kjæk Protest mod Tidens falske Røst —
og sér den skjulte Verdenspendel svinge.

TIL NORDENS FOLK.

(I December 1863.)

Vil ingen nævne et vækkende Ord!
Vil ingen gribe i Normannaharpen —
sende et Kampskrig ud over Nord,
der kan ramme som Sværdet med Skarpen!

Ja, som Sværdet med Skarpen; thi nu er ej Tid
til at lefle og lege med Ord: *Her skal handles!*
Hvad ved Gilder vi svor, skal nu prøves i Strid
og til dødeligt Alvor forvandles!

Givet til Pris for de Mægtiges Raad,
sukked vi længe ved Tidernes Trængsel,
følte i Hjertet den dræbende Braad,
naar man haaned vort Haab og vor Længsel.
— Nu er Bægeret fuldt til dets øverste Rand.
Vi vil løfte vort ældgamle Banner mod Solen,
om forladt vi skal synke i Kamp for vort Land,
forraadt af Alverden — som Polen.

Brat har det ramt os som Lyn fra Sky:
Drotten, den elskte, af Slægten den sidste,
han, som har tændt os et Morgengry,
der lyser over hans Kiste,
Drotten, som delte vor Lyst og vor Sorg,
ham har Døden jo bortrevet nys fra vor Midte —
øde og tom staar hans Frederiksborg,
— hans Rige vil Tydskerne splitte.

Kvalmt er det, kvalmt, dette taagede Døgn.
— Denne brogede Tid, saa forrost, saa beundret!
Skal den tabe sig nu i den frækkeste Løgn,
synke ned til et Skjændsels Aarhundred?

Uden Marv, uden Tro, i Opløsning og Splid
den i sælsomme Veer sig vrider og vaander,
saa forfængelig hul i sit Gammelmandsvid,
— og saa fattig paa store Aander!

Statskløgten svinger og svajer som Rør,
truer at svække os Styrken og Modet:
men vi stemme os stolt mod de styrtende Søer,
— i os er Søkongeblodet.
Mangen Dønning som denne har før vi udholdt,
og vor Hæder er ej bleven rusten og støvet;
den skal hævdes i Modgang, vort Mod er koldt,
vor Sejghed tusindaarsprøvet.

Hist ved Ejderens Strand paa den hellige Jord,
paa den ældgamle Vold, som fra Godefreds Dage
gjennem Seklerne stod som en Dæmning for Nord
mod Germaniens slugende Drage,
dér er Stævnet nu sat, dér skal Verden nu sé,
om det herlige Syn, vi har skuet i Drømme:
om det enige Nord er en dødfødt Idé,
— dér skal Daaden nu Løfterne dømme!

Loddet er kastet. Nu gjælder det os!
Ikke vi trygle om Hjælp eller klynke. —
Tydskland i Pagt med hin Østens Kolos,
— *Ve Dig, o Nord, hvis vi synke!*

Ve Dig, ifald Du skal skue den Dag,
da vi slænges som Vrag paa de vendiske Kyster!
Ve for hvert Kys, som forraadte vor Sag!
— *Det skal straffes af Magten fra Øster!*

Frænder i Norden, hvad siger I nu?
Norriges Gutter og I hist bag Sundet!
Skal alle Baandene briste itu,
som af Hjerternes Slægtskab blev bundet?
— Blodet vil brænde i mangen en Kind,
mangen en Haand er vist knyttet og hævet —
ak, men af Statskunstens kløgtige Spind
har et Næt man omkring eder vævet.

Spørg ham — ja, spørg ham, som staar ved Jert
Ror,
om han tør svigte det Storværk, han vilde.
Er han Mand for at træde i Carlernes Spor?
Skal vi kalde ham stor eller lille?
— Svigter han; glem dine Minder da, Nord!
Som et jammerligt Blændværk det Hele da falder;
Alt, hvad Skjaldene sang om en Fremtid saa stor,
bliver tomt og forfængeligt Skvalder!

Lad det gaa, som det vil, lad det svigte kun Alt —
ikke vor bliver Skjændslen og Skammen!

Hvert et Haar paa vort Hoved, vi véd jo, er talt,
er vi Faa, vi vil kjækt holde sammen!
Hvis vi segne i Kamp for vor Fædrenejord,
hvis forgjæves, o Brødre, vi paa Eder kalde,
— Nu vel! paa din Tærskel, Du høje Nord,
vil med uplettet Hæder vi falde!

I FARENS STUND.

(Januar 1864).

Varsler denne sære Stilhed,
denne tunge, døde Ro,
om den dulgte Harmes Vildhed,
eller om en knækket Tro?
— Har, mit ædle Folk, man brudt
Led for Led din sunde Styrke?
Skyder Du forladt i Mørke
Nødskud med dit sidste Krudt?

— Altid, altid lige nær!
Land og Led kun mér af Lave —
Løvet fra de visne Træer
rasler paa de Faldnes Grave.

Løven tør ej mer sig rejse;
som dens Billed hist af Sten
maa den kun som Minde knejse
over døde Heltes Ben!

Knejse? Nej, i Støvet ligge
og som Hunden logre tam,
lukke Øjet for sin Skam,
taale Spark og Saaret slikke!
Har den end sit høje Mod,
brænder end som Ild dens Blod —
ak! det nytter den dog ikke!
Fangne Løve i din Fælde,
gjør nu for din Tillid Bod,
græm Dig stille — glem din Vælde!

Er det saa? O Harm og Gru!
Nej! — trods Rygtets Ugletuden —
lad dem kjøbslaa kun om Huden,
der er Liv i os endnu?
Danmarks Folk er sejgt i Nøden!
førend Skjændsel heller Døden!
Slukt er ej dets gamle Ild.
— Om vi pusted nu til Gløden,
saa dets Stemme lød: *Jeg vil!*

„Folkets Stemme? — kun en Frase!“
ikke sandt? slet ikke mér?
„Kun et Skilt til Brug for Hver!
Folket selv — en blandet Race, —
Nogle i Partiers Sold —
lunken En, en Anden kold,
spredt og splittet trindt i Landet,
uden indre Sammenhold —
farveløst — et Spejl som Vandet.“

Ja, som Vandet: klart en Stund,
stille — men saa dybt til Bunden.
— *Hvis* det rørtes op fra Grunden;
hvis det vaagned af sit Blund,
hvis det svulmede som Havet
vældigt for Orkanens Kast —
mon ej let det Bolværk brast,
som dets skjulte Kraft har avet?

Give Gud, det ej maa ské!
Gid fra Oven snart det klares!
— Ak! men Lys er ej at sé,
naar der spørges, ej der svares;
— Land og Hæder staar paa Spil,
Grunden vakler, Baunen brænder,
og med sammenbidte Tænder
staa vi bundne og sé til.

Vi forstaa ej Politik. —
Dermed slaar man os paa Munden.
Vi kan ikke veje Stunden
med det rette Statsmandsblik. —
O, men Et vi dog forstaa,
Et, som ej er bygt paa Sandet,
Et, som aldrig skal forgaa:
Kjærlighed til Fædrelandet!

Ja, den *sande* Politik —
den, som, naar det Hele vakler,
og de „Store“ staa som Stakler,
og den fine Kløgt slaar Klik,
træder frem med Herskerstempel,
lufter ud det skjændte Tempel,
skotter ej til Øst og Vest;
spørger kun, hvad Æren kræver,
hvad der løfter, hvad der hæver,
stamper frem af Jorden Helte,
og faar Hjerter til at smelte
og gjør Døden til en Fest!

Kom! thi Du os baader bedst,
kom til os som Nytaarsgjæst!
kom med Olieblad som Duen!
— eller bryd Dig Vej som Luen,
bryd med vældig Kraft og Varme

frem af Folkets dybe Harme!
Slaa med Glans mod Himmelbuen!
Frels os fra den usle Gruen
og fra Tvivlens fule Pest!

KAALORMEN.

Om Landsbyhaverne Kampen stod;
tre Gange var Byen taget
og atter tabt i Strømme af Blod.
— Det led mod Enden af Slaget.

Blandt Dynger af Lig en Saaret laa
og vented stille paa Døden;
kun Kampens Rædsel han om sig saae:
der var ingen Trøst i Nøden!

Han havde forglemt sit Fadervor
og prøved forgjæves at bede —
Læberne mumled de døde Ord,
og Tvivlen holdt Sjælen nede.

— Da faldt hans Blik paa en lille Orm,
kun halv saa stor som en Finger;
den var i Færd med at skifte Form,
endnu et Kryb uden Vinger.

Den agted ikke de drønende Skud,
ej Skriget og Hestenes Trampen,
men fulgte rolig Naturens Bud,
som om den var fjernt fra Kampen.

Det var en Larve — den havde Hast,
den sad og spandt sine Traade
og knyttede sig til Bladet fast
og vented Forvandlingens Gaade.

Den skulde forvandles til Sommerfugl,
som Puppe skulde den hænge:
— et Ormelig under Bladets Skjul —
den vidste ikke hvor længe.

Den gav sig tryg til sin Skaber hen,
af Slagets Rædsel omringet:
Der kom vel en Gang en Dag igjen,
da den vaagned til Liv — bevinget!

— To bristende Øjne saae derpaa,
de lyste i Døden milde.
Det var Soldatens, som saaret laa.
— I ham blev det ogsaa stille!

Den lille Orm med den faste Tro,
den blev hans Lærer i Døden;
den slog for hans bævende Sjæl en Bro
mod Opstandelses-Morgenrøden!

ET FUGLESKJUL.

Blandt Kugler og Kanoner
i Arsenalets øde Gaard
med høje Jubeltoner
en Fugl sin Trille slaar.
Det er en Han, en lille En,
der synger for sin Mage,
saa Skytsets Malm og Murens Sten
slaa Trillerne tilbage.

Hel barsk med spidset Øre
staar Arsenalets Kommandant;

til Krageskrig at høre
han ellers kun er vant.
„Guds Død! Er her en Fugl i Hæk?
Det skal jeg snart forpurre!“
— Men Fuglen fløjter lystig væk,
og Oldenborrer surre.

Mildt suser Foraarsvinden
ind i den øde Fæstningsgaard;
den vifter ham om Kinden
og i de hvide Haar.
Alene, uden Viv og Børn,
paa sine gamle Dage
han føler sig som fra en Ørn
forvandlet til en Krage.

Det er, som han kan huske
en Drøm fra sine unge Aar,
som om fra Rosenbuske
en Duft imod ham slaar.
— Sligt er ham ikke længe hændt.
— Men føle! — fy, for Fanden!
Hvor kan han være det bekjendt!
Han stryger sig om Panden.

Hans Miner er saa strenge;
han spejder op ad Gaardens Mur:

„Hvor kan den Fugl dog hænge!“
Han søger om dens Bur.
„Det lille Bæst — den Skrigehals —
— Guds hellige Død og Plage!
Ja, jeg skal dreje om dens Hals
og kvæle den og Mage!“

Mens stiv Soldaten skuldrer,
han spanker hidsig op og ned.
Kors, hvor den Gamle buldrer;
for Alvor er han vred.
— Men Fuglen spørger ej om Lov.
I Foraarsaftnen stille,
saa fri som i den grønne Skov,
den slaar sin glade Trille.

„Ihvor dens Mage stikker,
dens Smuthul maa vel findes dog!“
— Hvor Bombestablen ligger,
han nærmer sig en Krog.
Med Et man sér ham stille staa
og derpaa frem at trippe:
Han hører mellem grønne Straa
smaa Fugleunger pippe.

„Hvor Djæv'len kan de være?
— Jo vist, jo, jeg har rigtig hørt:

I *Bomben* — paa min Ære!“
Den Gamle studser rørt.
Thi sé: I Bomben stor og hul,
paa Bunden dybest nede,
dér finder han et Fugleskjul,
en dunbedækket Rede.

Og paa den bløde Vugge
den lille Moder, skjær og fin,
han sér sig angst at dukke
— han mindes dunkelt sin! —
Hun dækker ømt de nøgne Smaa,
som nys krøb ud af Ægget —
han kan ej sé sig mæt derpaa!
han brummer rørt i Skjægget:

„Den Bombe skulde dræbe —
nej, dertil er den nu for god!
Gid aldrig der maa klæbe
ved den en Draabe Blod!
Den er en lille Helligdom;
ja vist, den bør forgyldes!
Gid alle Bomber rundt herom
som denne maatte fyldes!“

REJSETUMMEL.

Jeg har rejst! — Jeg har været i fremmede Byer!
Jeg har klavret tilfjelds mod de flyvende Skyer;
dampet hen over Svælg, hvor det ludede brat,
suset ind som en Vind i Tunnellernes Nat,
været henrykt og søvnig og vittig og dum
og har samlet af Indtryk en uhyre Sum!

Jeg har rejst! — Jeg er fyldt som en struttende Sæk
med mærkværdige Billeder, brogede Træk!
Jeg har været i Fængsler og stolte Palær,
i mugne Ruiner og Tyves Kvarter,
i Theatrene paa den gentileste Plads,
i Hoteller, hvor Kaffen servertes i Glas.

Med Gamascher og Plaid og med Natsæk i Haand
har jeg støvet omkring for at danne min Aand;
der var Nok at beundre, hvorhen jeg saa kom,
Toiletterne taler jeg slet ikke om;
— for de Skjønne, som bar dem, jeg havde kun Sans,
for de yndige Smil og for Øjnenes Glans!

Jeg har drukket ved Mosel den liflige Vin,
jeg har svømmet i Neckar og fisket i Rhin,

dampet lystig afsted med Cigaren i Mund
over Harlemmerhavets udtørrede Bund,
havt det stort, havt det smaat, været fin, været flot —
og jeg nægter det ej, jeg har moret mig godt.

Jeg har rejst! jeg har staaet og lyttet med Lyst
til det skvulpende Hav ved Normannernes Kyst.
Gjennem Dønningen fra den atlantiske Sø
satte Koursen jeg over mod Briternes Ø;
i den mægtige Stad ved den mudrede Flod,
i det uhyre London jeg undrende stod.

Over Tage jeg fløj, under Jorden jeg fór,
og jeg blev saa lille og Verden saa stor.
I det myldrende Babel jeg ganske forsvandt,
til jeg atter mig ovre paa Fastlandet fandt
paa den ensomme Strandbred ved Frisernes Øer,
mellem Maager og Møller og brølende Køer.

Jeg har rejst! o, det er mig endnu som en Rus!
Jeg, der sad som en kummerlig Snegl i mit Hus,
jeg har tumlet mig om uden ringeste Tvang
i den lystige, brogede Verden engang,
nu mod Syd, nu mod Nord, alt som Lunet mig drev —
og jo mere jeg leved, des mindre jeg skrev.

Naar i Sindet det klang og jeg stemtes til Sang,
da jeg tænkte som saa: det faar Luft vel engang,
naar Du sidder derhjemme paa Vridsløse Mark,
kan Du samle det Alt jo paa tætskrevne Ark; —
men bag Rosernes Hæk, ved den sprudlende Bæk
bør Du ej Dig besudle med Pen og med Blæk.

Og saa reves jeg bort af den levende Strøm,
over Bjerg, over Dal — det var mer end en Drøm!
Over hængende Broer det gik som et Lyn,
saa det Alt løb i Et som et Hjul for mit Syn;
Hessen-Cassel og Nassau, hvor fløj de forbi
i det hvirvlende lystige Rundmaleri!

Og jeg glemmer dem aldrig, de Aftner, jeg nød,
og de Toner, som hen over Bjergsøen lød,
og de dejlige Dage ved Mælarens Strand,
ved Ardennernes Fod og i Schweizernes Land,
og den Nat, da det hvined i Takkel og Tov
i den rygende Storm over Vestervovvov!

Jeg har rejst — jeg har rejst paa min egen Maner,
har ej gaaet paa Jagt efter store Ideer.
Jeg har sét paa det Alt, paa hver Gren og hver Pyt
med mit eget Humør, med mit eget Gemyt!

Jeg har taget det Alt som en ypperlig Kur,
som et Menneskebad i Vorherres Natur.

— Er der Friskhed heri, er der Fart, er der Flugt,
lad det vidne da om, at jeg Tiden har brugt.
Har jeg givet mig kjækt til det Fremmede hen,
er jeg Mand for at finde mig selv dog igjen!
Jeg har ikke forglemt, trods Alt hvad jeg nød,
mit Hjems det velsignede daglige Brød.

Hvad jeg lærte og vandt, mens jeg tumled omkring,
om min Aand fik derude et højere Sving,
om jeg øved mit Skarpsind og modned min Dom?
Ikke véd jeg det selv. Men jeg véd: hvor jeg kom,
hvor jeg gik, hvor jeg stod ved den fremmede Strand
fløj min Hu til mit Land, til mit elskede Land!

Naar jeg hørte dets Sprog, naar man nævned dets Navn,
naar jeg hilste dets Flag i den fremmede Havn,
naar en Hytte jeg saae, som var tækket med Straa,
eller Pilen, som stod ved den sivkranste Aa,

eller lytted derude til Bølgernes Røst —
o da brændte min Kind! o da svulmed mit Bryst!

— O mit Land! o mit Land! saa forladt og forraadt!
saa skuffet for Alt, hvad din Fortid har spaaet!
For den Nød, Du har lidt, fast jeg elsker Dig mér,
og med luende Haab jeg mod Fremtiden sér,
mod den Dag, der skal gry over Norden engang,
da Du atter gjenfødes i Daad og i Sang!

HVORLEDES MAN KAN NARRE ET ÆSEL.

Omdanset af de lette Myg,
en solvarm Sommerdag
jeg lunted paa et Æsels Ryg
ad Vejen hen i Mag.

Til Venstre laa min Rejses Maal
bagved den grønne Skov.
Mit Æsel bar sit Kors med Taal
og gik, som om det sov.

Men det var et forslagent Dyr,
træsk over alt Begreb.
— Jeg aned som en fiffig Fyr,
det lured paa et Kneb.

Jeg kunde paa dets Øren sé
et Tegn, som jeg forstod:
Det havde faaet en Idé
og mente, den var god.

Jeg vidste godt, hvoraf det lo,
hvad lunt det grunded paa:
Hvor Vejen delte sig i to,
dér skulde Slaget staa!

— Og ganske rigtigt; da vi kom
til Stedet, Æslet stod.
Jeg svinged lystig højre om,
men Æslet stritted mod.

Det vilde gaa den anden Vej;
men det var netop min.
Det Krigspuds aned Æslet ej —
min Plan var det for fin!

Jeg bandte, mens jeg sled min Pisk,
saa den gik halvt itu;
men Æslet grinede polisk
og tænkte: slaa kun Du!

Og skjøndt det gik som i en Vals,
af Pletten ej vi kom.
Jeg kunde knækket før dets Hals,
end faa det højre om.

Saa gav paa Skrømt jeg Ævret op —
men aldrig har jeg leet,
som da det satte i Galop!
Man skulde blot os sét!

Vi fløj afsted, imens jeg lo,
saa mine Taarer randt.
— Jeg lod det blive i den Tro,
at det var det, som vandt.

Og Æslet, værdigt til sit Ry,
sang højt sin Sejerssang:
Det skrydede i vilden Sky,
saa Skovens Ekko klang!

VED ET KUNSTNERPARS SØLVBRYLLUP.

Nær ved Lillebælts Strand stod hans Vugge paa
Fyen.
Alt som Dreng var han stærk som en Bjørn.
I hans Sjæl krydsed dristige Tanker som Lyn,
og hans Hu steg mod Sky som en Ørn.

Der var noget i ham af en Vikingnatur!
Der var Mod til at trodse en Storm,
til at hugge sig Vej, til at sprænge sit Bur,
til at skabe selvstændig sin Form.

Med sit gjærende Sind, med sin higende Aand
svang som ung han fra Reden sig ud;
fjernt i Rom vandt han Hæder med Mejslen i
Haand:
Den helleniske Kunst blev hans Brud.

Men den Brud var saa bleg, og Berømmelsens
Glans
mægted ikke at skjænke ham Ro,
før et Hjerte han mødte, som banked mod hans
og ham skjænked for Livet sin Tro.

Der var Guld i det herlige Hjerte, han vandt,
der var Aand, der var sprudlende Liv!
Ja, velsignet hun være, den Hustru, han fandt,
hun, som fødtes ved Weichselens Siv!

Hun har drukket af Skjønhedens rigeste Væld,
og med Kaldet, hun ejer fra Gud,
har hun glad som et Barn af sin fyrige Sjæl
sendt en straalende Billedhær ud.

Nu i Kredsen af elskede Børn de jo staa;
de har naaet deres Sølvbryllupsfest. —
Lad os ønske, de Guldbryllupskransen maa naa,
og hvad Livet har skjønnest og bedst!

I SOMMERNATTEN.

Ved Vindvet Poplen sukker
i Sommernattens Vind;
jeg aabner det og lukker
min gamle Længsel ind.

Saa længe — ak saa længe
fornam jeg ej dens Røst;
jeg vilde stolt fortrænge
dens Svaghed af mit Bryst.

Nu, medens Verden sover,
og Stjernen staar paa Vagt,
og Havets vilde Vover
har sig til Hvile lagt —

i Sommernatten silde,
ført af et Vindpust hid,
den kommer mild og stille
og spørger: „Har Du Tid?

„Hvor gnaver Dig din Lænke?
Hvor bløde dine Saar?
Tør Du en Stund mig skjænke
som i de unge Aar?

„Det Gode, som Du vilde;
det Bedste, som blev glemt;
den Bøn, Du bad som Lille!
Alt har jeg trofast gjemt.

„Jeg tør jo ej mig nærme
til Dig ved højlys Dag;
har Du nu Mod at sværme
en Stund og være svag?“

— Det er et Stævnemøde;
ak, under graanet Haar!
Men mine Kinder gløde
som i de unge Aar!

Ja, kom i Nattens Mørke,
og kom ved lyse Dag;
thi der skal Manddomsstyrke
til saa at være svag!

VED EN VENS AFREJSE TIL UDLANDET.

1872.

At udbringe Skaaler er ej mit Fag,
jeg kryber før under Bordet.
Men i Aften — det er en anden Sag —
mine Herrer, jeg beder om Ordet!

Jeg er nok den Ældste i denne Kreds;
endnu har jeg ingen Maane —
men jeg nærmer mig stærkt den tredie Snes,
mit Haar begynder at graane.

Hvad jeg siger her, er ej sagt i Rus!
Vel er jeg en Smule Sanger,
men De véd det: i et Forbedringshus
jeg færdes daglig blandt Fanger.
Det svaler — det giver et eget Blik
for Livet og Realiteten;
hvad jeg siger her, er mér end Lyrik;
thi Manden staar bagved Poeten.

Nu vel: før vi drikke din Afskedsskaal,
min Ven, saa laan mig dit Øre!
Jeg vil tale til Dig i Skjaldenes Maal,
jeg véd, Du forstaar at høre:
Du selv er Poet — jeg kjender din Smag,
Du elsker de dæmpede Strenge.
Den Hyldest, jeg bringer Dig her i Dag,
er en Gjæld, jeg har skyldt Dig saalænge.

Saalænge — ja, fra de unge Aar —
jeg tror fra vort første Møde;

thi ingen saa godt som Du forstaar
at hjælpe Andre at føde.
Hos Dig fik Talen sit frie Løb,
man lo af den fulde Lunge,
Tanken fløj dristig ud af sit Svøb,
og Hjertet laa paa din Tunge!

Og bruste end stundom hidsigt dit Mod,
hvor ærlig var selv din Harme!
Naar man trængte til Dig, var Du altid god:
den Aabne, Brave og Varme!
Hvem har vel siddet hos Dig i Kvæld
i den lille venlige Stue,
og ikke følt sig saa inderlig vel
og varmet sig ved din Lue!

Vi véd det, som kjender din lyse Aand:
paa den Fane, som Du har hævet,
som fra ung Du kjæk har holdt i din Haand,
der staar „Excelsior“ skrevet:
Opad og fremad og altid op!
— Dit Sigte er højt som Maalet!
Det vinker Dig som en Alpetop
over Døgnets Taage og Skraalet!

VED STRANDEN.

Ensom i Aftenens dæmrende Stund
hviler jeg her paa Skrænten ved Skoven;
under min Fod det dejlige Sund,
og den reneste Himmel foroven;
Dampskibet glider derude forbi —
i det hvilende Hav pløjer Kjølen sin Stribe;
Hveen og Skaane sig spejle deri
og en Vrimmel af talløse Skibe.

Aldrig saa yndig en Aften jeg saae,
Luften saa mild og vidunderlig stille,
neppe sig rører det rankeste Straa,
og saa sagte Smaabølgerne trille.
Styrket af Badet, hvor aander jeg let,
jeg, som var træt nys og trykket af Heden!
Er Alnaturen forklaret med Et —
eller jeg forklaret af Glæden?

Alting omkring mig er Skjønhed og Glans:
højere hvælver sig Himmelens Bue,
friskere dufter Skovenes Krans,
og et Under mig synes hver Tue;

Svalerne lege i Luften Tagfat,
medens de hen over Havfladen ile —
og dette Hav, hvor spejlklart, hvor glat,
og hvor kongelig stort i sin Hvile!

Er det det samme, som væltede nys,
pisket af Bygen, sin Bølge mod Landet?
Det, som nu trykker de blødeste Kys
paa hver Sten, mens det spiller paa Sandet:
nylig saa oprørt, nu drømmende tyst,
farvet af Solen, hvis svindende Flammer
festlig belyser den dæmrende Kyst
og den skumrende Skovgrænses Stammer.

Myggenes Dans i den blikstille Luft,
Frøernes Kvækken fra Vandløb og Moser,
Ryllernes Piben og Strandmarkens Duft
som af Hø og af dugvaade Roser,
Lyden af Aarernes taktfaste Tag
hist fra Fiskerens Baad paa den spejlklare Skive,
Svalernes Jubel og Lærkernes Slag —
ak, Hvo kan det, Hvo kan det beskrive!

Hvor jeg Dig elsker, Du herlige Strand!
— Du min Fødeøs Hav! ved din Bred har jeg leget,

tumlet som Dreng ved det skvulpende Vand,
hvor som Mand jeg nu sidder bevæget.
Alle de Strenge, der klang i mit Bryst,
da mit Hjerte var rent og beruset af Drømme,
bæve nu atter og klinge af Lyst,
og fra Læberne Tonerne strømme —

strømme fra Læben og formes til Digt —
ak, som jeg mægted at gribe i Sangen
dette Moment, saa herligt og rigt,
og at holde for evigt det fangen!
Men er mit Digt kun en svindende Lyd,
skal dog en Stund det, naar jeg er forstummet,
fængsle til Livet den jublende Fryd,
som min Sjæl har i Nuet fornummet!

DET SIDSTE FØLGE.

De skulde bære den Døde bort;
han laa paa den aabne Baare;
Ceremonien var grumme kort,
der flød ej en eneste Taare.

Venner og Slægt var der ingen af,
kun lejede Folk og Præsten.
— Sin sidste Hvid han en Fattig gav,
saa lod han de Andre om Resten.

Det var i Verdensstaden Paris;
han havde tabt sig i Vrimlen.
— Om han var en Taabe eller en Viis?
til Helved gik — eller Himlen?

Sé, det var Gaader som mange fler.
— Enhver har nok i sit eget!
Man sagde, han havde havt Fugle kjær
og stundom med Smaabørn leget.

— En Eneboer i den myldrende By,
han gik paa de afsides Veje;
for Kvinder veg han til Side sky
og redte sig selv sit Leje.

Det sidste: Dødens, var nu ham redt.
Han havde betalt sin Kiste. —
At ogsaa han havde grædt og lét,
det var der kun Faa, som vidste.

Men, som de nu toge paa Baaren fat,
der blev — som ved et Mirakel —
med Et i Salen som mørkest Nat,
og — Himmel — hvilket Spektakel!

Det sortned for alle Vinduesfag,
det kradsed og krøb paa hver Rude;
som i en Stormvind af Vingeslag
lød sælsomme Stemmer derude!

Den gode Pater sig korsed bleg,
han ønsked, han kunde sig skjule:
han troede, at det var Djævle, som skreg,
— men det var Himmelens Fugle,

den Dødes Venner, store og smaa,
de Fugle, han daglig gav Føde:
Finker og Spurve og Krager graa!
— Paa Klokkeslet gave de Møde.

De kom fra Tage, de kom fra Træer,
det var lutter gamle Bekjendte;
der var ogsaa blandt dem en Ravn og en Stær,
— de var ikke vant til at vente.

Men, han var undskyldt — han hørte dem ej,
skjøndt kun et Lagen ham dulgte!
— Saa førtes han bort paa den sidste Vej,
og Fuglene alle ham fulgte.

Den sorte Baare, hvortil ingen Krans
var flettet af kjærlige Hænder,
blev ført til Graven i Solskinsglans,
— der var ingen Mangel paa Venner!

De flagred om Baaren med Kvidren og Skrig,
med døvende hundredfold Klage.
Et Følge havde den Ensommes Lig,
hvortil ikke Mange faar Mage!

Saa aabnede Jorden sit sorte Skjød,
og saa blev Liget begravet;
men Livets Bølger sig rastløse brød
derude i Menneskehavet.

Som før gik Verden sin travle Gang,
men inde i Dødningehaven
der steg mod Himlen en Klagesang
af hundrede Fugle om Graven!

——— ——

„ARABEREN“.

Føret var prægtigt, Vejret smukt,
Grønttorvet bugned af Blomster og Frugt.

Den ænsed det ikke, det grimme Spektakel;
den var kjed af Verden — en udlevet Stakkel.

Brudt i Krydset, mager og skank,
med et svagt Forsøg paa at føre sig rank,

holdt den paa Torvet blandt kvidrende Spurve
med Blomster i Potter og Jordbær i Kurve.

Ude fra Haverne havde den bragt
Roser af alleryppigste Pragt,

duftende Jordbær, som nylig var plukkede,
røde Levkøjer, som glimred beduggede.

— Den ænsed det ikke, den „grinte“ bidsk,
bag Ørene bar den af Halm en Visk.

Den troede, da jeg vilde kjøbe en Rose,
at jeg vilde stjæle dens Mulepose!

Hvor kunde jeg da fortænke den i,
at den sparkede ud, da jeg gik forbi!

Jeg havde kjendt den i bedre Dage:
sørgeligt var det gaaet tilbage!

Kronen, som var den paa Lænden brændt,
viste, den havde i Hæren tjent.

Dens Navn havde staaet med Ros i Avisen,
— det var dengang, den vandt i Væddeløb Prisen,

da i Gentlemansløbet, rap som en Pil,
den klared i otte Minutter en Mil.

Dengang — ja, da var Foden bevinget;
elleve Alen den satte i Springet,

fløj som en Hind over Stok og Sten,
og hvilken Bringe — og hvilke Ben;

Ung og vælig, from som en Due —
Halsen skinnende, krum som en Bue —

Ørene spidsede, Gangen let —
Fyr og Flamme — og aldrig træt!

Smukkere Stridshest end den i Slaget
var ikke sét under Dannebrogsflaget!

Kuglen, som rev dens Herre væk,
gav ogsaa den det første Knæk.

— Nu var den udslidt; den bed og sparked.
Fem Daler den kosted paa sidste Marked.

Hvem skulde nu sé, som dér den stod,
at der flød i dens Aarer ædelt Blod!

Stakkel! man havde den ilde behandlet,
havde den Blodet til Galde forvandlet.

Lidt for Tanden og Piskeslag —
det kan nok give til Verden Nag!

ælte i Mudder i Tørvegraven —
det kan nok gjøre den Frommeste gnaven!

spejle i Dyndet sin Karikatur,
naar man har gjort i Verden Figur!

kjende sig selv i sit Skræmmebilled —
og det saagar paa Hovedet stillet!

det er tungt! ja vist, det gjør Sindet sært.
— Gjengjælde Ondt med Godt er saa svært —

svært endogsaa for Menneskeracen,
sværere for et umælende Asen!

„Øje for Øje og Tand for Tand“
var den rette Moral efter dens Forstand.

For den var jo Paradishaven lukket,
gik Livslyset ud, var det evig slukket.

Med os — ja, det er en anden Sag:
vi, som blev til paa den sjette Dag!

— Den nedstammed, sagde man, fra en Araber
og havde sin Stamfaders Egenskaber.

Amagerkonen, som havde den kjøbt,
havde den ogsaa „Araberen“ døbt.

Hun forsikred: „Endnu, naar den stak i Galoppen,
da kunde selv ikke Fanden stopp'en!

„Styrted den snart, var det ikke saa sært.
— Men Skindet var altid Pengene værdt!“

Det skar mig i Hjertet. Jeg nægter det ikke,
jeg betragtede den med mildere Blikke.

Jeg vil haabe, den appellerer sin Sag
til den højeste Ret paa Dommens Dag!

ELEFANTEN.

Den var bragt over Sø og salten Vand
fra en Havn et Sted i Levanten.
Nu hejsed de den fra Skibet i Land
med lystig Opsang af alle Mand;
— i Evropa stod nu Giganten.

Hvad Under, den var i snavs Humør
efter al den Skvulpen paa Rejsen!
Kosten ombord havde været tør;
den var vant til at knase paa Sukkerrør,
— og nu denne Hiven og Hejsen!

Den vidste jo godt: den kunde dem slaa
til Jorden Alle med Snablen,
de Lilleputter, den om sig saae;
det var det, den stod og grundede paa —
der var noget Voldsomt paa Stablen!

Ført fra Asien, sit skjønne Hjem,
fra Bananers og Palmers Skygge,
den skulde nu vises for Penge frem;
— den var jo saa from og lærenem,
et Skabningens Mesterstykke.

— Det var i Livornos Havn, jeg tror,
jeg husker det ikke saa nøje.
Trængslen omkring den var meget stor,
Gadedrengene jubled i Kor;
af Vrede funkled dens Øje.

Da tordned med Et en Kanonsalut
i Havnen fra Citadellet —

da var Elefantens Taalmodighed brudt:
Torvet den rydded i et Minut,
med et Slag sin Vogter den fælded.

Snablen den brugte som Krigstrompet,
saa stormed den op ad Gaden.
Dér vidste man ej, hvad nys var skét;
Mage til Syn var aldrig sét:
den erobred i Stormløb Staden!

Den fór afsted i dundrende Trav
over Torve og ned ad Stræder,
trampende ned, hvad Plads ej gav,
knækkede Lygtepælene af,
forfulgt af Skrigen og Eder.

Rundtom blev Byen som folketom,
thi forud iled nu Rygtet.
Man vidste jo ej, fra hvad Kant den kom.
Der var ingen Tid til at sé sig om —
i Husene ind man flygted!

Fra Vindverne knalded det Plaf i Plaf:
de vilde skyde Uhyret,
men Huden var tyk. Naar Kuglerne traf,
de tirred den kun, mens de prelled af,
og vildere rasede Dyret.

Men sé: nu standsed den ved en Bod:
— der var Noget, som laa den i Vejen,
som trillede rundt foran dens Fod.
— En Stund Elefanten forundred stod
og betragted det næsten forlegen.

Det var et Barn — et uskyldigt Nor,
som ej var reddet i Tide!
med Snabelen tog den det op fra Jord,
og som den kunde være dets Mo'er,
den lagde det varsomt til Side.

Saa fór den om Hjørnet og stak i Fart
gjennem Porten ind i Kastellet;
der stod en Skildvagt med Knebelsbart,
men før han fik sit: „Hvem dér?" besvart,
han laa paa Ryggen og sprælled.

Ved alle de mange Kugler at sé,
som laa i Bunker derinde,
fik Elefanten en snild Idé;
— nu skulde Byen en Ulykke ské
og lære Respekt for sin Fjende!

Saa snapped den Kuglerne én for én
og hvirvled dem ud over Byen!

den brugte sin Snabel, den var ej sen
— der skulde ej blive Sten paa Sten!
de fløj som Bomber mod Skyen.

— Gud véd, hvordan det Hele var endt,
hvis ikke et Skud fra Siden
havde lidt Bly den i Hjernen sendt;
— den havde dem Alle endevendt.
Nu blev den et Offer for Striden.

Den blev skeleteret og pillet ren
og samlet Knokkel for Knokkel.
— Til Danmark førte en Lærd dens Ben;
i Museet staar den: en vældig En,
et Kæmpeskelet paa en Sokkel!

— Saa gaar det de Store i Kamp med de Smaa:
de Sidste faa Magten i Længden.
Saa vil det altid i Verden gaa:
Kravlet kommer dog ovenpaa. —
Respekt for de Smaa — for *Mængden!*

BJØRNEJAGT.

Jeg véd en pudsig Maade
at fange Bjørne paa;
den er simpel og praktisk
og let at forstaa.
Han, som har hittet paa den
— jeg skulde nok tro:
han forstod sig paa Bjørne
paa Fire og paa To!

Man trænger ind i Skoven,
hvor Bjørnen har sin Sti,
og søger dér en Stamme
med vilde Bier i.
Saasnart den er funden,
man binder til en Gren,
som rager ud fra Toppen,
et Tov med en Sten.

Men frit maa det hænge,
og Stenen — dygtig stor —
maa dingle foran Hullet,
hvor Bierne boer;

dem generer den ikke,
men Bjørnen desmér,
naar han kommer for at slikke
paa sin Bjørnemaner.

I det tidlige Daggry,
naar han vaagner af sin Lur,
maa man være paa Pletten,
før han gaar sin Morgentur.
I den nærmeste Trætop
kan man vælge sig en Plads.
Det varer næppe længe,
før man hører hans Bas.

Saa begynder Komedien:
der er han! giv Agt!
— Der er slet ingen Fare
ved denne Slags Jagt. —
Til de vilde Biers Rede
han véd den lige Vej.
— Det er klart: han er vant til
at gaa paa den Galej!

Han entrer op i Træet,
som en Pjerrot — lidt plump.
Hvor smisker han fornøjet!
Hvor logrer Halens Stump!

— Nu er han ved Maalet
og klemmer sig fast
ved Hjælp af sine Bagben.
som en Ulk til en Mast.

Men Stenen er i Vejen —
den Tingest maa væk!
Den generer hans Snude;
han gi'er den et Smæk!
Men midt paa Snudetippen
faar han Smækket igjen.
— Han studser og nyser,
vor tykke, lodne Ven.

Saa bliver han arrig
og slaar et vældigt Dask,
— men faar det tilbage
midt i sin Pandebrask.
Det gnistrer for hans Øjne;
han finder Spøgen grov.
— Han har aldrig hørt Tale
om Ligevægtens Lov!

Med hans Kundskab i Fysiken
er det daarligt bevendt;
Pendulsvingningslæren
er ham ganske ubekjendt;

han har aldrig brudt sit Hoved
med Tyngdens Theori,
men stolet paa sit eget
naturlige Geni.

Saa rejser han Børster
med Hævnens vilde Tørst,
og saa begynder Kampen
for ramme Alvor først.
I Luften flyver Stenen
for hans Dommedagsslag!
Men han faar dem tilbage
— o Vé! — som Snudedrag!

Man skulde tro, han vilde,
trods sit blinde Raseri,
indbanke i sit Hoved
lidt Filosofi.
Men Nemesisideen
er saa svimlende høj —
doceret af en Kampesten,
den falder noget drøj!

Han fnyser, han skummer,
han bløder af Saar,
men med Renter betales
hvert Slag, som han slaar.

Hans arme Bjørnehoved
er ømt som en Byld.
Han aner ikke — Tossen —
det er hans egen Skyld.

Saa maa tilsidst han bøde
med Livet og sin Vams:
han tærsker sig til Døde,
den taabelige Bams;
saa dratter han fra Træet
ifølge Tyngdens Lov,
— mens Stenen hænger rolig
deroppe i sit Tov!

MANDEN PAA DUESLAGET.

Fra femte Stokværk til Husets Kvist
og saa tilvejrs ad en Stige,
saa naaer Du gjennem en Luge tilsidst
derud i hans luftige Rige!
Forneden har Du i Perspektiv
med „Frelserens“ og „Vor Frue“
den store Stad med sit travle Liv;
foroven — Himmelens Bue.

Der staar han paa det svimlende Bræt
og spejder fra Dueslaget,
en vindtør Fyr med en gammel Kaskjet
og fløjter og svinger med Flaget.
Om han driver en borgerlig Næringsvej?
om han møder til Ildløs med Sprøjten?
— Hvad véd jeg derom — jeg kjender ham ej,
jeg besøgte ham aldrig i Højden.

Men samme Figur som endnu han staar
med Næsen vendt imod Skyen,
jeg saae ham i mange Herrens Aar,
naar jeg færdedes nede i Byen:
Jeg fandt ham deroppe ved Dagens Gry
paa Færde med Morgensolen —
og under den straalende Aftensky,
naar Børnene myldred fra Skolen.

Og Jernbaner byg'des, og Byen fik Gas
og Vandtryk og større Beskatning;
men han — han stod paa den samme Plads,
som under den gamle Forfatning.
Imens han mønstred sin Duehær
og fulgte dens Flugt under Himlen,
gik jeg dernede og jaged Ideer:
en Menneskemyre i Vrimlen.

Saa meget Vand løb imens til Strand:
De sloges paa Krim og i Polen. —
Jeg voxede op fra Dreng til Mand
og fik lange Skjøder paa Kjolen.
Men han deroppe — han blev ikke træt;
det var, som om hele Kloden,
den store, tunge, ham hang saa let
som en Sæbeboble ved Foden.

Han staar der endnu — lidt mere tør,
en Smule mere bedaget,
den samme snurrige Fyr som før;
han har ikke strøget Flaget.
Og Folk, som dernede paa Gaderne gaa,
selv Vagtparadens Soldater,
sé ud for ham som Dukkerne paa
et Mester-Jakels Theater.

Om de slaas dernede til Lands eller Vands,
— om Verden er halvt af Lave,
for Sligt har deroppe han ingen Sans;
han lér ad Kejser og Pave;
og Dagens Spørgsmaal og Dagens Strid
og Alt, hvad der staar i Avisen,
hvad rager det ham? Han bedømmer sin Tid
efter Vejret og — Ærteprisen.

— Jeg nægter det ej, naar Vejret er smukt,
og Dueflokken sig svinger
i mægtige Kredse, i susende Flugt
paa solbestraalede Vinger
og tumler sig højt over Kirke og Slot
og Byen og Skorstensrøgen,
jeg deler hans Smag og forstaar saa godt
det Nag, han maa bære til Høgen.

Og mangen Gang, naar i Strædernes Kvalm
jeg døves af skraalende Munde,
som raabe med Tørv og med Sengehalm —
jeg kunde ham fast misunde
hans luftige Standpunkt, hans lystige Dont,
hans Blik fra oven paa Vrimlen;
han har deroppe en vid Horizont
og et friere Syn paa Himlen!

Men Folk, som dernede i Kjælderne bo
i de snevre, smudsige Stræder,
og handler med Pølser og Sværte og Sko
og gamle aflagte Klæder,
de pukke paa deres sunde Fornuft
og forsikre til Hvem, der vil tro det,
at han lever deroppe af bare Luft
og er ikke rigtig i Ho'det.

RAVNEN.

Da paa Solferinos Høje Kampens store Stund var nær,
og den første Morgenstraale lyste paa den franske
Hær,
réd langs ad de barske Rækker, som i spændt
Forventning stod,
han, „den Tavse“: Frankrigs Hersker, paa sin
Stridshingst Fod for Fod.

Just da Solens Kugle funkled i den fjerne Horizont,
lod han Blikket, stolt og rolig, glide hen ad Hærens
Front.
Pludselig han sænked Kaarden, bøjed sig ærbødigt
ned.
„Var det Fanen, som han hilste?“ — Ingen vidste
ret Besked.

Men med Et der lød med Brusen gjennem Rækkerne
et Navn.
Det var Ravnen, som han hilste — Hærens gamle,
tamme Ravn:
Veteranen, kaldt *„Marengo“*, arvet fra den store
Tid,
— Sejersørnens sorte Skygge — nu en halvblind
Invalid!

Kold som Skæbnen, ligegyldig for den Hyldest,
som den fik,
sad den paa Zouavens Skulder, stirrende med
Sfinxens Blik.
Det var den, „den Tavse“ hilste: Ravnen, som i
hundred Slag
havde fulgt hans store Onkel gjennem Sejr og
Nederlag —

været med ved Pyramiden, med ved Berrezinas Bro,
fulgt ham over Ruslands Sletter, svævet over
Waterloo!
— Sagnet gik, at paa sin Finger havde han engang
den holdt,
klappet paa dens sorte Vinger, overmodig, sejerstolt.

— Næsten et Aarhundred gammel; af ham selv
med Navnet døbt,
sad den paa Zouavens Skulder, tavs, som var af
Malm den støbt.
Atter flagred Frankrigs Ørne, atter spored den nu
Blod:
Aadselsravnen — Ørnens Skygge — Dødens Fugl
saa sort som Sod!

KILDEN.

Af Kilderne smaa
kan blive en Aa,
af Bækkene mægtige Strømme.
Saa kan det og gaa
i Livet, Du Smaa,
thi Stordaad kan fødes af Drømme!

Men bliver dit Liv
kun en Leg mellem Siv,
en Døs mellem duftende Roser,
da plumres dit Sind,
da tørres det ind
og ender i svampede Moser.

Kast Sløvheden væk!
Vær frejdig og kjæk
som Kilden, der risler i Skoven!
Spring frem som en Bæk
fra Rosernes Hæk,
et Spejl for Guds Himmel foroven!

Svulm op til en Flod!
Lad voxe dit Mod,
hvor Vandhjul og Savmøller skjære!

Lad Flaadernes Sejl
sig se i dit Spejl —
og strøm saa i Havet med Ære!

DA DE REV VOLDENE NED.

Hvad gaar der af Dig, min Fødeby?
Hvilken Byggen og Roden!
Jeg kjender Dig neppe: Du bliver som ny,
aldeles paa Moden.
Den travle Tid var Dig ilet forbi —
Du maa med i Løbet,
om ogsaa lidt gammeldags Poesi
gaar med i Kjøbet!

Ja vist! Hvem lægger paa Sligt nu Vægt?
— Det er Digternykker! —
For Nyttens Triumfvogn trækker vor Slægt —
vi er ingen Parykker!
Nu gaar det afsted i fejende Fart,
saa stærkt vi kan rende,
endskjøndt det just ej er saa ganske klart,
hvordan det vil ende.

De har nu besluttet, de vise Mænd,
Du maa ej beholde
det grønne Bælte, som kranser din Lænd:
dine gamle Volde.
Nu skal Du befries, min kjære Stad,
fra dit snevre Panser;
dine Stadsgrave, spætted med Andemad,
har stødt vore Sanser.

Som Fæstning kan Du ej staa Dig mér
mod de nye Kanoner.
Dine gamle Volde med Møller og Træer
og Bastioner
fra „Kjøkkenkurven“ ved Kallebodstrand
og ud til Kastellet
skal nu jevnes plat med det flade Land
— deres Dom er fældet!

— Dine Volde, hvorfra Carl Gustav drog
med Skam tilbage,
som Arthur Wellesley selv ej tog
i onde Dage,
som aldrig brødes af Fjendehaand,
som selv en Kvinde
en Gang har værget med Helteaand,
skal nu forsvinde.

Paa Skubkarrer triller man Minderne væk
fra de gamle Tider.
Nu faar vi den dejligste Gjennemtræk
fra alle Sider.
Etsteds derude — ja Gud véd hvor —
skal der bygges Skanser,
naar først vi faa vrøvlet en halv Snes Aar
om vore Finanser.

Saa drive imens vi for Strøm og Vind —
det har ingen Fare!
Naar vi give Alverden frit Kjørind,
vil man nok os spare.
Det vilde jo være skjændigt gjort
at storme med Vaaben
en By, som hverken har Vold eller Port,
men er ganske aaben!

Vi har store Planer, fine Ideer
og Spekulationer —
her er Byggegrunde, som vel er værd
en Snes Millioner;
de maa gjøres i Mønt, naturligvis!
Hver eneste Tomme
drives op til den allerhøjeste Pris
med den store Tromme!

Din Stadsgrav — og din Kirsebærgang,
hvor Violer vi plukked,
hvor den blomstrende Tjørn over Vandet hang
og Sivene vugged,
hvor den vilde Drossel i Buskene sang,
mens Aftenen dugged,
og Fiskeren med sin Bambusstang
over Bredden sig bukked —

og de gamle Broer, som spejled sig smukt
dernede i Vandet —
og Udsigten lige til Kjøgebugt —
og Synet af Landet,
naar Solen gik ned, og i Aftnen sval
den første Stjerne
tændtes paa Himlen — mens Hornsignal
lød fra det Fjerne!

Forsvinde skal det nu Alt for det Ny —
der maa Plads til Mængden!
Ja, nu skal Du voxe, min kjære By,
i Breden og Længden!
Boulevarder faar Du som i Paris,
hvor vi kan os sole
og nyde i Mag vor Konditor-Is
paa Fortovets Stole.

Jeg sér i Aanden, hvor Du bliver fin:
hvilke Gader lange,
efter Snore bygged som i Berlin,
og Spadseregange
med Træer, som plantes paany hvert Aar
— saa naaes Idealet,
og du bliver lig en Grønnegaard
ved Hospitalet!

— Bevares! Jeg nærer den største Respekt
for en modsat Mening.
Jeg hører jo halvt til den yngre Slægt:
jeg er ingen Forstening.
Jeg er *med!* Jeg holder med Tiden Skridt —
men gjælder det Smagen,
da tilstaar jeg: *min* — jeg siger det frit —
er lidt uopdragen.

Jeg ønsker det Skjønne ufrisert,
ej slikket og plejet!
Jeg ynder Naturen ugenert,
ej pyntet og fejet!
Jeg kan sé paa en gammeldags Navneklud
med godmodige Øjne —
men jeg synes de Huse, man nu ryster ud,
er mestendels Løgne.

Disse brogede Prøver paa hver en Manér —
disse nypittoreske,
forfløjne, forlorne Murstensideer —
italienske og græske —
normanniske Taarne — Rokokkopalæer —
affekterte — groteske!
Af oprindelig Stil har jeg fundet mér
i en Legetøjsæske!

Det lyder lidt sært — nu ja, om De vil, —
men De maa betænke,
det er Tiden alene, jeg sigter til —
jeg vil Ingen krænke!
Jeg har Mod til at tage det med Humør,
om saa Verden vakler;
jeg er bare bleven en Smule ør
af de nye Mirakler.

Det gjør mig ondt for de Skove af Siv,
som dernede suse,
det gjør mig ondt for det Fugleliv,
som Buskene huse,
for de grønne Skrænter, de prægtige Træer
og de stille Bænke
og de gammeldags Folk, som hvilede dér
og holdt af at tænke;

for de jublende Smaa, som deroppe sprang
i Paradisspillet,
for de fattige Stakler, hvis Frihedstrang
blev deroppe stillet,
for den Syge, som med den blege Kind
søgte bort fra Vrimlen,
for at aande en Smule Livsluft ind
lidt nærmere Himlen!

— Jeg har nydt deroppe som lille Pog
mine bedste Glæder;
jeg kjender ved Stadsgraven hver en Krog,
de skjulteste Steder.
Der fik jeg alt Syn for en stor Horisont,
den Gang jeg var lille,
da jeg troede endnu, at Solen gik rundt
og Jorden stod stille.

— Det er mig som en vemodig Drøm,
naar jeg sér tilbage
fra den vilde, brusende Nutids-Strøm
paa de gamle Dage!
Som Digter staar jeg i Æresgjæld
til de gamle Minder:
dem maa jeg sige et rørt Farvel,
før de forsvinder!

TIL EN VEN OG EN VENINDE.

I.

(Med et Exemplar af „Fulvia“.)

Modtag, min unge, varme Ven,
som aaben, kjæk og fordomsfri
forstaar at give helt Dig hen,
ej blot i Poesi —
modtag min Tak, fordi Du stod
mig og min Musa trofast bi!
og dobbelt Tak, fordi Du lod,
som der var Intet i!

Det Barn, jeg nu skal skilles fra,
det har Du over Daaben holdt:
— mit Hjertes Barn — min „Fulvia“,
hvoraf jeg halvt var stolt.
— En Fader er jo tidt lidt svag,
og mig det gaar, som Fler det gik:
jeg hænger ved mit Selvbedrag
til sidste Øjeblik.

Hvis var den Haand, som let og fin
og nænsom, næsten kvindeøm,
har glattet ud paa hendes Lin
den allermindste Søm?

Hvis var den Aand, som ægged min,
naar træt jeg kasted Pennen hen?
hvis Aand og Haand? — om ikke din,
min ridderlige Ven!

Ja, der var Meget, Meget i —
thi det var ikke Hjælpen blot,
men først og sidst din Sympathi,
som gjorde mig saa godt!
Og halvvejs bliver Æren din,
hvis jeg beviser end i Sang,
at jeg er mér end en Ruin
af hvad jeg var en Gang!

II.

(Med en antik Statuette.)

Da Fulvia, min Frue,
var kommen til Forstand
og gik ej mer i Buxer
og spillede sin Mand,
men helt var bleven Kvinde
og havde staaet Brud,
og følt: „det var at vinde!“
— da saae hun saadan ud —

som denne Statuette,
der ved det første Blik
fast synes for naturtro
til at være antik,
men, naar man ret betragter
dens Form og Draperi,
forraader Oldtidskunstens
fuldendte Harmoni, —

som denne skjønne Kvinde
med Fingren paa sin Mund,
der staar, som om hun lever
endnu i denne Stund,
saa tugtigt svøbt i Sløret,
saa klog og tankefuld,
skjøndt vel et Par Aartusind
har dækket hendes Muld.

— Hvem hun har været, Frue?
om født i et Palads?
om mejslet ud i Marmor
maaske af „Lysias“?
maaske en Kejserinde?
— ja, det er Alt: „maaske“.
Et sér man: Hun var Kvinde
og klog og smuk som De!

Man føler, at hun gjemmer
en rig Erfarings Sum.
Det er, som vil hun tale,
men er dog evig stum.
— Ja, saadan har jeg tænkt mig
min Fulvia tilsidst,
da hun kom ned paa Jorden
og blev sin Sejr bevidst.

Ja, saadan just, min Frue,
som naar jeg stod som Gjæst
i Deres Dagligstue
og fandt Dem allerbedst,
saa god og klog og yndig,
at trods mit hvide Haar
jeg glemte, jeg var myndig
og mér end tyve Aar!

— — —

ET VINTERBILLEDE.

(Text til et Træsnit, tegnet af H. Friis.)

Jeg synes, som før jeg det Gjærde har sét
og kunde det Hele tegne;
som det gaar en Maler, det gaar en Poet:
han har Øjnene allevegne.

Selv har jeg støvet som Maler omkring
og siddet ved Bondens Laage
og taget Skitser af alle Slags Ting
i de mærkværdigste Kroge.

Jeg har øvet paa Foraaret mit Talent,
og i Sne efter Studier vadet;
Tidslen er min gamle Bekjendt
og Burren og Skræppebladet.

Ved ensomme Skovmoser, sorte som Blæk,
har jeg krøbet blandt Stammerne brune
og fanget i Farten tusinde Træk
af Naturens vildeste Lune.

— Hvad behøver en Maler mér til Motiv,
naar han véd at gribe Ideen,
end en vejrslagen Pil, nogle visne Siv,
et Spil af Lys over Sneen!

For ham er der intet Stort eller Smaat
i Naturens vældige Tempel;
og Digteren, han forstaar det saa godt —
denne øde Egn til Exempel!

— Denne snedækte Mark, denne Himmel graa,
dette Gjærde af Kampestene,
og disse fattige Fugle paa
en Busk med bladløse Grene;

disse Tidsler, der bøje sig tunge af Sne
og nikke sørgmodig i Blæsten —
det er Alt, hvad Kunstneren lader os sé,
— vi selv maa os slutte til Resten.

Er det Stære maaske, som sidde dér
og vente paa Foraarets Komme?
Blev de narret maaske af lidt Solskinsvejr?
Har de troet, at Vintren var omme?

Jo vist! det truer med Hagl og Storm,
der er fygende Snefald i Vente;
og ej nogen Myg og ej nogen Orm
i hele Naturen at hente.

Hakke med Næbet den frosne Klump,
det nytter dem ikke en Smule;
Frøen har gjemt sig dybt i sin Sump
og Muldvarpen i sin Hule.

Spurvene, de har gyldne Kaar,
de bo ved Menneskets Huse;
i Stakkene gjemt, naar Vintren er haard,
de lade Stormene suse.

Krager og Ravne og alt det Kram,
der lever som sjofle Tyve,
for mig maa de gjerne faa Last og Skam,
dem lader jeg trøstig flyve!

Men jeg har ondt af Stærenes Tro,
de stakkels Fuglepoeter!
Det kommer der ud af at glemme sin Kro
og agere Foraarsprofeter!

— Har Kunstneren selv ej tænkt paa Sligt,
saa er det mig lige meget;
jeg gjør kun som Digter min simple Pligt:
jeg leverer kun Fingerpeget!

Scenen er vild og sørgelig tom;
men hvis den var mere broget,
da syntes jeg neppe saa godt derom,
— jeg savner slet ikke Noget!

Jeg lider just dette simple Sujet,
dette sære Valg af Motivet.
Der er Alvor deri. Det er ikke koket.
— Jeg tager det, som det er givet!

Det viser Naturen i Negligé,
indsvøbt kun i Sneens Lagen,
som et Barn, der ej har den mindste Idé,
om dets Nøgenhed strider mod Smagen.

Jaged det efter Mængdens Gunst,
saa var jo det Hele forfejlet!
Den sande Natur, den ægte Kunst
pynter sig aldrig for Spejlet!

Sé derfor synes saa godt jeg om
denne lille, fattige Scene,
der sér ud, som den blæser ad Verdens Dom
og føler sig ganske ene.

Og mens jeg i Tanken rammer en Pæl
gjennem Dagens braskende Løgne,
det er mig her, som en trofast Sjæl
mig betragter med ærlige Øjne.

PAA DET JEVNE.

Paa det Jevne, paa det Jevne!
— ikke i det Himmelblaa! —
Dér har Livet sat Dig Stævne,
dèr skal Du din Prøve staa!
Alt hvad Herligt Du kan nævne,
Alt hvad Højt din Sjæl kan naa,
skal hernede paa det Jevne
fast sin Rod i Livet slaa.

Komme ned, sé det er Tingen!
dale glad som Fugl fra Sky,
naar med Sang den sænker Vingen,
— ikke falde tung som Bly!
Komme ned og slutte Ringen;
være glad i Kvæld og Gry,
elske Verden, hade Ingen,
føle sig som født paa ny!

I det Høje! I det Høje!
Lyder det Dig mere smukt?
Funkler sværmerisk dit Øje?
Finder Verden stolt din Flugt?

Vil Du ej dit Hoved bøje
under Livets strenge Tugt?
Vil Du ikke Marken pløje,
før Du høster Markens Frugt?

Ak, den Kunst er tung at lære,
dyrkes kun af saare Faa,
den uendelige svære,
den: paa Jorden fast at staa;
den: sin Himmel med at bære
overalt i Hjertets Vraa;
den: sin Skaber glad at ære
i det Store, i det Smaa!

Paa det Jevne skal Du bygge,
paa det Jevne skal Du bo!
Ej som Krøbling, ej paa Krykke,
ej med Dyrets dorske Ro!
Med dit Savn og med din Lykke,
med dit Haab og med din Tro
skal Du paa det Jevne bygge
op til Stjernerne en Bro!

Paa det Jevne! Paa det Jevne!
Altid i min Sjæl det klang,
naar med Fantasiens Evne
kjækt jeg mig fra Jorden svang.

Alt det Andet vil sig hævne,
er kun Splid og Undergang;
— Paa det Jevne! Paa det Jevne!
Det er Livets Sejerssang!

TIL FRU . . . . . .

Til Dem, som tidt har skjændt,
fordi jeg tav stille,
til Dem, som mest af Alle
har fristet mig til Sang,
jeg kommer her, min Frue,
— maaske noget silde —
og bringer dem min Hyldest
som Digter første Gang.

Jeg siger det saa dæmpet —
jeg bruger Sordinen,
De hører vist paa Rhythmen,
at det koster mig Tvang;
jeg tøjler mig til Pasgang
i Alexandrinen —
jeg fløj, hvor nu jeg kryber,
hvis jeg fulgte min Trang.

Thi det er ikke blot
som min Ungdomssangs Veninde,
De staar for mig som den,
der hævede mit Mod;
i Dem, jeg hylder, Frue,
den sjeldneste Kvinde,
saa aandsfrisk og begavet
som fordringsløs og god.

Og endnu noget Mér!
thi hvad højest jeg skatter,
det fandt jeg hos Dem:
den Sjælens Harmoni,
der røber sig i Alt,
i Alvor som i Latter,
saa klar, at Jord og Himmel
afspejler sig deri!

Elskværdig som Kamma
og aandfuld som hende,
fortjener De en Hyldest
saa udsøgt og fin,
som den, de store Aander
har viet hendes Minde!
— Men den var ikke renere
og varmere end min!

Ja smil De kun, Frue,
og puk paa deres Alder!
De er jo Bedstemoder —
jeg véd det saa godt:
Men skjønt er Efteraaret,
naar Bladene falder,
og De har evig Ungdom,
skjøndt Haaret er graat!

— Som ung, i Toner glade
besang jeg Efteraaret,
midt i Naturens Falmen
jeg jublede af Lyst.
Naar Skovens visne Blade
neddryssed mig om Haaret,
da følte jeg først ret:
der var Foraar i mit Bryst.

Og Meget har jeg prøvet,
og ensom har jeg levet,
og lidet har jeg søgt
at gjælde for Poet.
Hvad De og Verden véd
af de Digte, jeg har skrevet,
er: at jeg har paa Livet
med friske Øjne sét!

I tyve Aar jeg gik
blandt Fanger i et Fængsel;
det var en Styrkeprøve —
det var en Hestekur!
Men derfor just forstod jeg
den Fangnes Frihedslængsel.
Isbadet har kun hærdet
min lyriske Natur!

Men er jeg end blevet
præsenteret for Slangen,
og har jeg end spist
af Kundskabens Frugt
og kjender mér end Mangen
til Livet paa Vrangen,
jeg synes dog endnu,
jeg har Vinger til Flugt.

Og aldrig har jeg svigtet
Devisen paa min Fane
og kvalt i mit Indre
min Ungdomspoesi;
den tindrer endnu
ved Enden af min Bane,
som Aftenstjernen tindrer,
naar Dagen er forbi!

Der er noget Hedensk,
jeg véd det, ved min Glæde;
men er jeg en Hedning,
da er det en from.
For Glimtet, jeg har sét af
Guds Herlighed hernede,
jeg bøjer mig i Støvet,
men ej for Verdens Dom!

— Og nu, i denne Tid,
som gynger under Foden,
nu vover jeg som „Fulvia“s
Digter mig frem,
jeg, der er bleven gammel
og synger stik mod Moden;
kun Faa vil forstaa mig,
— men De er en af dem!

Sé, derfor kommer først
til Dem, jeg, min Frue,
jeg, der, skjøndt tidlig vant
til Savn og Selvkritik,
mig stiller nu letsindig
for Mængden til Skue
med Hjertet paa Læben,
med min svulmende Lyrik!

DEN BROGEDE VERDEN.

Jeg elsker den brogede Verden,
trods al dens Nød og Strid;
for mig er Jorden skjøn endnu
som i Patriarkernes Tid.

De snakke, som om den er gammel,
af Synd og Sorger mæt.
O nej, den flyver endnu i Dans
om Solen ung og let!

Skyggen og Lyset er godt fordelt,
men Menneskets Syn er kort;
vi glemme at tage Lyset med,
hvor Skyggen synes for sort.

Tror Du maaske, jeg aldrig har følt
ved egen og Andres Kval,
fordi jeg ikke vil kalde, som Du,
Guds Verden en Jammerdal?

Og dog har jeg prøvet dens Kamp og Ve
og vundet et ydmygt Sind.
Jeg har ikke leflet Livet bort,
for min egen Syndighed blind!

Jeg har grædt som Andre af Smerte,
fordi min Boble brast.
Men Boblen er ikke Verden;
læg Verden det ej til Last!

En vil hid og en Anden did,
hver priser sin egen Vej.
Men Verden kan ikke sig dreje
om hvert lille Menneske-Jeg!

Var Livet en Dans paa Roser,
mon Alt da var bedre end nu?
Hvis ej der var Noget at kæmpe for,
hvad var da vel jeg og Du?

Kamp maa der til, skal Livet gro,
ej Kamp blot for dagligt Brød,
men Kamp for Frihed i Liv og Tro —
thi evig Stilstand er Død!

Og derfor elsker jeg Verden
trods al dens Nød og Strid;
for mig er Jorden skjøn endnu
som i Skabelsens Ungdomstid!

Forbandelsen, som fra Gud Herren lød,
da Edens Have blev lukt:
„I dit Ansigts Sved skal Du æde dit Brød!“
kan bære Velsignelsens Frugt!

EFTERLADTE DIGTE

Endskjøndt min Aand har et sværmerisk Sving,
gjør mit Lune dog lystige Bukkespring. —
Her ser De et Billed, min ædle Grevinde,
af Englens og Satyrens Leg derinde.

(I Grevinde Dannemands Stambog, Jul 1869.)

EN AABEN HILSEN TIL HOLGER DRACHMANN.

———

„Hvergang med opspilet Mund Du ruller
Og truer og raaber: nu kommer jeg, nu!
Saa trækker jeg tavst paa min Skulder.

Din evige Ungdom, din evige Styrke,
Den vil jeg hædre og den vil jeg dyrke;
Men Braget, hvormed Du i Striden bryder,
Tillad mig, o Hav, som Svaghed jeg tyder!"
Holger Drachmann: „Sange ved Havet".

Fra Mastetoppen de raabte: *Land,*
Den nye Verden! — Ja vist: der laa den
som fordum Guanahani's Strand!
Alle Fantaster og Brusho'der saae den,
nogle med hallucinerte Øjne,
andre, som troede paa Skipperløgne;
det syntes en Spas at naae den.
Det gjaldt om at blive „første Mand"
og plante sin Fane paa den!

— Jeg saae ikke Andet end Himmel og Vand.
Det var Taagebanker, de tog for Maalet.
Jeg var kjed af Skuffelsen, kjed af Skraalet.
Denne pralende Blæsen Basun for det Ny
og overmodige Haan mod det Gamle
gjorde mig sky;
den begyndte næsten at vamle.

Ogsaa hos mig var Længslen stor.
Det var Menneskeslægten, vi havde ombord
med dens Drøm om Lykke,
med dens aldrig stillede Trang til at bygge
over alle gabende Svælg en Bro
mellem Aand og Natur, mellem Viden og Tro,
mellem *det,* som *er,* og *det,* som *skal komme.*
Men jeg maalte Fremskridtet Tomme for Tomme,
teede mig ikke ilter som Somme,
fulgte Mundheldet: „Tag den med Ro!"
og vented, til Fremtidsprofeterne
hældte Spyttet ud af Trompeterne.

Taalmodig gik jeg nede paa Dækket
og agted stille paa Fugletrækket,
beredt til at gribe hvert eneste Tegn,
naar det bare kom fra den rigtige Egn,
beredt til at hilse med Jubelpsalme
den ringeste drivende Gren af en Palme:

en slig med ukjendte Frugter paa,
som Kolumbus' Øjne en Gang den saae.
— Men jeg spejded forgjæves i Nætter og Dage:
det var, som vi dreves af Strømmen tilbage.
Der var noget, som hæmmede Skibets Gang,
mens Uvejrsfugle skrege om Masten.
Var det Sneglene, som under Kjølen hang?
Sad vi fast i en Grød af Sargassotang?
Eller „sejled vi med et Lig i Lasten"?
— Det faldt paa mit Sind med knugende Vægt:
Den er træt, den er syg, denne hidsede Slægt,
trods alle dens storladne Fagter
og Kommersen fra For og til Agter!

Da lød med Et din frejdige Røst:
som en Havørns Vinger den over mig bruste!
Der var Noget i den, som mig næsten beruste;
jeg fornam som et Pust fra den anede Kyst!
Den syntes ej løjet — den lød ikke lavet —
den smagte af Havet!
Den tog mig fangen — *den* rev mig hen!
Men — nu er jeg atter mig selv igjen!
Og dog — dog: hundredfold hil Dig, Ven,
hvis ej jeg skuffes, hvis Du er Manden,
der virkelig skimter ved Himmelranden

den forjættede Fremtids gryende Dag,
ej blot for vort Land og dets dyre Sag,
men for al den Længsel, der sukker i Tiden
efter Menneskelykke som Maal for Striden!
Ja, lovet være din Fødselsstund,
velsignet Du selv, din Moder og Fader,
hvis som Løgnens, Lavhedens, Mørkets Hader
Du har stillet Dig paa den ærlige Grund
og skrevet for Alvor, som jeg det skjønner,
Dig ind blandt dit Fædrelands gode Sønner!
— Hvad paa Dybbøl Du saae ved den alfare Vej,
var et Syn, som selv maatte røre de Døde;
alle vore Hjerter fløj Dig i Møde;
i hvad der saa hændes: vi glemme det ej!
Det staar skrevet i vor Sjæl med luende Skrift.
Der er Spirer deri til Fremtidsbedrift!
— Vel ligge vi slagne, vort Flag har en Rift,
vort Land er søndret; men selv har Du sagt det:
hvor Du tumled Dig om paa din rastløse Færd,
hvor Du kom, overalt var det Navn, Du bær,
det, dit Fødeland gav Dig, endnu højagtet!
Saa knyt ogsaa dit nu helt til dit Lands.
— Her er koldt! Ja vist, vor Himmel er taaget.
Nu vel: saa varm os, giv Luften Glans;
Du har Ild i Dig selv — Du har Farvesans,
Du kan mér end blot glimre med Sproget!
Det Kunststykke agter jeg ikke saa stort!

paa et større Felt skal Du vinde din Sejer:
Her spørge vi om, hvad i Brystet Du ejer —
om dit Hjerte er stort?
om det Spring, Du har gjort med din Skorstensfejer,
var som hans for dødeligt Alvor gjort
til Ære for Danmark, vor fælles Moder?
— Du har Lune som han, min kjække Broder;
hvor spiller ej lunt det danske Smil
igjennem din Præken om „Ole Pihl“.
Og „Hugget“, som Skipperen „gav dem med Øjet“,
i Stormvejret over Rattet bøjet,
„gik“ ogsaa mig „gjennem Oljetøjet“!
— Jeg har jublet med Dig i det lystige Lag
og følt: Du kan tage et Kæmpetag.
Gjerne synker jeg selv som et Vrag,
hvis jeg vinder den Tro, at vor Slægt gaar i Møde
en Gjenfødelsesstund, en Morgenrøde,
et Foraarsløvspring i Daad og i Sang!
— Men Ventetiden har været lang.
Man bliver mistroisk nu for Tiden
i al denne Surren af stærke Sjæle,
der stampe omkring paa høje Hæle.
Det er ikke nok med Næven i Siden
og Hatten paa Snurr at spille Gigant.
— Var Du ren som den skjæreste Diamant,
som gedigent Guld: Du maa taale en Prøve.
— Mindst vil *jeg* Dig din Hæder berøve!

Ære være den Krans, Du vandt!
Jeg beundrer din Kraft, dine store Vinger;
men hvor stærk Du er, ihvor højt Du Dig svinger —
mod Et nedlægger jeg her Protest:
En Digter er ikke som Hav og Blæst!
Du siger: Dit Sind er som Vind og Bølge;
som Lunet vexler, saa maa Du det følge.
Men Vind og Bølge faar sjelden Ro,
de er lige troløse begge To —
saadan i Dag — og saadan i Morgen.
En Digter maa gaa for sig selv i Borgen:
Gjennem Jublen, Længslen, Vemoden, Sorgen
maa spores en Stræben stor og hél
efter Mér end at flyde med Svømmeblære
paa Overfladen af Verdens Ære —
spores en brændende Menneskesjæl,
der ej blot vil synes, men virkelig være.
Den er Digternaturens sande Juvel,
kun den tør han selv i sin Krone fæste.
Geniets Glimmer, Geniets Glans
er et Laan fra Oven, men ikke hans!
Han kan fejle som Andre og fare vild —
ja, jage en Stund med løbske Heste,
som om Farten gik ad Hekkenfeld til;
men gjennem hans Liv og Strengespil
maa Grundtonen lyde: Han vil det bedste!
Ogsaa for ham er til de Bud,

de énfoldige, store: Ær din Gud!
vær sanddru! og elsk som dig selv din Næste!
Hvis ej, da er han et Stjerneskud,
ja, mindre end det: en Raket, der knalder
og suser til Vejrs og blænder, men falder
tilbage i Mørket, hvorfra den gik ud.

Og hvor fik Du, Ven, dine Skrammer fra?
Stanley, der gik gjennem Afrika
og baned sig Vej med en Vilje som Staal
de tusinde Mil i Kampen med Vilde
og blev graa før Tiden, men naaede sit Maal —
ja, *han* kan sige: Jeg er er en Mand!
„Gjør mig det efter, i Fald I kan!“
Men han siger det ikke — han tier stille.
Hovmod klæder selv Stærke ilde!
Du har nydt din Ungdom i fulde Drag.
Du fortæller det selv: Du har fulgt dine Lyster,
har aldrig skjælvet, var ingen Kryster,
— men paa hvilken Valplads stod dine Slag?
hvor er Sejren, hvoraf Du Dig bryster?
Du sværger ved Guldsporens Hjul paa din Hæl
og minder os om: at Adel forpligter —
nu vel! saa ram da ned med en Pæl
din egen Svaghed! opløft din Sjæl
til den Adel, hvortil Du sigter!
Af Naturen er Du begavet rigt,

dine Rhythmer ejer en mægtig Fylde,
de kan svulme og bruse, lokke og trylle —
jeg følte det alt ved dit første Digt;
jeg var med til først Dig at hylde.
— Og selv om Du ikke har sét det Land,
„paa hvis hvide Strand han sidder, den Mand,
som aldrig har svigtet, som aldrig har løjet,
som aldrig nedslog for Nogen Øjet“,
som kan hvad han vil, men kun vil hvad han kan —
ja selv om Du ikke saa vidt er fløjet,
jeg ikke blot haaber det, Ven, men tror:
Du er noget Mér end en Mester i Formen,
end en Æolusharpe, der spilles af Stormen,
end en nymodens eftergjort Asathor,
der fisker paa Skrømt efter Midgaardsormen.
— Du er virkelig stærk — Du *kan* blive stor:
en Pryd for dit Folk, en Fryd for de Mange,
der længes og sukker som jeg i Kvæld
efter nye Livskilders sprudlende Væld
og Vaarpust af evige Sange!

Uden Vaklen og Frygt har jeg viist Dig i Spejl
dine Fortrin og Fejl —
jeg kunde ej lade det være!
jeg maatte det, skjøndt jeg er syg og træt:
det var Aanden, der drev mig, Kjære!
Held Dig, i Fald Du tør give mig Ret!

da voxer Du selv og din Ære!
En Spillemand er jeg ligesom Du,
graanet, men ung i min Sjæl endnu;
— om jeg er en Fusker i Faget,
skal kjendes paa Harpeslaget.
Har jeg saaret din Stolthed, min stærke Ven,
saa er Du jo Mand for at slaa igjen —
jeg under Dig Overtaget!
Ogsaa jeg har været en Gang Huron,
spanket omkring med vilde Miner,
som om mine Støvler var Mocassiner,
fordret en Verden for min Person;
men Livet lærte mig Resignation.
Dog hørte Du ikke mig klynke,
selv, naar jeg var nær ved at synke.
Gud ské Lov: jeg fandt i mig selv en Bund!
Er den lille, den er dog min egen Grund.
Er Du en Havørn og jeg kun Bien,
gaar din Bane vældig i Periferien:
Et har for Dig jeg dog forud haft
og det er den midtpunktsøgende Kraft —
i Livet som i Poesien!

Vridsløselille, den 22de Februar 1878.

BRÆNDENDE SPØRGSMAAL.

(Marts 1879).

„Høsttiden endtes, her maa da ventes,
her maa da ventes paa Foraarsvind!“

Lakker det mod Nedgang? Ganger det paa Hæld?
Er der Sværdtid og Ulvtid ivente?
Eller sprudler nu iblandt os de livsfriske Væld,
hvorfra vi skal Foryngelsen hente?
I Dybet under Muldet skal jo Kilderne gaa
i mægtige Aarer, som Ingen endnu saae.
Er man stødt paa en slig under Lagene?
Eller venter man det først — én af Dagene?

Jorden skal erobres! Bjerge maa afvej'n!
Med Dampkraft vi suse hen ad Banerne.
Er der Foraar i Luften — lykkelige Tegn?
Kan vi stole paa Galet af Hanerne?
Jeg priser Enhver, som er tro mod sit Kald,
hvad enten det fører ham til Sejer eller Fald;
— men jeg afskyer de Hule og Flanerne
og gjør Front mod Kaos og Titanerne!

Man raaber paa det Nye — det Gamle er forslidt.
Hvordan staar det til med det Nærværende?
Farten er saa volsom. — Lad os sunde os lidt.
Et Overblik er muligt belærende.

Er vi nærmere Lykken? Er der mindre af Bedrag?
Gaar det fremad til Sejer med Folkenes Sag?
Har vi afrystet Slægtens Forbandelse?
Eller skranter vi? — Lider vi af Dannelse?

Jeg synes, der lyder gjennem Larmen et Suk,
som om Sjælene halvt vare tomme.
Vi isnes som af Høstaftnens faldende Dug,
og Alt bebuder Uvejrets Komme.
Vi lytte til dets Brusen — vi skimte dets Lyn.
Hvorfra da denne Friskhed i Digternes Syn?
De er Alle blevne pludselig saa sunde!
— Det var værdt dog at vide, hvor de bunde.

De snakke, som om Verden var bleven til igaar,
som om Ingen før de havde kjendt den,
og prøvet dens Kampe og undersøgt dens Saar,
— det er *dem,* som har vejet og vendt den!
Virkeligheden er vort nye Ideal!
Vi Digtere maa ikke have anden Moral,
end den, som der ligger os i Blodet,
— især, naar det stiger os til Ho'det.

Mærkværdige Tid? Det utroligste skér.
Man Smør selv af Themsmudder laver!
„Ingen Ligtorne!“ — *„Ingen Hæmorrh'ider mer!“*
„Ingen Kejsere, Konger og Paver!“

Reklame paa Reklame, hvorhen man saa sér,
med de fedeste Typer: „**Sé her!!!**“ „**Nej, sé her!!!**“
Og hvad proppes os ej daglig i Hjernerne
af Nyt fra hvert Musehul til Stjernerne!

Jeg sluger som de Andre hver Dag min Avis
og kæmper midt i Rygternes Brænding.
Det nyeste Nyt fra Berlin og Paris
kan sætte mig i yderste Spænding.
Overalt er der Kiv, hvor der ikke er Krig.
Hvem kan tælle de Faldne? Det stinker jo af Lig!
Og saa trykker man, bevæbnet til Tænderne,
hinanden saa inderligt i Hænderne!

Fyrst Bismarck er Kristen — jeg fælder ingen Dom.
— Vorherre lad ham kristeligt ende!
Jeg véd kun, hvis jeg sad i Oldtidens Rom
og saae dem lystigt dræbe og brænde,
det vilde være Spas mod, hvad nutildags skér.
Og ingen Paulus præker fra Torvene mér.
Vi er ude over alle Illusioner!
— Nu præke vi med krupske Kanoner!

Texten er praktisk: „Den Stærkeste har Ret!“
Vor Morallov, den har vi fra Dyrene:
Fanger ikke Edderkoppen Fluer i sit Næt?
Og stanges ikke rasende Tyrene?

Piner ikke Katten Musen i sin Klo?
Og sé blot til Snogen, hvor den kan sig sno!
Og naar Gjedderne ta'er for sig af Karudserne,
hvad bebrejde vi da Tydskerne og Russerne?

Fra Højden af vor Tid sé vi smilende ned
paa Staklerne i Fortidens Mørke.
— Men besynderligt nok, trods alt hvad vi véd,
vi stole ikke ret paa vor Styrke.
— Sandhedens Briller — hvorfra skal vi dem faa?
hvor Pokker mon de findes? — Har Nogen dem paa?
Er de tabte fra Løven indtil Myggen?
„Har Slangen kun faaet dem paa Ryggen?"

Nu tænker De vel strax, at jeg er Pessimist!
ak nej! jeg elsker denne Klode!
men Frelsen blot ved Damp og den elektriske Gnist
kan jeg ikke faa rigtig i mit Ho'de. —
Vi staa foran en Afgrund, og Mængden trænger paa:
Lykken har man lovet den, og Lykken *vil* den naae.
— Denne Stilling er i Længden generende:
Vi gjør Kæmpeskridt — paa Stedet marscherende!

Og alt dette Snavs, som fordærver vort Humør,
det skal væk. — samme Vej som Illusionen!

Hvilken Masse! hvor fælt at sé det uden Slør!
Hvem ta'er Aktier i Renovationen?
Om Forladelse! Jeg burde have sagt med Respekt!
— Der bli'er Noget at gjøre for den kommende Slægt,
naar engang det skal kjøres paa Døren!
— *Jeg* vil ikke være Entreprenøren!

— Men Kunsten? Ja vist: den skal jo befri,
løfte op til et Storsyn paa Striden!
Nej, det er just det Fine ved den nye Poesi:
den dypper os i Mudret af Tiden.
Hvilken mesterlig Teknik! Hvilken Anatomi!
Hjertet dissekeres: der er Intet deri!
Og naar de saa skal slutte Historien,
hvor bli'er Helten med sit Tilløb til Glorien?

Han dør paa Barrikaden! (I et brændende Hus,
ifærd med at redde en Anden —
det Motiv er forslidt). Lad ham dø i en Rus!
Lad ham skyde sig en Kugle for Panden!
Det Sidste er det Bedste. Dog siger jeg Pyt!
Det smager jo af „Werther“ — nej kom med noget Nyt!
Vi tage Jer, I Herrer, paa Ordet!
Men kom ikke med Attrapper paa Bordet!

Virkeligheden, som saa skammeligt før
stod i Strid med Ideerne og Drømmene,

og som Faa kun forstod at tage med Humør,
naar de rigtig saae den efter i Sømmene,
den serveres nu i Kunsten: vi skal sluge den raa,
der er virkelig *dem*, som forsøger derpaa —,
naa! — *det* er nu deres Fornøjelse,
de maa have en vidunderlig Fordøjelse!

Selv jeg, der dog elsker hver Ytring af Liv,
der minder om en vaarlig Bebudelse,
jeg forholder mig skeptisk — stritter mod — gjør
mig stiv
mod denne nye Svantevits Forgudelse.
Ofre til saadan en urimelig Klods!
Nej! før vil jeg blive Romantiker paa Trods,
og dreje paa den sværmeriske Lire
eller — frelse mig som her ved Satire!

Ogsaa jeg hører med til den higende Slægt,
er et Led af dens uhyre Kjæde,
ogsaa jeg bærer med paa dens tyngende Vægt;
som Tiden er til det, maa jeg kvæde.
Jeg søger ikke Ordet. Det fødes af sig selv.
— Springer jeg som Laxen mod den stridige
Elv,
mig driver dog ej Længsel efter Striden,
men Noget, der er stærkere end Tiden —

— stærkere end jeg og hele min Tid
og Alt, hvad dens Tusinder mene!
Det fylder mig med Haab, giver Mod, giver Lid,
det taler selv ud af døde Stene;
det rejser sig af Graven med Sejerens Pris,
som Venus fra Milo af det brændte Paris,
peger op mod Idealet, det rene,
selv fra Tusindaarsgruset ved Mykene!

Valget af Stoffet gjør Ingen til Poet,
men Livssynet — Pulsslaget — Tonen —
— hvordan han har hørt — hvordan han har sét —
og bag Ordene: Mennesket, Personen!
Er selv han i Stykker, men fiffig og fin
vil gjælde for en ægte Kremoneserviolin,
det kjendes dog fra Kvinten indtil Bassen,
at der er noget Braaddent ved Kassen!

Men Byron da og Shelley? Ja *de* var itu;
men de følte det med dødelig Smerte.
Der var Trods i deres Sange, der var Tvivl, der var Gru,
men — Suk, som fra selve Verdens Hjerte.
De kjendte tilbunds det Savn af Harmoni,
som Alskabningen sukker og vaander sig i!
Men hvor er nu Smerten og Længslen?
Nu er Digterne paa Færde midt i Trængslen!

Begejstringens Kilde, den hellige Bæk
med Bølger gjennemsigtige, klare,
er bleven til en formelig Styrtesø af Blæk.
— Vi Danske har og vort Niagara!
At driste sig derover, som jeg, paa en Traad,
hvilken Galskab! — faldt jeg ned, blev jeg ikke blot vaad,
men fra Issen til Fodsaalen farvet,
sværtet kulsort og ynkelig garvet.

Men min Puls banker rolig. Jeg véd, hvad jeg vil,
og lytter ej efter, om der klappes.
Jeg maa væk over Kløften — maa lade staa til!
Jeg gaar ene — vil med Sletingen kappes.
Lad de Andre bryde Baner, ifald de formaa;
jeg spørger kun — jeg vækker — skræmmer op — banker paa!
Hvad vilde jeg ej give, hvis Svaret
mig Kraften hos mit Folk aabenbared!

Men sé nu denne Mylr paa vort danske Parnas.
Ingen Djævel kan Tilløbet stoppe!
Mine Damer og Herrer — bevares! Tag Plads!
Men vælt blot ikke Thronerne deroppe!
— Vort Land ligger saaret, i Folket er Kiv,
dog aldrig har her været et saa digterisk Liv.
Men *hvordan* staar det til med Poesien?
Jeg er bange, „der gaar Levende i' en“.

Det hagler med Noveller, det fyger med Vers.
Hvordan skal denne Herlighed ende!
Du forbarmende Gud, hvilket broget Kommers!
Hvor er Gratierne og Muserne henne?
Sproget er fordigtet — nu slaar de det plat,
bytter det i Skillemønt og sliber det glat.
Men Guldet, som ej Rust kan fortære,
det ægte — *det* skal de lade være!

Denne Frugtbarhed synes mig gaadefuld fast,
Mon den tyder paa en aandelig Vækkelse?
Er den Følgen af Nutidens Jernbanehast,
et Sympton paa Sundhed — eller Svækkelse?
Jeg véd ikke ret: skal jeg græde eller lé?
Har man fundet en ny Sort Guano maaské,
som nu, da vore Store ere døde,
fremtryller denne mageløse Grøde!

I Kaldede! I Bedste! Jer rammer ej min Spot,
I, hvem Musernes Kys har indviet.
Jeg sender kun min Pil mod det, som er raat,
det Forlorne — og Styverfængeriet.
Mig driver intet Had, jeg kjender ej til Nag,
men *dem*, som vil røve vor sidste Rest af Smag:
Ildtilbederne af Realiteten,
dem rammer jeg lige i Planeten!

Deres nye Renaissance, deres svulmende Kraft,
deres Sans for det utilslørte Nøgne,

disse vintermodne Druer, som sprænges af Saft,
og alle disse livskaade Øjne —
hvor har de det fra? har vor Tid skiftet Ham?
Mig smager det forcert, af et lavet Program
efter Kraften, vi forlængst har beundret
i Shakespear's og Rubens' Aarhundred.

Ja, dengang, da „Vilde Will"*) skrev med sit Blod,
og Rubens og Titian maled,
da bugnede Livet! dengang var der Flod!
Nu ebber det — nu blegner Idealet!
Forsvunden er Kothurnen og den typiske Sans,
den bakkantiske Jubel og Gratiernes Dans,
det Befriende i Latteren og Taarerne!
— Nu trækker Tendensen os ved Haarene!

Min Doktor har sagt mig: vi er fattige paa Blod;
med Jernpiller skal det erstattes.
— Jeg frygter, at vor Sygdom har en dybere Rod;
skal jeg sige, hvad jeg tror der os fattes?
Har Du siddet hos en Kjær, der med Dødsangsten stred?
Har Du prøvet at trøste, hvor man Hænderne vred?

*) Kjælenavnet, hvormed William Shakespeare betegnedes af sine Samtidige. (Jfr. Walter Scott's „Festen paa Kenilworth").

Sét et Ansigt i Lidelsen forklaret?
— Da forstaar Du mig og gjætter vel Svaret.

Det er Troen, der savnes i Kunst som i Liv!
Men Savnet — det minder — det maner!
Det lyder nu som Suk gjennem visnede Siv,
som Sangen af døende Svaner.
Men Stjernerne funkle jo deroppe som før,
og sér jeg dem straale, faar jeg atter Humør
og tænker: Maaské er Idealerne
kun flygtet for en Tidsfrist — som Svalerne,

flygtet for at vende tilbage paany!
Men hvornaar? — Ja, det kan Ingen vide!
Een Svale bringer os ej Sommer i By.
Maaské er vi modne til at lide! —
Du evige Moder, mægtige Natur!
vær skaansom! jeg frygter, vi trænge til en Kur;
Og *dog* — Broder Menneskemyre!
mit Fremtidshaab er stort — ja uhyre!

Slæbende som Myren min fattige Skjærv
til den fælles, umaadelige Tue,
jeg tror paa vor Slægts guddommelige Hverv,
trods alle de Uvejr, der true!
Jeg sætter til den højeste Stormagt min Lid:
Det skal klares for vort Land! Det skal klares for vor Tid!

Gjennem Strid kun gaar Vejen til Maalet!
— Held dem, for hvis Øjne det har straalet!

FORELØBIGT GJENSVAR TIL MIN VEN DIGTEREN S. SCHANDORPH.

(Marts 1879).

Fyndigt, men kjærligt har Du svaret mig, Ven;
stærke Strænge i mit Indre har Du bragt til at dirre!
Haandtrykket giver jeg varmt Dig igjen!
— *Dig* kunde altsaa min Barskhed ej tirre:
sjelden sidder Hjertet saa højt nu hos Mænd!
Tak for hvert dygtigt Ord, Du har mig sagt, —
for dit Haab: at aldrig min Fortid jeg svigter —
— *mest* dog for den Hyldest, Du har Mennesket bragt!
— jeg er Menneske mer, end jeg er Digter!

Sandheden søge vi jo Begge at naa. —
Med en Mand just som Dig er det Glæde at stride!
Ingen af os paastaa: „*Vi alene vide!*“
— Alt, hvad der gjør Tankerne bitre og smaa,
det kaste vi med Stolthed tilside!

Vi vil være os selv i reneste Forstand —
Mere kan dog ikke man være her paa Jorden.
Det var derfor, jeg varsled og kaldte til Orden:
jeg bæved for vor Tid, — for vort Folk — og vort Land!
— Du er kjæk! Du soler Dig i Nutidskulturen,
— finder det lidt sært, at en livsmodig Mand
kunde male Eder Fanden paa Muren.

Er jeg da aflægs — bleven vranten og tung?
— Jeg, der blandt Efteraarets visnede Blade
vied mig til Alvor, alt da jeg var ung —
den Gladeste mellem de Glade.
— Jeg, der med Fryd i den nedfaldne Frugt
hørte Kjærnerne rasle saa forjættende derinde,
mens jeg bøjed mig modig for Erfaringens Tugt —
er jeg bleven tilbage for min Tid paa dens Flugt?
— *Bleven Fremskridtets — Ungdommens Fjende?*

Ve mig! — ja ve mig, ifald det var saa!
Da var jeg i Kampen, jeg har rejst nu, den Lille.
Nej! jeg har sagt det: jeg vidste, hvad jeg vilde,
dengang jeg spurgte — skræmmed op — banked paa.
— Gode var de mod mig — Gamle og Unge —
haardelig jeg trængte til Fred og til Smil,

dog opgav jeg Hvilen, — valgte det Tunge:
— spændte min Bue og — udskød min Pil!
Du har Ret: Jeg sigted paa ingen Person.
Fejlen kun, — Extremerne vilde jeg ramme.
— Det var ej blot et Indfald af den fordums
Huron —
endredmin for at tækkes — „de Klamme“!

Dig og de Andre med Ungdommens Mod,
med de dygtige Evner, men det hidsige Blod —
Eder, som jeg elsker, — mine kjære, unge Venner,
— ak, men som Nutidslivet frister og blænder —
vilde jeg tømre til Fremtidens Mænd —
vilde jeg vare for Beruselsens Fare, —
løfte og klare!
— Aldrig var jeg mere end da Eders Ven!

Tage mig til Indtægt, hvem Pokker der vil,
baade dem, der gaar i Spidsen, og dem, „der
sjokker efter“!
Jeg forbliver mig selv! Sætter Intet paa Spil —
tænker om de Sidste: maaske deres Kræfter
vil ikke slaa til, —
mulig deres Fødder af Vandringen er ømme, —
mulig har de ondt ved at nøjes med Drømme, —
fordrer her i Livet noget Andet og Mér
end abstrakte Idéer:

— Kraft til at bære deres Kors, for Exempel —
— slæbe dog som vi, skjøndt Du ikke det sér,
deres fattige Skjærv til Fremtidens Tempel.
Arbejdet er saa forunderligt fordelt.
Oversaa vi Livet fra Højderne helt,
da fandt vel hver Enkelt sit Modlod i Vægten
til Held for Balancen i Menneskeslægten.

Er jeg dit Modlod, og vippes jeg op,
saa haaber jeg, vi Begge og Sandheden vinder.
Ingen af os stod paa hin svimlende Top —
vi maa nøjes med de Smaakorn, vi finder!
Hil Dig, min Broder! vi mødes i Strid,
haardt har jeg sat alt dit Venskab paa Prøve, —
prægtigt Du bestod den, — Du stred som en Løve!
Sligt kan vi behøve
nu i denne tunge, ufordragelige Tid!

IDEALITET OG REALITET.

Redegjørelse og slutteligt Gjensvar til Digteren
Dr. phil. S. Schandorph.
(Maj 1879).

Har jeg tøvet forlænge? Kommer jeg forsilde?
Troede man mig vaklende — muligvis slagen?

Husk: jeg er Andet end Stridsmand for Smagen,
har ej mit Stade just ved Skjønhedens Kilde;
derimod saa god en Lejlighed som Faa
til at sætte mig ind i „det Forlorne og Raa“.
Man kan gjærne — jeg siger det uden Ironi —
gjøre mig strax til Professor deri:
jeg studerer det daglig — næsten mikroskopisk.
— Det noteres kun her, for at Alle kan forstaa,
at mit Livssyn er ikke utopisk.

Du, som har stillet imod mig dit Bryst,
det frejdige, brave, — som du kalder en „Bringe“ —
aldrig, mig synes, har Du løftet din Vinge
smukkere som Digter end nu i denne Dyst!
— Denne Sejr alt er ikke saa ringe!
Du staar i Ny og jeg staar i Næ. —
„Her er Rhodus“, har Du sagt, og Du byder mig
„springe“.
Nej: højere tilvejrs vil jeg prøve Dig at svinge!
Endnu har jo ej Du tvunget mig i Knæ!

Tappert har Du søgt at parere det Slag,
som jeg slog Realismens *Fantaster* i Planeten:
Dem, som mangler Syn for det Kaos, der er bag.
Paa den selv, som Du véd, har jeg aldrig kastet
Vrag.

— Verdenskampens Alvor! — *naar har jeg belét den?*
Jeg har rejst kun paany den ældgamle Sag:
Idealet contra Realiteten!

Dommen i højeste, sidste Instans —
ak, Gud hjælpe os! Længe skal der grubles og drømmes,
og kæmpes og lides, før der sluttelig dømmes,
før Sandheden viser sig i hele sin Glans!
— Vi er Digtere kun, — vi følge vor Mission:
Vi vil *overbevise*, — lad de Andre bevise
og synge deres evige prosaiske Vise:
„Hvad nytter Eders Blomster? Vi kan dem ikke spise.“
Vi holde os oppe i *vor* Region;
kappes om, hvor langt vore Stemmer kan række;
tale til vor Tid af vor fulde Person
og lytte til det Ekko, vi vække!

Føre vi en Strid om spidsfindige Ord?
Nej! højt skal det siges: Sagen er stor!
Den berører os Alle,
hvad enten vi pløje Hav eller Muld,
„granske Tankernes Zoner“ — „svinge Plektre af Guld“,
eller dreje, om Du vil, paa en Skralde!

Den slynger sig ind i, hvad vi tænker og tror,
omfatter Smagen — Livssynet — Bunden —
peger op imod Himlen og ned imod Jord.
Ikke sandt? Vi maa tage den fra Grunden!

Hvad forstaar Du nu først ved *Realitet?*
Hold dette mit Digt mod Tippen af din Næse,
saa skeler dine Øjne — Du kan slet Intet læse.
— Saa gaar det jo i Livet, min kjære Poet,
saadan har Tusinder paa Verden jo set.
Alle vil de dø paa, deres Syn er det rigtige;
Ingen er saa sikre som de Selvkloge — Vigtige.
Hvad der gjælder om Regnbuen gjælder om Mér:
det Sete beror paa Øjet, der ser.
Tingen er Tingen, — men Standpunktet — Smagen —
Stemningen — Kundskaben ændrer dog Sagen.
Virkeligheden, som synes saa klar,
holder dog de klogeste Høns tidt for Nar;
selv om den har Korpus og kan gribes af Haanden,
maa den opfattes dog og spejle sig i Aanden.
— Hvad En har beundret, har en Anden belét!

Alt, hvad Du sanser, er jo Led kun og Dele:
Brøker, som skal stemme i din Sjæl med et Hele!

Samler dit Aandsspejl? — eller viser det spredt?
Faar det os Andre maaske til at skele?
Eller giver det kun, almindeligt fladt,
en sjælløs Reflex som Spejlet i din Stue
af Alt, hvad der kommer tilfældigt tilskue
og lige saa tydelig kan ses af en Kat,
ja, bedre maaske af en mangeøjet Flue?
Da sætter jeg paa Hovedet haanligt min Hat,
thi da kan hver Vandpyt, hver Mudderpøl det
Samme:
— Pokker da staa i al Fantasi!
Vi kan hjælpe os herligt med Fotografi!
Hvad skal vi med Naturen malet og i Ramme,
naar Virkeligheden som den ægte Poesi
gjør Kunst og Geni
og hvad Herligt de har frembragt tilskamme!

Det mener Du ej! jeg véd det jo godt:
Du er *virkelig* Digter, — ej *Virkeligheds'* blot!
Du vil frem med din Tid; Du føler dens Gjæring,
har ingen Ro
til at sidde og visne af aandelig Tæring;
Du vil suge af Livet selvstændig din Næring.
Bravo! min Ven, her mødes vi To:
Jeg er med! jeg forstaar dem, der søger og længes.
Jag kun dit Bo'r

ned i den friske, moderlige Jord, —
spræng kun Granitten, min ærlige Bro'er!
  — Men pas paa, hvad i Farten der sprænges!
„Vejen til det Nye gaar gjennem det Raa"! —
Ja, saadan kom de store Tider tillive!
Nu vel, — men behøver vi det først at forskrive?
Ulykken er, saavidt jeg kan forstaa,
vi er alt Andet nu end naive.
Denne Digternes Trampen med Vandstøvler paa,
denne vældige Trumfen i Bordet med Knoerne,
hvorved nu man hævder sin stærke Person, —
-- Du siger: for at „drille blot den fine Portion" —
synes mig at smage af lidt Affektation.
— Jeg beundrer ej Afmagtsheroerne!
„Skal Digteren da kvidre som en Stillids i Bur?"
Ak nej! Du kjender mit, Du har set jo dets Mur.
      Bag dets smedede Gitter
ligger der en mærkelig Verden paa Lur.
Jeg kan ogsaa tale med om Menneskenatur,
  om „Ordens"- og — *Uordens*banditter!

Øs kun af Livets evige Væld!
Der er nok til os og de ufødte Slægter.
— Sænk kun din Spand saa dybt, Du det mægter!
Men glem ej: vi staa til en Fortid i Gjæld!
Ingen har elsket Naturen mer end jeg —
elsket og beundret den fra Solen til Sivet!

Ingen mer end jeg
følt sit Hjerte pulsere i Menneskelivet!
Men ikke har jeg set
paa Verden som en drømmende Søndagspoet;
ærligt har jeg skjelnet mellem Synet og Tingen.
Derfor gaar jeg Spørgsmaalet dristig paa Klingen:
har jeg stræbt efter Sandhed, eller lever jeg i
Skin?
Prøve sig selv er det Første, der bør gjøres!
— Spørgsmaalet viser baade udad og ind;
Verden, den ydre, og den i vort Sind
er to Magter, som begge maa høres.
Den *ydre* er stærkest, mod den er vi smaa;
den er til uden os — det føle vi Alle;
dog holde vi paa den, som skulde den falde!
Det er *den*, som de Fleste forløfte sig paa!
Nogle bli'er Krøblinge — Andre bli'er trætte —
Peer bli'er Filister og Povel Fantast. —
Finde det Rette,
det Standpunkt i Sjælen, hvor Foden staar fast,
det synes saa simpelt, især for de Lette,
dem, som har Dommen parat i en Hast.
Jeg tilstaar det ærlig:
jeg har gledet og snublet, mig var Kampen
besværlig;
færdig blev jeg aldrig, jeg higer endnu
fremad mod Lyset med brændende Hu,
lige beredt til at vare og vække.

Men aldrig vil jeg trække
for Modens Triumfvogn eller spænde som Du
mig som Stanghest for det, de kalde Fremtids-
poesien,
før jeg véd, hvilken Aand der er i'en!

Er den god eller slet?
Dette „brændende Spørgsmaal“ har Du taget for let.
„Hvor Livet er, er Retten!“ — Skal *det* være
Svaret?
Hvad strides vi da om? — Saa er Alt jo forklaret;
saa har jo de „bismarckske Kanoner“ havt Ret!
Mongoler og Vandaler
og alt det Barbari, der har plaget vor Jord
og spyttet og trampet paa Moral og Idealer,
har det smukkeste Valgsprog i disse dine Ord!
Under dem kan jo Ukrudtet brede sig mægtigt,
— under dem er vi fortabt og kan strax række
Hals!
Hvor Livet er, er Retten! hvor tordnedes det
vægtigt
ved *Sveaborg, Sadowa, ved Dybbøl og Als!*

Synes Dig Kulturen et fortsat Sejerstog
stadig op ad Bakke mod Frihed og Lykke?
Du, som dog er ferm i de store Verdenssprog,

ak! se de sorte Blade i Historiens Bog:
Har dit Hjerte ej gyst ved deres Skygge?
Hvilken Trængsel! Hvilke Skrig! Hvilken Pilegrims-
gang!
Hvilke knuste Illusioner! Var Vejen ej trang?
Har Du Øre alene for Befrielsens Sang?
Har Du aldrig selv følt Skoen at trykke?

Regn ej med Mennesker, som de var Tal!
Det er „Menneskers dyre Liv“, det just gjælder!
Aldrig har jeg talt, som om Verden stod for Fald;
jeg har spurgt kun: om Dagen ej hælder?
Sol vil atter lyse! — men lang er mangen Nat,
Vinter i Naturen følger efter Sommer;
Frugten maa bjerges, før Sludtiden kommer. —
Naar Vinterstormen raser henover Skov og Krat,
da ryster man fra Træerne ej Blommer!

Mit Haab om Lysets Sejr er ej mindre end dit.
Om Maalet, jeg tror, er vi enige i Grunden;
— om Midlerne? Nej Jeg siger det frit:
I sætte Basunerne for ofte til Munden.
Ouverturen selv til *Faust* kan man høre for tidt!

Jeg har vovet at dømme paa menneskelig Vis,
maaske noget vel „kategorisk og fyndigt“;

mulig var det syndigt
af mig, der jo aldrig har Livet studeret —
jeg siger det med Suk — endsige flaneret,
i Kulturlivets Centrum: det glimrende Paris.
Mit eneste Mandat og Fuldmagtsbevis
til at tale, er det, jeg præstered.
Er det sandt: jeg har Vinger paa Hat og paa Hæl,
saa takker jeg ham, der har skjærmet min Sjæl
og indblæst sin Aande i Leret!

Saalænge jeg ejer af Digterild en Gnist,
vil jeg værge Idealet af min yderste Evne.
Kald mig Romantiker — kald mig Realist!
Et véd jeg vist:
mit Standpunkt er endnu „paa det Jevne“!

Du har Aand, Du har Lune, din Pen kan være fin;
skjæmt Du kun dristig, selv til Grænsen af det Grove!
Kraften skal ej stækkes! — For at vinde, maa man vove!
Men Kunstens Verden, Ven, har og sin Disciplin —
man synder ej med Forsæt mod dens Love!

Hvad jeg fordrer af Dig er Festivitas blot.
Selv Holberg den hævded, hvor drøjt han end skjæmted;
hvor straaler den ej høj bag Aristophanes' Spot!
— Nu savned jeg den stundom; — det var derfor, jeg klemted
og vendte mig vred mod „det, jeg fandt raat".

Om Byron har jeg sagt jo det samme som Du:
Der var *Trods* i hans Sange, der var *Tvivl,* der var **Gru**;
men Du glemte hvad jeg skrev om hans Smerte.
Jeg har læst hans Don Juan, hans Manfred og Kajn,
men *over* dem lyste Poesiens Himmeltegn,
og *i* dem hans store, stolte Hjerte!

Husk vel: Det var under *„den evige Fred"*,
at han: Philhelleneren — Frihedsmanden —
Aristokrat til hver Tomme og Led,
skjød Britaniens *„cant"* sine Pile i Panden.
Regn Du ham kun til hans Tids Realister:
Digter var han først, **Romantiker** med!
— Hvis Logik mon det er nu, som brister?

Han beviser just, Ven, hvad Shakspeare end mer
har bevist: at det, som adler Poeten,

er hans Kraft til at løfte Realiteten
i Højde med de store, evige Idéer.
Fra dem faar den Glorien — fra dem straaler
Glansen.
Intet er for simpelt, Intet for raat,
Alvor og Spøg og Sværmeri og Spot
tumler sig i Dansen!
Stort bliver større og Intet for smaat!
William Shakspeare, Dig tilkommer Kransen!

Du tror „paa Naturens uendelige Kraft“!
— Som de gamle Ægyptere troede paa Nilen!
(De tilbad jo ogsaa engang Krokodillen.)
Nej, kjæreste Ven, paa *det* Kosteskaft
vil jeg ikke ride med! — Jeg gaar til *Kilden!*

Aldrig har jeg gjort Naturen til min Gud.
Jeg har drømt, jeg har anet en højere Orden,
— men fattet den? nej! Hver Orm, som paa Jorden
krymped sig i Smerte, mig minded om dens Brud!
— Den moderlige Isis med de tusinde Bryster
og den yppige Lotusblomst i sin Haand
har *Forraadnelsen* til Søster,
giver ej vor Aand
det Svar, som frelser og trøster!
Skarabæen, der ruller mellem sine Ben

Solkuglen, — ja selv den store Osiris:
Solguden selv er saa kold som en Sten.
Kun *han*, der har givet vort Øje en Iris,
der trækker sig sammen for *altformeget Lys,*
kan løse os Gaaden og frelse fra det Gys,
der gaar gjennem Livet
og sukker gjennem os, som gjennem Sivet!
Du spørger, hvad jeg tror paa? Nu vel! det maa ud:
paa Frihedens Sejr, men gjennem Personen, —
paa den **største,** *som vandtes igjennem Tornekronen, —*
paa de ti Mosebud, —
og paa **ham,** *som kun kan læge denne Verdens dybe Brud:*
Den almægtige Gud,
som hverken Prometheus, Dr. Faust eller Fanden,
endsige nogen Anden
ved Hjælp af den Praas, man kalder Menneskeforstanden,
har stødt eller støder fra Thronen!

TIL DEN YNGRE SLÆGT.

Hvad er det, jeg hører? Der lyder jo Raab
som med „Levende Rejer!“
Er det Foraar? Nej! det er „Danmarks Haab“,
som forkynder sin Sejer.
Er den vunden? — Nej! den er taget paa Borg,
det er Tilløb bare.
Vi drukne i Blæk og Spektakel vor Sorg.
Det Andet vil nok sig klare.

Ja Pennene sprutte, saa det er en Lyst.
Guds Død og Plage!
Det er jo en formelig Væddeløbsdyst.
— Vi var kommen tilbage.
Hej! Hop! Vi maa mærke, vort Sind er ungt!
Ja, De tror, jeg spøger? —
Ak, nej! mit Hjerte er inderligt tungt;
det er Fremtidens Mænd, jeg søger.

Mænd, som kan tage den tunge Arv
fra de Gamles Skuldre,
som kan føre os fremad og ejer Marv
til Mér end at buldre.
Der raabes paa Sandhed og paa Natur,
naar de mest er i Dalen.

Husk: Rovdyret ligger bag os paa Lur
og pisker lystent med Halen!

De Gode sørger, de Kaade lér;
selv prøvede Venner
har ondt ved at række hinanden mer
de frelsende Hænder,
Had koger op nu og afføder Had,
de Stærkeste famle.
— Der er Nok, som kan sprede og splitte ad,
men saa Faa, — saa Faa, der vil samle.

Disse Rejsegilder, før Huset er rejst,
disse støjende, vilde
Hurraraab, før Kransen er hejst,
klæder Danske ilde.
Mit kjære, arme, prisgivne Land,
det gjælder din Ære:
Naar et Folk staar splidagtigt Mand mod Mand,
det forspilder sin Ret til at være!

Ja nu vil her blive Dyrtid paa Mænd,
hvis Fødder har Fæste,
hvis Arme har Kraft til at holde igjen
paa løbske Heste.
I Unge, der rives af Farten hen —
Vár Jer, I Bedste!

Jeg har levet min Tid, men er Ungdommens
Ven —
Vár Jer, — for Skridtet — det næste!

Jeg er født Klokken Tolv St. Hansaftensnat
i Midsommernatskjæret;
der er noget Elektrisk ved mig som en Kat:
jeg kan forudføle Vejret:
Der er Lavtryk i Luften — farlige Tegn
paa, at Tiden er kommen,
da Fler end vi Gamle skal fejes afvejen:
Husk — Fremtiden! — Dommen!

Nytaarsaften 1879.

FANTASIEN.

(November 1880).

Skjønne Fantasi,
forgylder Du ej længer den Fattiges Hytte?
Er din Tryllemagt forbi?
Hvad har Verden da skjænket os i Bytte?
Sandhed — den nøgne? — Mislyd og Splid?
Er det Svaret, Du giver os, nittende Aarhundred,

— Frugten af et Vid,
hvis Triumfer vi med Stolthed beundred?

Skjønne Fantasi,
send din Straale som før til den Fattiges Hytte!
Gyd Livets Poesi
i hvert Bryst, som for Tvivl er et Bytte!
Oplad for det Skjønne i Verden vort Syn!
Lær os at elske, saa Øjnene lyse!
Tænd med dit Lyn
en Flamme i de Sjæle, som fryse!

VED AARSSKIFTET 1880—1881.

Snart rinder Aarets sidste Time ud;
atter skal de lyde, af Vindene baarne,
de gamle Koraler med det festlige Bud:
Et Nytaar er oprundet! Pris være Gud!
Basunerne skal hilse det fra vore Taarne.
Vi Ældre, vi gribes saa sært af det Ny —
Livet er saa kort; dog lad Aarene ile:
i det Kommendes Gry
se vi Haabet med Barneøjne smile!

Børnene og vi forstaa hinanden bedst.
Mindet og Haabet i Slægtskiftet mødes;
aldrig dog saa skjønt som i Aarets sidste Rest,
i den hellige Jul, den livsalige Fest,
naar det Nye er i Færd med at fødes.
Støj kun, I Unge! dans kun, I Smaa!
Om Juletræet dér bør vi alle slutte Kjæde;
    vi Gamle og Graa,
vi er med; vi dele Eders Glæde!

Just naar ved Aarets korteste Dag
Mørket mest os knuger, vi drages mod det Lyse,
glemme dog ej den Tid, som ligger bag:
Storme har dækket vore Kyster med Vrag
og Dødsskrig bragt Hjertet til at gyse.
Vi Menneskemyrer, vi løfte os paa Taa,
vil saa gjerne for Skabningens Mestere gjælde,
    — men hvor smaa, men hvor smaa,
naar Naturen sig rejser i sin Vælde!

Stol da ej, min Sjæl, paa de udvortes Kaar,
de skifte saa let, som min Haand jeg kan vende.
Sludvejr i Dag, og Solskin i Gaar!
Ingen af os véd, naar hans Time den slaar,
— hvad der Dagen i Morgen skal hænde.

Graanet af Tiden, jeg sidder nu her, —
Aanden er karsk, men Legemet svigter
— duer næppe mér!
Men til Øjnene briste, er jeg Digter!

Endnu engang maa i Ungdommens Lejr
jeg svinge uden Frygt en uplettet Fane.
Stærk i min Tro paa Sandhedens Sejr,
trodser jeg Meningers skiftende Vejr:
Livet maa fremad paa sin knudrede Bane!
Mægtige Ting i min Tid er der skét; —
nu, af mit Slægtled som En af de Sidste,
staar jeg med Tak for, hvad Stort jeg har sét.
Ogsaa jeg er Profet:
Baandet mellem Jord og Himmel skal ej briste!

Ej skal den rulle som en gudsforladt Bold,
denne Jord; den er stor, den har Plads end til Mange!
Menneskehjertet er endnu ej blevet koldt.
De klippe det ej over, dette Baand, som har holdt
gjennem Tusindaarskampe, — vær slet ikke bange!
Lad kun Menneskeaanden paa sin svimlende Flugt
trodse dristig Naturens: „Hertil og ikke længer!“
Vi aves ved dens Tugt, —
til dens hellige Modermælk vi trænger!

Følg mig, I Gamle; saa Mange som I kan!
Udvid ej Kløften! forøg ikke Hadet!
Det er Ungdommens Kraft, som skal frelse vort
Land:
den er Fremtidens Marv; skal i Nød holde Stand;
den skal vende i vor Krønike Bladet!
Ogsaa vi har jo gjæret og sydet engang
og styret, som der altid var Medbør i Sejlet.
Det er Livsmod og Marv, hvortil vi har Trang,
i Daad som i Sang;
men ikke til et Skinliv for Spejlet.

Mod da, min Sjæl! Du har fulgt din Mission,
selv om din Gjerning var ydmyg og lille.
Brød jeg ingen Bane, blev jeg Epigon —
hvad bekymrer det mig: Jeg har frelst min
Person,
— til Sangens Vaar, *dér* kom jeg forsilde.
Jeg sang dog om det Liv, der ej skal forgaa,
saa frejdigt som Lærken, før Vinteren er omme;
bygged med i det Smaa
paa den skjønnere Verden, som skal komme!

Den 21. December 1880.

ET SMÆK.

(1881).

De te sig som Gale
for at overgaa hinanden
og blive originale —
ja, forskrive sig til Fanden.
Det gjælder blot Modet —
hold Ørene stive. —
Ogsaa jeg kan staa paa Ho'det
og spille med Knive.

Nej, Pokker skulde klage,
hvorhen de saa styre!
Ogsaa jeg kan ransage
baade Hjerte og Nyre —
Notabene: hos Næsten.
Gud naade ham for Kuren!
— Jeg er ellers forresten
godmodig af Naturen.

EN LILLE UDLADNING.

(Oktober 1881).

Endskjøndt jeg er bleven maaske lidt for sat
med Aarene
og lader mig stryge, tam som en Kat,
mod Haarene
og krummer formeget min Ryg til Fryd
for Filisterne,
der spores dog vistnok en knitrende Lyd
af Gnisterne.

Jeg sidder for Tiden med Halen snoet
omkring Poterne.
Hvad jeg spinder paa, har jeg ej betroet
Idioterne.
Jeg vil klappe og slaa, være Skjælm og Profet,
til jeg brændes til Aske.
Jeg er ladet endnu med Elektricitet
som en Leydnerflaske.

EN TIDSSOL HAR JEG SET —

(December 1881)

En Tidssol har jeg sét i Nedgangen gløde,
sét en Verdensboble glimre — og briste!

— Feerne er døde — Englene døde —
Vingerne faldne af den sidste!
— Vi er blevne saa underlig bevidste.

Og den voxer omkring os den manende Skygge
med isnende Mistvivl og Længsel.
Der er Skrig omkring os efter Menneskelykke,
der er Kiv og rasende Trængsel.
Verden vil de løfte af dens Hængsel!

De rokke den ikke, den giver ej efter,
om de urgamle Tapper som før den sig drejer:
om Liv og om Død, mens de gjærende Kræfter
ustandset hinanden paa Vægtskaalen vejer.
Kun hvad lever i Aand vinder Sejer?

Det Andet er Dødens, det synker i Mørke!
Men hvor er den Haand, som Grænsen tør drage
mellem det, som skal synke, og det, som har Styrke
til at leve med Frugt for de kommende Dage?
Her tumler selv den Viseste tilbage!

Dog jeg rejser mit Hoved, jeg vender min Pande
mod den Kamp, jeg aner vil komme;

thi jeg skimter den Bred, hvor de Frelste skal
lande
hinsides de knusende Domme,
og det, som nu gjør Hjerterne tomme!

DU MENNESKEBARN, SOM BRYSTER DIG STOLT —

(Oktober 1878).

Du Menneskebarn, som bryster Dig stolt
af din kløgtige Aand, din oprejste Gang,
er dit Hjerte for Dyrenes Lidelser koldt,
har Du selv dem sløv eller grusom forvoldt,
da fortjener Du ikke din Menneskerang,
da har Du ej Del i det Adelsbrev,
som ved Slægtens Vugge din Skaber skrev;
de Børn, Du fostrer, hvis Aand Du danner,
faar Bulbidersnuder og Tyrepander;
Du fostrer til din og til Verdens Skam
en Flok af Rovdyr i Menneskeham,
Du befolker vor Jord med Tyranner.

Men Pris være Dig, Du ærlige Sjæl,
der af Skaberens Værk selv det Mindste har kjært,

[der ej nænner at træde en Orm under Hæl,
der véd, hvad det usleste Liv er værdt:
ja Pris være Dig, hvis dit Barn Du har lært,
at naar vi kan lette i Kjærligheds Aand
det trælbundne Dyr for dets trykkende Baand,
da voxer vi selv i Adel og Ære,
da har vi annammet den store Lære,
der fast skal staa, medens Tiderne gaa:
Hvad Godt Du gjør mod de Ringe og Smaa,
det skal Frugter i Tusendfold bære].

TIL OTTO HASLUNDS BILLEDER AF HESTENS LIV.

(I „Ude og Hjemme“ Januar 1879).

Gav Du paa Livet Agt
ej blot i Selskabssale;
kan i sin simple Dragt
det til dit Hjerte tale,

da giv Dig Tid og se
i Ro paa dette Billed. —
Spørg ej om dets Idé:
„Hvad Kunstneren har villet?“

Ak! Verden er saa klog,
den kritisk Alt vil fatte,
selv Hjertets stille Sprog
og Aandens bedste Skatte.

Nej, giv Dig ærlig hen,
og husk: Jo mér Du yder,
jo mér faar Du igjen.
— Det gjælder Alt, vi nyder!

Til fulde Aandedrag
behøves sunde Lunger.
Vor Mad har ingen Smag,
naar vi har ingen Hunger.

Hvad her et dybt Gemyt
med Mesterhaand har givet,
det er slet intet Nyt,
kun lidt fra Dyrelivet.

Betragt hver enkelt Felt
som Akt af en Tragedie.
— Hvem der er Stykkets Helt,
det sér Du i den tredie.

— Men hvorfor have Hast!
tidsnok tilsidst at gyse,

— et flygtigt Øjekast —
saa nyde vi det Lyse:

Ja her er Solskinsglans
i denne første Scene!
Man hører Myggens Dans
og Sang fra grønne Grene.

Et Føl er kommen nys
med Moderen fra Engen
og faar et Velkomstkys
af Vennen: Bondedrengen.

Han kan det næppe naa —
det vender sig en Smule,
mens Hoppen hviler paa
dets Ryg sin bløde Mule.

Se, hvor han staar paa Taa
for ret for det at kjæle!
— Sligt kan hvert Barn forstaa
og alle gode Sjæle.

— Men snart faar Føllet Sko,
og Hesten den maa slide,
og der er dem, som tro,
den skabtes for at lide.

I Møllen gaar den rundt,
og Bidslet skjærer Munden,
— bestandig rundt og rundt —
naar kommer Hvilestunden?

Den kommer, ganske vist!
Dø skal jo selv de Bedste.
Men Døden er saa trist,
saa haabløs sort for Heste.

Vi Andre har et Maal,
en Trøst, et Haab i Nøden,
og selv fra Martyrbaal
har Øjne lyst i Døden.

Men hvad har Hesten vel?
Den kan ej tro og haabe.
Man slider den ihjel —
til hvem skal den vel raabe!

Det synes mig lidt haardt,
det ryster mig en Smule,
at se den kjøres bort
som Aadsel til en Kule.

Det er et Sørgespil,
opført saa langt tilbage,

som Skabningen var til,
fra Verdens første Dage.

Mon det skal føres op
til Verdens sidste Tider,
indtil der siges Stop
og Ingen mere lider?

— — —

EN SYND.

(Januar 1881).

Blandt meget Andet, jeg har fortrudt,
som kommer igjen, naar jeg sidder alene,
er det: at jeg har paa en Sælhund skudt,
som hviled paa Strandens Stene.
Den laa derude saa tillidsfuld
i den klare, venlige Foraarsaften,
mens Havet glimred som smeltet Guld —
da lyned mit Skud og traf den.

Jeg saared den kun! Men Vinden bar
en underlig stønnende Lyd til mit Øre:
et Suk, der gjennem mit Hjerte skar,
jeg synes endnu det at høre.

Forbandede Skud! Jeg saared den kun
og saae den styrte sig angst i Havet
for at skjule sit Saar paa den dybe Bund,
der har saa Meget begravet.

Hvad vilde jeg med den? Hvad drev min Haand?
For mig var Dyret et værdløst Bytte.
Det var Myrdelysten, som greb min Aand;
jeg vilde prale som Skytte!
Nu ligger imellem to Snese Aar,
fra Vinden fløj bort med Dyrets Klage. —
Selv fik jeg af Verden mangt et Saar;
hvorfor da med Sligt sig plage?

Har man kigget i Livets Afgrunde ned,
været med at redde Menneskesjæle,
da véd man, som jeg, vel fuld Besked,
om hvad Tid og Sløvhed kan kvæle.
Mit bløde Sind har faaet en Skal
som Konkyliens tyk og tilbørlig hærdet.
Slig tankeløs Handling, sligt lille Fald
bestemmer ej Menneskeværdet!

Er min Synd da for evig begravet dermed?
Nej! Lad Alverden finde den lille;

for mig er den stor, — jeg blues derved,
den plumred mig Sjælens Kilde!
Blandt alt hvad Andet jeg har forskyldt,
som angrende jeg har forsøgt at sone,
jeg bærer den med i den Rejsebylt,
hvormed jeg skal staa for Guds Throne!

EN FORKLARING.
(1869).

Om jeg, der steg engang i lyrisk Flugt,
er bleven nu saa arm paa Stof til Sange,
at jeg kun byde kan min Fortids Frugt,
saa spørger ej blot Du, men Mange — Mange.

Ak, Ven! Paa Verden har jeg mig forslugt;
det gaar mig som den store Kvælerslange:
med smaa Kaniner kan jeg let faa Bugt,
men tænk Dig: med en Oxe, som kan stange!

Paa Verdensoxen har jeg mig forslugt
og faaet den i Halsen — i den vrange;
til at fordøje har alt Aar jeg brugt.
— Den Mundfuld var for vældig, er jeg bange!

I TRISTE TIMER.

Hav Tak, min Ven, for det lystige Brev,
som Du mig dernede fra Syden skrev!
De flotte Vers, de vingede Ord
har glædet mig mér, end maaske Du tror;
de virked paa mig som et Foraarspust
af den Luft, hvormed Du har fyldt din Lunge;
Du kan tro, det kom mig belejligt just:
Vejret var trist — mine Tanker tunge —
taageindhyllet Fængslet stod —
Kragerne selv havde tabt deres Mod,
de sad paa Ringmuren ganske forknytte.
— Jeg syntes, Verden hang ved min Fod
som en uhyre Skarnbøtte!
Jeg var træt og sørgmodig: gaaet istaa;
jeg kom derovre fra „Ulykkens Huler"
i det Brødens Palads, hvis Celler smaa
alskens Jammer for Lyset skjuler:
værkbrudne Sjæle, — Menneskevrag —
Folk, der har tabt her paa Jord deres Sag —
haarde Halse — gordiske Knuder!
— mit daglige Selskab. — Ved alle Guder,
sligt kan nok Humøret til Jorden slaa!
Ja, var blot Himmelen altid blaa!
Men tænk Dig: i skumle Novemberdage
i en Egn saa flad som en Pandekage
med et bundløst Føre som Syltetøj paa!

Graat i Graat var derude alt.
I min Have Bladene visnede faldt:
vaade, ormstukne, dødstrætte, gule,
flagrende hid og flagrende did
som Gjenfærd af spraglede Sommerfugle,
for at ende i Snavs som Alt i vor Tid.
Inde i mig saae det ud som i Haven;
Mismodets Taage laa paa mit Sind —
jeg tilstaar Dig, Ven, jeg tænkte paa Graven
og følte mig dobbelt inderlig gnaven,
da min Poppedreng kroed sig stolt paa sin Pind
og lo, saa det klukked i Maven.

Se, da bragte man mig dit Brev.
Jeg troede knapt mine Øjne:
Jo, paa min Sjæl! det var Dig, der skrev
i Vers overgivne, forfløjne,
Rhythmer med lange og korte Ben
rev mig afsted som i Galopade;
da faldt mig fra Hjertet den tunge Sten:
jeg var igjen paa den grønne Gren,
trods Sludvejr og ormstukne Blade!
Nu er der Solskin, Ven, i mit Sind,
skjøndt Efteraarsregnen pisker paa Ruden.
Kommer ej Lykken ubuden ind,
kan til Nød vi den være foruden!

Verden er, som vi selv den sér!
Der er Noget til, som er bedre end Lykken;
jeg fornemmer det stundom ved Fængslet her
som de første Spor af de Vingefjer,
der skal voxe en Gang mig af Ryggen.

Novbr. 1872.

TIL MIN HUSTRU.

De sige, at for meget
til Jorden jeg mig holdt,
men det er netop deraf,
jeg er en Smule stolt;
thi skjøndt der af Stormvind
er nok i min Natur,
jeg holdt som ung dog ærlig
med det gamle Stueuhr.
Bjergprædiken, jeg hørte,
den har jeg ikke glemt,
selv ej i mørke Dage,
naar Sindet var forstemt.
End lyder i mit Hjerte
et frejdigt „Snik og Snak“,
og derfor Dig jeg skylder,
næst Gud, min bedste Tak!

Juleaften 1877.

I EN BORTREJSENDE DAMES STAMBOG.

(Skjærtorsdag 1880).

For Dem straaler Lykken, min unge Frue.
Jeg sidder i Skyggen som en halvdød Flue,
har Gigt i Ryggen og plages af Snue,
og Digternykken — ak, den maa jeg kue!

Man har rost mig, kaldt mig en „sprudlende
Kilde“,
„Nattergalen i Vridsløselille“. —
For den sidste Titel maa Bergsøe svare,
for Vorherres Dom maa jeg selv mig klare.

De vil, jeg skal synge, De vil, jeg skal flyve! —
Ak! husk dog, Frue: jeg er Lærer for Tyve;
det trætter i Længden — forstemmer Humøret,
Fortvivlelsen smitter — man klør sig bag Øret,

synes man fik dog et Kald af Naturen,
blev ikke skabt til at skimle bag Muren,
vilde saa gjerne sin Vinge udfolde
bort fra det evige Mørke og Kolde.

De rejser til Syden, Vaaren imøde,
til det Land, hvor Guldorangerne gløde,
til det evige Rom, hvor hver Sten har Mæle,
for at sværme og elske med skjønne Sjæle.

Min Lod er at vandre til Aften fra Morgen
i dette Depot for Synden og Sorgen;
Dem venter Pinier, Roser og Myrter;
jeg drejer mit Møllehjul rundt, til jeg styrter.

For at finde et Glimt af en Guddomsfunke —
jeg søger hver Dag i en Affaldsbunke.
Det er Lovens justerede Vægt, jeg holder,
men hvad er jeg selv? — kun en stakkels Tolder!

Tilgiv mig da, Frue! Det gaar mig som Fangen,
hvis Sukke afpresses af Frihedstrangen.
Var mit Sind mere let, mine Tanker glade,
jeg bestrøede Dem Vejen med Rosenblade.

Ikke sandt? De vil skjænke mig venlig en Tanke,
naar De vandrer under Amalfi's Ranke,
naar De staar ved det vinblaa Hav ved Sorrent,
med Blikket mod Capri og Ischia vendt?

Hils Raphaels Engle — Oldtidsruinerne —
hils Fru Jerichau, hils Apenninerne —
St. Peders Kuppel og Titus' Bue,
som jeg aldrig har sét — og aldrig faar skue!

HILSEN TIL DE LYKKELIGE PAA SKOVGAARD.

Paa den dejlige Skovgaard i Ordrup Krat
ligger den unge Frue
saa fin og yndig at skue.
Er hun syg? O nej — kun en Smule mat,
der er sket et Himlens Mirakel:
Storken har bragt en kostbar Skat!
Beth maa ej gjøre Spektakel.
Diavolo, Husets gamle Hund,
maa kjønt holde Fred med Katten,
slet ikke gjø, men holde sin Mund,
selv naar Noget pusler om Natten.
Den unge Frue trænger til Ro —
de spørgende Øjne, de sjældne to,
saa forunderlig dybe og smukke,
hun trænger til lidt at lukke —
thi paa Skovgaard gynger en Vugge!

Da Morgenlærkerne sang i Kor
og Søndagsklokkerne ringed,
fik Beth og Agnes en lille Bro'r —
Gud ské Lov, han er ikke bevinget!
Var han en Engel, da fløj han vel væk,
men han har sin Faders og Moders Træk
og vil voxe sig snart til en Gut saa kjæk,
naar bare man giver lidt Stunder.
Endnu er han spæd og har intet Navn,
som han hviler dér i sin Moders Favn
og dier sig stærk og blunder.
Verden er dum: den kalder Sligt
for ganske naturligt og virkeligt —
mig synes det Stof til et dejligt Digt,
ja, næstendels et Guds Under.

Jeg gamle Digter, som sér Guds Haand
i det Større, som i det Mindre,
jeg sidder her med bevæget Aand
og med Øjne, som glade tindre;
jeg sender med Magnoliens*) Sus
Velsignelsen over det gjæstfri Hus,
Velsignelse over Moderens Seng
— jeg strør den i Tanker med Roser —
Velsignelse over den lille Dreng,

*) I Skovgaards Have staar et stort Magnolietræ. U. A.

som snart skal springe paa Mark og Eng
i „smaabitte Sko og Hoser".

Vridsløselille, den 3dje August 1880.

PAA EN VIFTE.

At skrive en flot lille Aandrighed
paa en Damevifte behændig ned,
det er som at danse med Myggeben
en Alfedans paa en Blomstergren.

11te Maj 1882.

AF HVEDEBRØD OG SUKKER —

Af Hvedebrød og Sukker
man formed Hjerter før.
Med Hjerter selv man pryded
den profaneste Dør.
Vor Tid har ingen Sans
for sligt vammelt Føleri;

den har os vel indprentet
Begrebet Ironi!

Ja, Pris for Ironien,
selv for den hvasse Spot,
at sige, naar den mener det
med Sandheden godt.
Fra Buen sender Guden
sin vingede Pil.
Men Pereat Hadet
med det giftige Smil!

Og skal ej Livet blive
til en bundfrossen Sø,
jeg synes snart, vi trænge til
at faa en Smule Tø.
Med al for megen Kulde
er Ingen af os tjent.
Hvad mener I, om lidt vi
blev Hjertet bekjendt?

HAVET.

Det truer med Storm — det er sent i Høst.
Foran mig ligger — dækket med Stene —
i Brandbelysning den øde Kyst
— Havet og jeg er ganske alene.

Ej nogen Moders Sjæl er at se,
ikke saa meget engang som en Skude;
kun Solens glødende Kugle derude
— den og Havet og jeg er Tre.

Men jeg er den Første, jeg har Forstand,
kan tænke og véd, hvad det er at være.
Hvad er Du, Hav, vel Andet end Vand
og Du, o Sol, en Verden i Brand;
hvad jeg ser, er din flammende Fotosfære.
Min Sjæl er mere end Vand og Gas;
og dog — jeg løfter ærbødig paa Hatten,
jeg, som paa Skabningens Stige har Plads
mellem Englen og — Abekatten.

Du vældige Hav, Du synkende Sol,
jeg kommer ej hid, for at gjøre mig vigtig,
for at sætte mig paa en Beundringsstol,
jeg har tværtimod Trang til at være oprigtig.
Mig er Naturen et Sandheds-Spejl,
hvori jeg ser mine egne Lyder.
Jeg taler paa Vers; det er mulig en Fejl,
men en dog af dem, som jeg mindst fortryder.

Du synkende Sol, Du vældige Hav,
som hvileløs ruller og skummer og fraader,

det er, som I skjule de urgamle Gaader,
som kunde I tale, skjøndt evig I tav.
Hvor gjør det dog godt, forunderlig godt
for den, som er flygtet for Menneskestemmer,
helst paa en Dag, naar Vejret er raat,
at lufte sig ud for det, som er smaat,
som Sjælen forkvakler og Sindet forstemmer,
og lytte til Bølgernes vilde Spot.

DET SUKKER EFTER REGN —

Det sukker efter Regn
og har alt sukket længe,
men endnu intet Tegn —
kun støvbedækte Hegn
og solforbrændte Enge.

Forpint af Solens Brand
paa Marken Kvæget brøler,
og rundt i By og Land
det skorter alt paa Vand,
og intet Vindpust kjøler.

Som Støvet tørret ud
er mangt et Bryst hernede.
Lad ved dit Almagtsbud
Regnskyen briste, Gud,
og den Beklemte græde!

NU SLUKKES TIDENS STORE LYS.

Nu slukkes Tidens store Lys,
og Prisen stiger paa de smaa.
Det er, som om et Isbads Gys
skal over Verden gaa.

Det er, som om den Livsens Strøm,
der har til Hjertet Varme sendt
og baaret Slægtens Skjønhedsdrøm,
sin Bane nu har endt.

Jeg ængstes ej, jeg klager ej,
men sætter fuldt min Tillid til,
at Livet gaar den rette Vej,
som Gud den styre vil.

DU HARMES VED LIVETS BLÆNDVÆRK OG SKIN.

Du harmes ved Livets Blændværk og Skin,
  foragter dets Sminke.
Kan Du se Dig selv i Øjnene ind
  foruden at blinke?

For Menneskeslægtens store Sag
  kan maaske de tindre.
Men hvad duer Du selv, hvad ligger der bag?
blev Sejren din i det store Slag
  mod Dig selv i dit eget Indre?

BEKJENDELSE.

„Hade Fejl, men ej Personer."
Wessel.

Hvor meget ondt, hvor meget dumt,
— og dog, hvor meget skjønt paa Jord!
Der kjævles blindt, der rases grumt,
der dræbes selv med Ord.

Uløst fra Verdens første Tid
den store Livets Gaade staar,
og Kajn endnu med samme Nid
sin Broder Abel slaar.

Der raabes trindt mig: „Tag Parti!“
mens hver kun sér sin egen Sag.
For mig er det: at være fri,
som Livets Aandedrag.

For mig er det: at være fri,
at agte Andres Ret som min,
og aldrig blande Galde i
min Friheds ædle Vin.

Ensidighed gjør stærk maaske —
dog, hvor jeg kan, jeg helst slaar Bro;
med begge Øjne vil jeg sé,
saa længe jeg har to.

Min Sjæl blev ikke skabt til Had,
jeg bløder ved hvert Slag, jeg slaar,
og lægger helst et Rosenblad
selv paa min Uvens Saar.

Thi gribes jeg af mægtig Trang
til, før mit Jordliv er forbi,
at aande ud endnu i Sang
mit Væsens Harmoni.

Ja, før med mangt et indre Syn
min Aand gaar hjem herfra til Gud,
lad mig endnu et Tankelyn
i Verden kaste ud!

Det ulmer skjult, det trænger paa,
hvad der var længe indelukt. —
O, maatte det tilsidst dog faa
sin Frihed først og Flugt!

Bestraal mig, Sol! Tø op, tø op
i dette Bryst hvert Svagheds Spor!
Udfold min Sjæl som Blomstens Knop
i Gjerning som i Ord!

Du Evige, som har mig skabt,
fra Dig jeg hented alt mit Mod:
jeg føler dybt: jeg var fortabt,
ifald Du mig forlod!

Selv naar Du prøved tungt min Aand
og bøjed mig i Smerte ned,
Du holdt mig med din stærke Haand
og greb mig, naar jeg gled.

Tak for hvert Aandedrag af Luft!
Tak for hver Straale lys og varm!
Tak for den evige Fornuft,
hvis Gnist faldt i min Barm!

Af Sandhedstrang til Tvivlen ført,
saa mangen Sjæl forvilder sig —
Tak for, Du gav mig en, som rørt
kan ydmyg takke Dig!

Oktober 1884.

EFTERSKRIFT.

Imellem *H. V. Kaalunds* efterladte Papirer fandtes ogsaa en lille

„Fortegnelse

over Digte, som jeg har skrevet efter Udgivelsen af „En Eftervaar“, og som jeg agter at optage i en ny Digtsamling, naar der foreligger et tilstrækkeligt Indhold til en saadan.“

Rettesnoren for en Udgave af de „Efterladte Digte“ var hermed givet, og denne Samling indeholder da ogsaa omtrent det samme Antal Numre som Fortegnelsen. Ved et Par af de opførte Digte var der imidlertid tilføjet et Spørgsmaalstegn eller et „ubetydeligt“, eller begge Dele, og saadanne Stykker har jeg derfor anset det for rigtigst at udelade. Fortegnelsen slutter med en Liste over nogle „til Dels færdige eller paabegyndte Digte“. Af disse er et Par næppe kommet videre end til Titlen. Der fandtes saaledes intet Manuskript til

27*

hvad der var opført under Overskrifterne: „Da det tyrkiske Panserskib, „Verdens Herlighed“, sprang i Luften“, „Vel mødt, Broder Letsind, paa Livets Vej“, „Mod Østen vender mit Kammer“ o. s. fr. Andre Digte forelaa kun i løse, ikke altid let læselige Udkast. Et og andet meddeler jeg nedenfor. Tilbage stod Spørgsmaalet om, hvad der skulde medtages af Digte, som Kaalund selv i Mellemtiden havde ladet trykke, saa vel som hvad der mellem hans Papirer eller i hans Nærmestes og Venners Værge fandtes af Ungdomsdigte, Lejlighedssange o. s. fr. Jeg er gaaet ud fra, at da Kaalund var meget stræng overfor sin egen Produktion, burde jeg kun optage, hvad jeg efter mit Kjendskab til ham turde gaa ud fra, at han selv vilde have givet sit Samtykke til. I de sidste 14—15 Aar tog Kaalund mig saa ofte paa Raad med angaaende sin Digtning, at jeg nogenlunde tror mig i Stand til ogsaa nu at handle efter hans Ønske og Vilje. Jeg har, naar der var Tvivl hos mig, hellere udeladt noget end tage det med, selv naar det forelaa trykt, og Digterens Enke, Fru Professorinde C. Kaalund, har saavel billiget mit Valg som hjulpet mig med at tolke de vanskeligste Steder i Haandskrifterne.

De hidtil utrykte Digte i denne Samling er af en noget forskjellig Alder, den overvejende Del dog fra Kaalunds sidste Aar. Et Par af dem er maaske for saa vidt kun „til Dels færdige“, som

Kaalund, inden han udgav noget, atter og atter omarbejdede og affilede det, men ingen, der kjender Digteren, vilde dog undvære disse Digte, hvori de Tanker, der lige fra Udgivelsen af „Brændende Spørgsmaal“ og til hans Dødsstund uafladelig sysselsatte ham, saa levende afspejler sig. I selve Samlingen har jeg imidlertid kun givet saadanne Digte Plads, der ejer en vis baade ydre og indre Afslutning. Men her i Efterskriften tror jeg ikke blot at kunne forsvare men at burde meddele et Par Brudstykker, Udkast til Digte, som Kaalund ofte omtalte til sine Nærmeste, og som alle hører til den Tid, da han stræbte at mægle mellem nyt og gammelt herhjemme.

Et af disse Brudstykker lyder saaledes:

Havde jeg den letflyvende Sommerfugls
　　Tusinder af Øjne —
kunde som den med et eneste Blik
jeg opfange det Mangfoldige om mig og over mig,
　　dertil et Skarpsyn
　　for det uendelige Smaa
　　som Krybets,
hvis Verden er en Blomsterstilk eller et Tidselblad,
　　og saae jeg
med brændende Sandhedsmods grænseløs Vidtørst

fra Højden af min Tids Erfaring
      gjennem slige Øjne —
      ak!
selv om en Newtons og en Goethes Sjæl
vare harmonisk forenede i min,
mit Syn var dog en Enkelts,
      kun *mit*,
større maaske end andre Dødeliges
men dog uendelig begrænset,
      i Strid med Andres,
      en forsvindende Del
      af Millioners.

Derfor have de sande Store været ydmyge af Hjertet.
Ingen har følt dybere end de,
naar Verden tilraabte dem: Videre! Videre!
Livet er saa kort, saa kort,
men Kunsten at forstaa det
      uendelig lang!
Verden staar ikke stille,
altid raaber den: Videre! Videre!
Aldrig bleve de færdige,
selv med Øjnene brustne i Dødskamp
sukkede deres higende Sjæle:
„Lys! Lys! mere Lys!“

Hvor maa da ikke jeg,
jeg, der er uværdig til at løse Hines Skotvinge,
føle mig lille,
naar mit Lands fremstormende Ungdom
beder mig vise den Grænsen og Maalet,
Grænsen for Kampen,
Maalet for Kampen.

Tæt op til dette Udkast slutter følgende sig:

Hvilket Menneskebarn, Mand eller Kvinde,
løber ej om med en indbildt Verden!
Spørg Dig selv:
har Du ej troet — tror vel endnu:
Dit Syn paa Livet,
den Boble, *din* Hjerne har blæst,
burde være Mønstret
for denne Kampens og Prøvelsens jernhaarde Verden,
hvis Gjænger Ingen har sét,
Ingen rokket,
den, som vi Alle — stundom nødtvungne —
kalde den virkelige!

Hvem har den ej skuffet!
Hvem har ikke løbet mod den sin Pande,
følt sin Afmagt
og som halvknust
tumlet tilbage ved Sammenstødet!

Mange blev liggende, rejste sig aldrig,
Andre fortsatte Kampen,
lærte Intet —
døde tilslut med Galden i Munden!

Samle sig op igjen,
føle sig grebet netop i Faldet,
finde sig selv,
blive hel,
det er Opgaven, den svære!

Paa et Blad Papir fandtes følgende Linjer, der tumler med de samme Tanker, som saa ofte findes i de i Samlingen optagne Digte:

Lad Menneskehjertet kun synke i Pris,
sæt paa Thronen kun Menneskeforstanden,
lad den koldeste Kloge gjælde for vis
— jeg ler: der er Vaarbrud bag Vinter og Is,
jeg vender mod Fremtiden Panden.

Herhen hører ogsaa følgende Begyndelse:

Rastløse Tid, som paa de gamles Grav
fostrer nye Slægter, vældige Gjenføder,
er jeg kun en Draabe i dit uhyre Hav,
i det evige Lys jeg dog gløder.

Ingen vaagnende Sangfugl kan hilse mere glad
i den dugvaade Skov den gryende Morgen,
end jeg, der dog dig kjender, mægtige Forøder!

Det var i det sidste Par Aar ofte Kaalund en stor Sorg, at Sygdom lagde Hindringer i Vejen for hans Produktion. Han havde saa meget, han endnu vilde have sagt. Det stod for ham, at hans Ord kunde bringe Lægedom til mange og særlig være hans yngre Venner til Klarhed og Hjælp. Hans sidste, fuldt formede Digt, „Bekjendelse“, udtrykker dette Haab, denne Trang. Følgende Hjertesuk ikke mindre:

Du Aand, som jeg tjener, ak, giv mig Ord
for det, som herinde flammer og lyner.
Luk op for det alt, som herinde bor
i min Sjæl af brændende Syner.
Jeg er kun dit Redskab, saa riv mig hen,
jeg bøjer mig under dit Vingeslags Susen.
Lad mig vise det helt: jeg er Ungdommens Ven,
gjør mig stærk og besindig i Rusen.

Blandt de i Fortegnelsen opførte Digte findes ogsaa et: „Svalerne paa Telegraftraaden“. Mellem Kaalunds Papirer laa dog kun første Vers:

SVALERNE PAA TELEGRAFTRAADEN.

Der sidde de oppe som Perler paa en Snor,
de kvidrende Svaler,
paa den kobberspundne Traad, som omspænder vor Jord,
Side om Side, naar Aftensolen daler.

Den udmærkede svenske Lyriker Carl Snoilsky har skrevet et smukt Digt om samme Æmne.

Kaalund saae lyst paa Livet, selv i de sidste Aar, da han var syg og det forekom ham, at ogsaa Tiden skrantede. Et lille Udbrud kan hidsættes:

Vi længes mægtigt atter
efter Noget, som har Bund.
Der er Stof nok til Latter
for hver Sjæl, der er sund.

Kaalund producerede ikke let. Han, hvis Vers saa ofte var formfuldendte, maatte tidt arbejde udholdende med dem. Paa et Blad Papir staar nok saa karakteristisk: „Gid Fanden havde al Metrik!“ og det efterfølgende Vers er ogsaa i saa Henseende betegnende:

Det var mig som en Styrkedrik,
det Vers, i Dag Du sendte.
Dets Rim i første Øjeblik
mig næsten endevendte.

Jeg lo, indtil jeg fik Kolik,
skjøndt intet Værre hændte.
Du aner ej, hvor tidt Metrik
Ben for min Tanke spændte.

Kaalund var ikke Lejlighedspoet. Det var ham en Gru, naar nogen plagede ham om en Vise eller en Text til et Billede, og selv da han i de senere Aar fik talrige Opfordringer fra officielle Avtoriteter til ved særlig festlige Lejligheder at tage Ordet, maatte han som oftest sige Nej.

Da en Kreds af yngre og ældre den 14. November 1879 fejrede Oehlenschlägers hundredaarige Fødselsdag med en Fest for F. L. Liebenberg, havde Kaalund halvt givet et Løfte om at skrive en Vise eller i hvert Fald at ville oplæse en poetisk Hilsen til Æresgjæsten, hans gamle Ven. De efterladte Papirer røber, at Viljen har været der, men at han ikke er kommet længer end til disse to klangfulde første Vers:

Hil dig, du Gamle, vor kjære Hædersgjæst!
Fornemmer du i Luften en Susen?

Den kommer ej af Trækvind, den ligner ikke Blæst,
nej, Vingeslaget er det af Musen,
Digtekunstens Muse, den høje Poesi,
som evig ung og frisk og guddommelig fri
har overlevet mangt et Aartusind.

Hvem blandt os har ej følt det just i denne Dag,
dens Vinger er endnu ej blevne lamme.
Lad vexle kun dens Former, og Tiden skifte Smag,
den selv bliver evig den samme.
Dens Væld saa lidt kan tømmes som den rullende Sø,
„den har jo den Skæbne, den aldrig skal dø",
saa længe som et Hjerte kan flamme.

Til det for et Aars Tid siden udkomne Udvalg af J. Th. Lundbyes Tegninger vilde Kaalund oprindelig gjærne have skrevet nogle Digte. Især gik han svanger med et større Digt til sin Ungdomsvens og tidligere Medarbejders Ære. Mellem Papirerne laa flere Udkast. Jeg anfører et:

JOHAN THOMAS LUNDBYE.

Hvor levende hilser du mig igjen
i dette Billed, min døde Ven!
Hvor ærlig dig selv, hvor sjælesund,
hvor voxet helt af din egen Grund,
saa dyb, saa sand og saa dansk i Aand,
med Præg i hver Streg af din Mesterhaand.

I Samlingen er S. 395 optaget et Digt — „Du Menneskebarn, som bryster Dig stolt“ —, der har vundet vid Udbredelse. De sidste 10 Linjer er imidlertid her satte i kritiske Klammer i Overensstemmelse med et Exemplar, som fandtes mellem Kaalunds Efterladenskaber, og hvor der endvidere i Marginen var tilføjet følgende: „Det Indstregede tildigtet af Otto Borchsenius. Dette skete med min Vilje, fordi jeg var syg og dum.“ Kaalund havde nemlig i Oktober 1878 lovet at holde det „nordiske Maanedsskrift for Dyrebeskyttelsessagen“ „Androkles“ over Daaben, men var ikke kommet videre end til det ypperlige første Vers og Begyndelseslinjerne til det næste. Tidsskriftet skulde absolut ud, og Kaalund nærede ikke Skygge af digterisk eller menneskelig Forfængelighed.

Udkastet til et Par andre „Dyredigte“ kan endelig finde Plads her. Det ene hedder:

GAASEN I RUGETIDEN.

Ved Ladedøren staar Gasen paa Vagt;
derinde er Gaasen paa Reden lagt.

Elleve Æg har Madammen faaet,
Barselfeberen er overstaaet.

Det lufter fra Syd med Solskin og Tø,
der er Liv i Luft, paa Land og paa Sø.

Frøen stikker alt Næsen i Vejret,
Selv Tudsen begynder at synge i Kjæret.

Gjennem Sprækken falder fra Ladens Dør
en Solstraale ind; den giver Humør.

Kun ligger Madammen paa fjerde Uge,
det trætter i Længden saadan at ruge.

Men Gaasefatter staar trofast paa Vagt
med hvæsende Næb og Halsen strakt.

Hvordan der saadan af Hvide og Blomme
i et Æg kan en levende Gæsling komme,

er et Guds Mirakel som tusinde flere,
som kun — —

Sidste Linje er, som man ser, ufuldendt.

Endnu betydeligere tegnede et andet Digt til at blive. Begyndelsen, hvortil flere Udkast har været gjorte, lyder saaledes:

HVORLEDES FANDT DEN VEJ?

Bag Skotlands Kyst, dér yderst i Vest,
hvor det gamle Europas Fastland slipper,

ligge, omsust af Havets Blæst,
de Hebridiske Øer — en Forpost af Klipper.
Tidens Tand har kun lidet bidt
paa den haarde Basalt og Urgranit,
som fra Tidernes fjerne Fødsel har stridt
mod Oceanets mægtige Vande,
der vælte sig over det uhyre Rum
fra Labradors og New Foundlands Strande
og knuses til Skum
mod St. Kildas trodsige Pande.

Jeg kunde maaske, hvis jeg vilde, male
i denne Manér disse Klipper nøgne
med skiftende Lys i hver Bugt og Vig,
hvor man døves af Maagers og Havørnes Skrig,
— kunde udslaa i Ord en Paafuglehale
med pralende Fjer og forlorne Øjne;
men jeg ynder ej disse stilistiske Løgne,
og beretter — fordi mig Sagen har rørt —
ganske simpelt, maaske lidt tørt,
uden ringeste Fordring paa egen Glorie,
hvad jeg selv af sanddru Læber har hørt:
En Sælhundeunges Historie.

Sé, det var just dér paa St. Kildas Kyst,
de fanged, i Læ af en Klippetunge,
en Sælhund, der holdt sin spæde Unge,
som en Moder holder et Barn til sit Bryst.

Den var viklet ind i en Fiskers Garn;
Fangsten var god — der var Brug for Trannen.
Moderdyret blev slaaet for Panden,
men Ungen saae ud som et Svøbelsesbarn;
den klynked og peb, det morede Manden,
den usle Orm var jo Intet værd,
tage dens Liv? hvad kunde det nytte?
Saa bar han den hjem til sin fattige Hytte
til Fryd for hans Flok af Rollinger dér.

Æmnet laa Kaalund meget paa Hjerte, og han har ofte fortalt sine Nærmeste den rørende Historie, som det desværre ikke lykkedes ham at faa formet til et færdigt Digt. Efter hans egen Fortælling er Slutningen paa Historien følgende:

Efter at have dræbt Moderen, tog altsaa den ene af Fiskerne Ungen hjem med sig, hvor den snart blev fortrolig med hans Børn, der fodrede den og legede med den, medens den tumlede sig i Strandkanten ved Hytten. Den voxede til og blev de Smaas kjæreste Legekammerat; men nu hændte det, at Børnene bleve angrebne af en Smitsot, og da en klog Kone blev spurgt til Raads, erklærede hun, at onde Øjne havde paaført dem denne Sygdom, og nu troede Forældrene paa én Gang at opdage, at Sælens store, dybe Øjne,

som de hidtil havde fundet saa fromme, havde et ondt trolddomsagtigt Udtryk, saa at det maatte være Dyret, der havde paaført dem Ulykken. Man maatte nu hurtigst muligt skille sig af med Sælen, og Fiskeren, der halvt af Frygt, halvt af Medlidenhed, ikke vilde dræbe den, tog den i sin Baad, sejlede langt ud i Havet og kastede den over Bord; men før han naaede Kysten, var Sælen alt kommet tilbage. Et nyt Forsøg, hvorved han mente at have taget alle Forsigtigheds-regler for at sikre sig mod, at den fandt Vejen tilbage, strandede ligeledes paa Dyrets Trofasthed. Nu blev man alvorlig bange og opbragt paa Sælen, og efter atter at have ført den langt bort, stak man dens Øjne ud, før man kastede den i Havet. Folkene sejlede derpaa hjem, og da der gik flere Dage, uden at det stakkels blindede Dyr lod sig sé, glædede de sig over endelig at være blevet det kvit, men efter 8 Dages Forløb fandtes Sælen en Morgen liggende død udenfor Hytten.

Hermed er mit Hverv overfor H. V. Kaalunds poetiske Efterladenskaber til Ende. Det vil vel ikke kunne undgaas, at der i Tidens Løb nu og da i Blade og Tidsskrifter vil opdukke et og andet „hidtil utrykt Digt“ af Kaalund, men Kaalund selv vilde sikkert ikke have givet sit Minde til at gaa videre end i denne Samling.

Kaalund talte ofte om, hvad han skulde kalde sin næste Digtsamling. Han kom ikke til noget endeligt Resultat i saa Henseende, og det er nu som „efterladte Digte“, at denne Samling bringer hans mange Venner den sidste Hilsen.

Kjøbenhavn, Oktober 1885.

Otto Borchsenius.

Det er første Gang, at H. V. Kaalunds Lyrik her foreligger i en samlet Udgave. Det nordiske Forlag har venligst givet sit Samtykke til, at „Fabler for Børn“ medtages. Digtsamlingerne „Et Foraar“ og „En Eftervaar“ er gjengivne uforandrede og udkommer henholdsvis i 7de og 5te Oplag. Af „Efterladte Digte“ er kun de enkelte tilfældige Lejlighedsdigte og nogle Ungdomspoesier udeladte, saaledes som Kaalund med sin strænge Selvkritik overfor sine Arbejder sikkert selv vilde have handlet, naar det gjaldt en samlet i Literaturen staaende Udgave.

Naar det særlig udkomne lyriske Drama „Fulvia“ undtages, indeholder altsaa denne Udgave af Kaalunds „Samlede Digte“ alt, hvad Kaalund selv anerkjendte af sin Digtning.

Kjøbenhavn, August 1898.

O. B.

INDHOLD.

ET FORAAR.

II

III

FABLER FOR BØRN.

EN EFTERVAAR.

EFTERLADTE DIGTE.

